

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԷԿՈՆՈՄԻԿԱՅԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԲԱՆԿ»
ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ
կողմից թողարկվող պարտատոմսերի վերաբերյալ
ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ԼՐԱՑՈՒՄ

ՔՐԵՏԻՍ Է
ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԻՆ ԲԱՆԿՈՒՄ
ՊՐՅԱ ԱՄՔԸ 05 ամսին 2019

ՀՀ ԿԲ Զարգացման 30/05/2019

Պրոցուծ N 1/341Ա

Երևան 2019թ.

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ԼՐԱՑՈՒՄ

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԷԿՈՆՈՄԻԿԱՅԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԲԱՆԿ»
ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ**

Թողարկողի ֆիրմային անվանումը և կազմակերպչի անվանումը

ՀՀ, ք. Երևան, Ամիրյան 23/1, հեռ. (+374 10) 510 910, ֆաքս (+374 10) 538 904, էլ. փոստ bank@aeb.am

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԷԿՈՆՈՄԻԿԱՅԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԲԱՆԿ»
ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ**

Գլխավոր տեղաբաշխողի ֆիրմային անվանումը և կազմակերպչի անվանումը

ՀՀ, ք. Երևան, Ամիրյան 23/1, հեռ. (+374 10) 510 910, ֆաքս (+374 10) 538 904, էլ. փոստ bank@aeb.am

**ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՉԻ
ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ
ՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՄ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ:**

Արժեթղթի տեսակը՝	Անվանական, արժեկտրոնային պարտատոմս
Արժեթղթի ձևը՝	Ոչ փաստաթղթային
Արժեթղթերի քանակը՝	60,000 (վաթսուն հազար) հատ ԱՄՆ դոլարով, 100,000 (հարյուր հազար) հատ ՀՀ դրամով
Արժեթղթերի անվանական արժեքը՝	100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար, 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի թողարկման ծավալը՝	6,000,000 (վեց միլիոն) ԱՄՆ դոլար, 1,000,000,000 (մեկ միլիարդ) ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի յուրաքանչյուր տրանջի տեղաբաշխման ծավալը՝	Ենթակա է որոշման Թողարկողի գործադիր մարմնի (Վարչության) կողմից
Արժեթղթերի յուրաքանչյուր տրանջի տեղաբաշխման քանակը՝	Համապատասխան յուրաքանչյուր տրանջի ծավալի և անվանական արժեքի
Արժեկտրոնը՝	Ենթակա է որոշման Թողարկողի գործադիր մարմնի (Վարչության) կողմից
Շրջանառության ժամկետը՝	Ենթակա է որոշման Թողարկողի գործադիր մարմնի (Վարչության) կողմից
Արժեկտրոնների վճարման հաճախականությունը՝	Եռամսյակային
Տեղաբաշխման ձևը՝	Չերաշխավորված

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

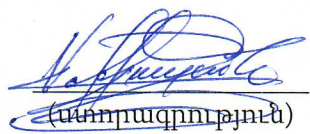
		Էջ
	ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ	4
Բաժին 1.	ԱՍՓՈՓԱԹԵՐԹ	6
1	Տեղեկատվություն Բանկի և Բանկի գործունեության վերաբերյալ	6
2	Բանկին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը	12
3	Բանկի տնտեսական գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները	14
4	Բանկի աուդիտն իրականացնող անձի և խորհրդատուների ինքնության մասին համառոտ տեղեկություններ	15
5	Բանկի կառավարման մարմնի անդամները, աշխատակիցները և խոշոր բաժնետերերը	16
6	Բանկի թողարկած արժեթղթերի վերաբերյալ տեղեկություններ	17
7	Առաջարկվող պարտատոմսերի վերաբերյալ հիմնական տվյալները	18
8	Պարտատոմսերի առաջարկի և դրանց առևտրին թույլտվության համառոտ նկարագիրը	19
9	Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ	19
Բաժին 2.	ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	20
1	Ռիսկային գործոններ	20
2	Հիմնական տեղեկատվություն	22
3	Տեղեկատվություն կապված առաջարկվող (կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրվող) պարտատոմսերի հետ	22
4	Առաջարկի ժամկետները և պայմանները	29
5	Առևտրին թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը	34
6	Լրացուցիչ տեղեկատվություն	35
Բաժին 3.	ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	36
1	Անկախ աուդիտորները	36
2	Ռիսկային գործոններ	36
3	Տեղեկատվություն Բանկի մասին	44
4	Բիզնեսի նկարագիրը	53
5	Բանկի խմբի կառուցվածքը	62
6	Զարգացման վերջին միտումները	63
7	Շահույթի կանխատեսումը կամ գնահատումը	65
8	Բանկի կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները	66
9	Հսկող անձինք	80
10	Տեղեկատվություն Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին	80
11	Էական պայմանագրերը	82
12	Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը	82
13	Այլ տեղեկատվություն	82
14	Հավելվածներ	83
14.1	Հավելված 1. Թողարկման վերջնական պայմաններ	83
14.2	Հավելված 2. <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ կողմից թողարկված արժեկտրոնային պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ /իրավաբանական անձ /	90
14.3	Հավելված 3. <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ կողմից թողարկված արժեկտրոնային պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ /ֆիզ. անձ կամ անհատ ձեռնարկատեր/	92
14.4	Հավելված 4. Բանկի կազմակերպչական կառուցվածքը	94
14.5	Հավելված 5. Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևեր	95
14.6	Հավելված 6. Ֆինանսական հաշվետվություններ	96

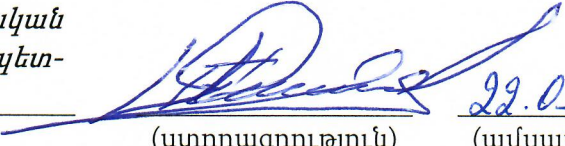
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

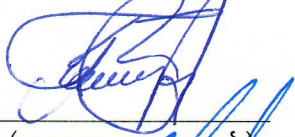
Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ծրագրային ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ծրագրային ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ծրագրային ազդագրի բովանդակությունը:
Ստորագրող անձինք՝

<u>Մարիբել Սուրբասյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի նախագահ</u> (պաշտոն)	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>(ամսաթիվ)</u>
<u>Ռուբեն Հայրապետյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի նախագահի տեղակալ</u> (պաշտոն)	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>22.05.19թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Արամ Մելիքյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ, Փոքր մասնակցություն բաժնետերերի ներկայացուցիչ</u> (պաշտոն)	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>22.05.19թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Լուիզա Պետրոսյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ, Խորհրդի քարտուղար</u> (պաշտոն)	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>22.05.19թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Պեր Ֆիշեր</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ</u> (պաշտոն)	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>(ամսաթիվ)</u>
<u>Արամ Խաչատրյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Վարչության նախագահ, Գործադիր տնօրեն</u> (պաշտոն)	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>22.05.19թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Ռուբեն Բադալյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Վարչության նախագահի տեղակալ, Գործառնական գծով տնօրենի տեղակալ</u> (պաշտոն)	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>22.05.19թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Արտակ Առաքելյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Վարչության նախագահի տեղակալ, Գործադիր տնօրենի տեղակալ-գանձապետ</u> (պաշտոն)	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>22.05.19թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Օնիկ Չիչյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Վարչության նախագահի տեղակալ, Կորպորատիվ և մանրածախ բիզնեսի գծով տնօրենի տեղակալ</u> (պաշտոն)	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>22.05.19թ.</u> (ամսաթիվ)

Աստղիկ Մանրիկյան
(անուն, ազգանուն) Վարչության նախագահի տեղակալ,
Միջազգային և զարգացման գծով
տնօրենի տեղակալ
(պաշտոն)
(ստորագրություն) 22.05.19թ.
(ամսաթիվ)

Արփինե Փիլոսյան
(անուն, ազգանուն) Վարչության նախագահի տեղակալ,
Տեխնոլոգիաների և անվտանգության
գծով տնօրենի տեղակալ
(պաշտոն)
(ստորագրություն) 22.05.19թ.
(ամսաթիվ)

Միքայել Պողոսյան
(անուն, ազգանուն) Վարչության անդամ, Հաշվապահական
հաշվառման վարչության պետ-
Գլխավոր հաշվապահ
(պաշտոն)
(ստորագրություն) 22.05.19թ.
(ամսաթիվ)

Հայկ Ավետիսյան
(անուն, ազգանուն) Վարչության անդամ,
Ռազմավարության և ռիսկերի
կառավարման վարչության պետ
(պաշտոն)
(ստորագրություն) 22.05.19թ.
(ամսաթիվ)

Վրեժ Ջհանգիրյան
(անուն, ազգանուն) Վարչության անդամ, Բրավաբանական
վարչության պետ
(պաշտոն)
(ստորագրություն) 22.05.19թ.
(ամսաթիվ)

Ստորագրությունները վավերացնում են՝

Արամ Խաչատրյան
(անուն, ազգանուն) Վարչության նախագահ,
Գործադիր տնօրեն
(պաշտոն)
(ստորագրություն) 22.05.19թ.
(ամսաթիվ)

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՍՓՈՓԱԹԵՐԹ

Ամփոփաթերթը դիտվում է որպես Ծրագրային ազդագրի ներածական համառոտ նկարագրություն, և առաջարկվող պարտատոմսերում ներդրում անելու վերաբերյալ ներդրողի որոշումը պետք է հիմնված լինի ամբողջական Ծրագրային ազդագրի վրա:

Ամփոփաթերթի կազմման համար պատասխանատու անձն ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու համար (այդ թվում՝ թարգմանությանը վերաբերող մասով) կրում է քաղաքացիական պատասխանատվություն, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է Ծրագրային ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում:

Ներդրողը կարող է ձեռք բերել Ծրագրային ազդագիրը և ծրագրային ազդագրին կից ներկայացվող փաստաթղթերը փաստաթղթային տարբերակով Բանկի գլխավոր գրասենյակում և մասնաճյուղերում, իսկ էլեկտրոնային տարբերակով՝ Բանկի ինտերնետային էջում՝ www.aeb.am:

1. Տեղեկատվություն Բանկի և Բանկի գործունեության վերաբերյալ

1.1. Բանկի լրիվ ֆիրմային անվանումն է

հայերեն՝ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԷԿՈՆՈՄԻԿԱՅԻ ԶԱՐԳԱՅՄԱՆ ԲԱՆԿ» ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

անգլերեն՝ «ARMENIAN ECONOMY DEVELOPMENT BANK» OPEN JOINT STOCK COMPANY
ռուսերեն՝ «БАНК РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ АРМЕНИИ» ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО

Բանկի կրճատ ֆիրմային անվանումն է

հայերեն՝ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ

անգլերեն՝ «ARMECONOMBANK» OJSC

ռուսերեն՝ «АРМЭКОНОМБАНК» ОАО

1.2. Բանկի կազմակերպական-իրավական ձևը՝ բաց բաժնետիրական ընկերություն:

1.3. Բանկի պետական գրանցման վայրն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Ամիրյան 23/1, գրանցման համարը՝ 1:

1.4. Բանկի գտնվելու վայրն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Ամիրյան 23/1,

1.5. Կապի միջոցները՝

հեռ. (+374 10) 510 910

ֆաքս (+374 10) 538 904

Էլ. փոստ bank@aeb.am

ինտերնետային կայք www.aeb.am

Բանկի հիմնադրման երկիրը՝ Հայաստանի Հանրապետություն:

1.6. Բանկին առնչվող և պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված հարցերի դեպքում ներդրողները կարող են կապվել «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ «Դիլինգ կենտրոն» վարչության պետ Ա. Հարությունյանի կամ նույն վարչության Արժեթղթերով գործառնությունների բաժնի որևէ աշխատկցի հետ հետևյալ հեռախոսահամարով՝ (+374 10) 510 909:

1.7. Թողարկողի համառոտ պատմությունը.

Բանկը (նախկին ԽՍՀՄ Բնակարկային հայկական հանրապետական բանկ) Հայաստանի Հանրապետության պետական բանկերից առաջինն է վերակազմավորվել բաժնետիրական բանկի:

1991թ. փետրվարի 14-ի ՀՀ Մինիստրների խորհրդի №115 որոշմամբ ԽՍՀՄ Բնակարկային հայկական հանրապետական բանկի հիման վրա ստեղծվել է Հայաստանի Հանրապետության պետական ակցիոներական կոմերցիոն բանկը (Հայպետկոմբանկ):

1991թ. օգոստոսի 9-ի ՀՀ Մինիստրների խորհրդի №509 որոշմամբ բանկը վերակազմավորվել է Հայաստանի Հանրապետության պետական կոմերցիոն բանկ (Հայպետկոմբանկ) սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության՝ գրանցվելով ՀՀ Կենտրոնական բանկում 1991թ. օգոստոսի 26-ին (գրանցում ԹԻՎ 1):

1992թ. նոյեմբերի 16-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է բանկային գործառնություններ իրականացնելու №1 լիցենզիա:

1992թ. դեկտեմբերի 4-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է արտարժույթով գործառնություններ իրականացնելու Գլխավոր լիցենզիա №13:

1993թ. դեկտեմբերի 28-ին ՀՀ ԿԲ վարչության նսիտի որոշմամբ (արձանագրություն №40) Հայպետկոմբանկը վերագրանցվել է Հայաստանի էկոնոմիկայի զարգացման բաժնետիրական բանկի (Հայէկոնոմբանկ) (գրանցում՝ ԹԻՎ 1/35)՝ ստանալով ԹԻՎ 1/35 բանկային գործառնությունների իրականացման Արտոնագիր:

1994թ. հունվարի 21-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է արտարժույթով գործառնություններ իրականացնելու Գլխավոր լիցենզիա №13:

1995թ. ապրիլի 6-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է ԹԻՎ 1 արտարժույթով գործառնություններ իրականացնելու Գլխավոր արտոնագիր:

1996թ. հոկտեմբերի 31-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է բանկային գործունեության լիցենզիա ԹԻՎ 1:

1998թ. հունիսի 8-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է բանկային գործունեության լիցենզիա ԹԻՎ 1:

2001թ. նոյեմբերի 14-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է բանկային գործունեության լիցենզիա ԹԻՎ 1:

2002թ. Բանկի բաժնետոմսերը ցուցակվել են «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ-ի «B» հարթակում, կանոնադրական հիմնադրամը համալրվել է 300 մլն դրամով:

2003թ. Կանոնադրական հիմնադրամը համալրվել է 200 մլն դրամով:

2004թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի ու Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկի (EBRD) միջև կնքվեց պայմանագիր, որով սկսվեց Բանկի կանոնադրական կապիտալում ՎԶԵԲ-ի մասնակցության գործընթացը, որի արդյունքում ՎԶԵԲ-ի մասնակցությունը Բանկի կանոնադրական կապիտալում կազմել է 25%+1 բաժնետոմս:

2005թ. Կանոնադրական հիմնադրամը համալրվել է 633.3 մլն դրամով:

2007թ. Փետրվարին Moody's Investors Service միջազգային վարկանիշային ընկերությունը ՀՀ բանկային համակարգում առաջին անգամ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն շնորհեց ֆինանսական կայունության E+ և երկարաժամկետ ՀՀ դրամով ու արտարժույթով ավանդների B1 վարկանիշներ, երկուսն էլ Stable Outlook-ով (կայուն հեռանկար): Ապրիլին, վերանայելով շնորհված վարկանիշները, Moody's Investors Service միջազգային վարկանիշային ընկերությունը Բանկին արժանացրել է ավելի բարձր՝ ֆինանսական կայունության D- և ՀՀ դրամով և արտարժույթով երկարաժամկետ ավանդների Ba3 վարկանիշների, երկուսն էլ Stable Outlook-ով (կայուն հեռանկար):

2009թ. Բանկը դարձել է «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ-ի անդամ:

2011թ. Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկն իրենց գործառնություններով հնարավոր առավելագույն ժամկետով (ևս երեք տարով) երկարաձգեց իր մասնակցությունը

(25% +1 բաժնետոմս) «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի կանոնադրական կապիտալում: Բանկը դարձել է "VISA" միջազգային վճարահաշվարկային համակարգի անդամ:

2013թ. Բանկը ստացել է ISO/IEC 27001:2005 (Տեղեկատվության անվտանգության կառավարման համակարգ) հավաստագիր: «MoneyGram» վճարահաշվարկային համակարգը «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին շնորհեց «Գերազանցության որակ» երկարաժամկետ և արդյունավետ համագործակցության հավաստագիր: Գերմանական Commerzbank AG-ն «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին շնորհեց «Որակի գերազանցության» մրցանակ՝ 2013թ. միջազգային փոխանցումների բարձր որակ ապահովելու, ինչպես նաև անթերի և արագ իրականացնելու համար:

2014թ. Ասիական Զարգացման Բանկը Առևտրի ֆինանսավորման ծրագրի շրջանակներում «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին շնորհեց «Հայաստանում առաջատար գործընկեր բանկ» մրցանակ:

2014 թվականի դեկտեմբերի 3-ին Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկը (ՎԶԵԲ), պարոն Սարիբեկ Սուքիասյանը, պարոն Ռոբերտ Սուքիասյանը, պարոն Խաչատուր Սուքիասյանը և «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն կնքել են բաժնետոմսերի գնման պայմանագիր, որով ՎԶԵԲ-ը համաձայնել է վաճառել իր 233,335 սովորական բաժնետոմսերը հինգ հավասար մասնաբաժիններով (46,667 ամեն տրանշ) հինգ տարվա ընթացքում՝ սկսած 2014 թվականի դեկտեմբերից մինչև 2019-ի մարտի 2-ը: 04.04.2019թ.-ի ծրագրային ազդագրի ԿԲ ներկայացման պահի դրությամբ, ՎԶԵԲ-ը վաճառել է բոլոր սովորական բաժնետոմսերը, որի արդյունքում վերջինիս մասնակցությունը Բանկի կանոնադրական կապիտալում կազմում է 0.00%:

2015թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն դարձել է արժեթղթերի հաշվարկային համակարգի անդամ: «MoneyGram» վճարահաշվարկային համակարգը «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին շնորհել է «Պրոֆեսիոնալիզմի և Հայաստանում փոխանցման ծառայությունների զարգացմանը նպաստելու համար» հավաստագիր: «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի և Ղազախստանի «ԲՏԱ բանկ» ՓԲԸ-ի ղեկավարների միջև ստորագրվեց երկու բանկերի միացման հուշագիր՝ ՀՀ-ում գրանցված և գործունեություն իրականացնող «ԲՏԱ բանկ» ՓԲԸ-ն «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին միացնելու նպատակով:

2016թ. ՀՀ ԿԲ որոշման համաձայն «ԲՏԱ Բանկ» ՓԲԸ-ն միացավ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին, որի արդյունքում «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի կապիտալն ավելացավ 5,294,232 հազ. դրամով: Կանոնադրական հիմնադրամը համալրվել է 2,297,995 հազ ՀՀ դրամով:

2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի էմիսիոն եկամուտներից՝ 9,077,411,700 ՀՀ դրամ ուղղվեց կանոնադրական կապիտալի ավելացմանը, որի արդյունքում կանոնադրական կապիտալը կազմեց 13,708,744,200 ՀՀ դրամ և դրա հաշվին 4,900 ՀՀ դրամի չափով մեծացավ մեկ սովորական բաժնետոմսի անվանական արժեքը՝ 2,500 ՀՀ դրամից դառնալով 7,400 ՀՀ դրամ: 2017 թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ ընդգրկվեց ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից 2018թ. համար հաստատած «Պետական պարտքի կառավարման գործակալների» ցանկում և 2018թ.-ից հանդես է գալիս որպես Պետական պարտքի կառավարման գործակալ:

2018թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի էմիսիոն եկամուտներից՝ 33,438,300 ՀՀ դրամ, չբաշխված շահույթից՝ 2,524,160,700 ՀՀ դրամ և Գլխավոր պահուստից՝ 3,000,000,000 ՀՀ դրամ ուղղվեց կանոնադրական կապիտալի ավելացմանը, որի արդյունքում կանոնադրական կապիտալը կազմեց 22,266,343,200 ՀՀ դրամ և դրա հաշվին 3,000 ՀՀ դրամի չափով ավելացավ մեկ սովորական բաժնետոմսի անվանական արժեքը՝ 7,400 ՀՀ դրամից դառնալով 10,400 ՀՀ դրամ:

Բանկին տրված լիցենզիաները և արտոնագրերն անժամկետ են:

1.8. Բանկի ռազմավարությունը

Բանկի ռազմավարական թիրախը՝ որպես ունիվերսալ կառույց շարունակական զարգացման ապահովումն է՝ մատուցելով հաճախորդներին միջազգային չափանիշներին համապատասխան բանկային ծառայություններ, ապահովելով Բանկի հաճախորդների և բաժնետերերի շահերի պաշտպանվածությունը:

Բանկի գերակա նպատակը հաճախորդներին բազմաբնույթ և որակյալ ծառայությունների ամբողջական փաթեթի մատուցումն է՝ տարածաշրջանային ներկայացվածության ընդլայնման, բիզնեսի կառավարման ժամանակակից մեթոդների և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների արդի ձեռքբերումների կիրառման միջոցով առավելագույնս նպաստելով տնտեսության զարգացմանը, ապահովելով Բանկի շահութաբեր գործունեությունը և համապատասխան զարգացումն ու աճը:

Բանկի՝ որպես կայացած և հեռանկարային ֆինանսական կառույցի, գնահատականը պետք է համարել նաև «Moody's Investors Service» ընկերության կողմից «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին ռեյտինգների շնորհման (2016թ. սեպտեմբերին Բանկը «Moody's Investors Service» միջազգային կազմակերպության կողմից ստացել է ֆինանսական կայունության “E+” և դրամով ու այլ արժույթներով երկարաժամկետ ավանդների ընդունման “B1” վարկանիշ՝ կայուն հեռանկարով), ինչպես նաև ISO/IEC 27001:2005 (Տեղեկատվության անվտանգության կառավարման համակարգ) հավաստագրի ստացման փաստը, որը մեծ հեռանկարներ է բացում բանկի միջազգային ճանաչման, միջազգային ֆինանսավարկային կառույցների հետ համագործակցության էլ ավելի խորացման և բանկի հետագա զարգացման տեսանկյունից:

Նախատեսելով զարգացման բոլոր ոլորտների թե՛ քանակական, թե՛ որակական աճ, շարունակվելու է մեծ ուշադրություն դարձվել ռիսկերի կառավարման համակարգի, ներքին հսկողության համակարգի, ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի, կորպորատիվ կառավարման արժեքների զարգացմանը, բանկային ծառայությունների մատուցման տեխնոլոգիաների կատարելագործմանը, միջազգային գործառնությունների, ինչպես նաև միջազգային ֆինանսավարկային կառույցների հետ համագործակցության ընդլայնմանը:

Բանկի ռազմավարության հիմնական խնդիրները բխում են բանկի ֆինանսական քաղաքականության գլխավոր խնդիրներից՝ պահպանել և ավելացնել բանկի ընդհանուր կապիտալը, ապահովել բանկի կայուն իրացվելիությունը, արդյունավետ կառավարելով բանկի ֆինանսական միջոցները, ապահովել եկամուտների այնպիսի մակարդակ, որը թույլ կտա ոչ միայն փոխհատուցել անհրաժեշտ ծախսերը, այլ նաև ձևավորել բավարար պահուստներ՝ լուծելով բանկի կապիտալիզացիայի խնդիրները:

Բանկն իր առաքելությունը տեսնում է որպես միջազգային չափանիշներով ռիսկերի կառավարման գործուն համակարգով, առաջընթաց տեխնոլոգիաներով զարգացող, օրինապաշտ, թափանցիկ կառույցի զարգացում, որը իր գործունեությամբ նպաստում է ոչ միայն ՀՀ բանկային համակարգի կայունությանը, այլև երկրի տնտեսության զարգացմանը:

Որպես ունիվերսալ բանկային կառույց՝ փոխշահավետ պայմաններով, օգտագործելով իր լայն մասնաճյուղային ցանցը, ստանձնած բոլոր պարտավորությունների կատարում թե՛ հաճախորդների, թե՛ գործընկերների /ներքին, միջազգային/ նկատմամբ՝ մատուցելով բանկային ծառայությունների ամբողջական փաթեթ, վերջինիս մշտական ընդլայնմամբ և բազմազանմամբ, միջազգային չափանիշներին մոտեցմամբ:

Որպես գործատու՝ արդյունավետ կադրային քաղաքականության վարմամբ, ապահովել իր աշխատակիցների մասնագիտական առաջընթացը և բարեկեցությունը՝ նրանց աշխատանքային գործունեության և ունակությունների համաձայն:

1.9. Բանկի կանոնադրական կապիտալը

Բանկի փաստացի համարված կանոնադրական հիմնադրամի չափը կազմում է 25,635,343,200 ՀՀ դրամ, որը ներառում է 1,852,533 սովորական բաժնետոմս, յուրաքանչյուրը 10,400 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով և 424,600 արտոնյալ բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 15,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

31.12.2018թ. դրությամբ բաժնետերերի կողմից վճարված է կանոնադրական կապիտալի 100%-ը, իսկ Բանկի սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերի քանակը կազմում է 3,263 բաժնետեր:

1.10. Բանկի բիզնեսի նկարագիրը (մատուցված ծառայությունները)

Համաձայն Բանկի կանոնադրության.

1.Բանկը ՀՀ օրենքներով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով կարող է իրականացնել հետևյալ ֆինանսական գործառնությունները.

ա/ ընդունել ցպահանջ և ժամկետային ավանդներ.

բ/ տրամադրել առևտրային և սպառողական վարկեր, այդ թվում՝ տալ հիփոթեքային վարկեր, իրականացնել պարտքի կամ առևտրային գործարքների ֆինանսավորում, ֆակտորինգ.

գ/ տրամադրել բանկային երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ (վարկային նամակներ).

դ/ բացել և վարել հաշիվներ, այդ թվում՝ այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ.

ե/ մատուցել այլ վճարահաշվարկային ծառայություններ և (կամ) այլ կերպ սպասարկել հաճախորդների հաշիվները.

զ/ թողարկել, գնել (գեղչել), վաճառել և սպասարկել արժեթղթեր, նման այլ գործառնություններ կատարել.

է/ ինվեստիցիոն (ներդրումային) և բաժանորդագրական գործունեություն իրականացնել.

ը/ մատուցել ֆինանսական գործակալի (ներկայացուցչի) ծառայություններ, կառավարել այլ անձանց արժեթղթերն ու ներդրումները (հավատարմագրային (լիազորագրային) կառավարում).

թ/ գնել, վաճառել և կառավարել բանկային ոսկի և ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամ.

ժ/ գնել և վաճառել (փոխանակել) արտարժույթ, այդ թվում՝ կնքել դրամի և արտարժույթի ֆյուչերսներ, օպցիոններ և նման այլ գործարքներ.

ժա/ իրականացնել ֆինանսական վարձակալություն (լիզինգ),

ժբ/ ի պահ ընդունել թանկարժեք մետաղներ, քարեր, ոսկերչական իրեր, արժեթղթեր, փաստաթղթեր և այլ արժեքներ.

ժգ/ մատուցել ֆինանսական և ինվեստիցիոն խորհրդատվություն,

ժդ/ ստեղծել և սպասարկել հաճախորդների վարկարժանության տեղեկատվական համակարգ, իրականացնել պարտքերի հետ ստացման գործունեություն,

ժզ/ իրացնել ապահովագրական վկայագրեր և (կամ) պայմանագրեր, օրենքով սահմանված կարգով իրականացնել ապահովագրական գործակալի գործառնություններ,

ժէ/ իրականացնել «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված այլ գործառնություններ:

2. Բանկը նշված գործառնությունները կատարում է ինչպես ՀՀ դրամով, այնպես էլ արտարժույթով:

3. ՀՀ Կենտրոնական բանկի թույլտվությամբ Բանկը կարող է իրականացնել նաև այնպիսի գործունեություն կամ գործառնություններ, որոնք բխում են կամ սերտորեն կապված են բանկային գործունեության հետ:
4. Նշված գործառնությունները Բանկը կատարում է պայմանագրերի հիման վրա, որոնցում սահմանվում են կողմերի իրավունքները, պարտականությունները, պատասխանատվությունը, տոկոսադրույքները, արտոնությունները, տույժերը, պարտավորությունների ապահովման ձևերը, որոնք չեն հակասում ՀՀ օրենսդրությանը:
5. Բանկն իրավունք ունի իր անունից կնքել պայմանագրեր, ձեռք բերել գույքային և անձնական ոչ գույքային իրավունքներ, կրել պարտավորություններ, լինել հայցվոր և պատասխանող դատարանում:

6. Առանց ՀՀ Կենտրոնական բանկի նախնական համաձայնության Բանկին արգելվում է այնպիսի գործարքներ կամ գործառնություններ իրականացնելը, որոնց արդյունքում Բանկի մասնակցությունը՝

ա/ մեկ այլ անձի կանոնադրական հիմնադրամում 4.99 տոկոս և ավելին է,

բ/ մեկ այլ անձի կանոնադրական հիմնադրամում գերազանցում է Բանկի ընդհանուր կապիտալի 15%-ը,

գ/ բոլոր անձանց կանոնադրական հիմնադրամներում գերազանցում է Բանկի ընդհանուր կապիտալի 35%-ը :

Սույն կետով նախատեսվածը կարգավորվում է «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով:

7. Բանկն իրավունք ունի թղթակցային հաշիվներ բացել այլ բանկերում:

31.12.18թ. դրությամբ Բանկը թղթակցային հաշիվներ ունի տեղական և միջազգային 18 բանկերում:

Կարևորելով դրամական փոխանցումների համակարգի ընդլայնման դերը՝ Բանկն անդամակցում է հետևյալ միջազգային արագ դրամական փոխանցումների համակարգերին. «MoneyGram», «Ria Money Transfers», «IntelExpress», «Unistream», «Converse Transfer», «Golden Money Transfer», «MoneyTun» և «Faster» համակարգերով՝ իր հաճախորդին տալով ընտրության լայն հնարավորություն:

1.11. Բանկի կազմակերպչական կառուցվածքը ներկայացվում է Հավելված 4-ում.

Ծրագրային ազդագրի նեկայացման պահի դրությամբ Բանկն ունի 51 մասնաձյուղ, որոնցից 50-ը՝ ՀՀ տարածքում և 1-ը՝ ԼՂՀ-ում՝ Ստեփանակերտ քաղաքում:

1.12. Բանկի տրամադրության տակ եղած ակտիվների համարժեքությունը և պիտանելիությունը. հազ. դրամ

№	Ցուցանիշի անվանումը	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
1	Ակտիվներ, այդ թվում՝	221,697,397	190,802,799	146,182,358	108,395,188
2	Եկամտաբեր ակտիվներ	199,792,027	169,592,352	127,146,220	94,418,175
3	Հաճախորդներին տրված վարկեր	133,629,775	104,216,558	75,047,659	59,175,240
4	Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	13,175,950	13,036,368	8,253,897	7,128,134
5	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	19,752,226	21,655,188	16,048,860	8,866,001
6	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	38,158,045	35,824,831	32,059,829	27,550,590
7	Կանխիկ դրամական միջոցներ	9,304,956	9,437,455	8,818,128	9,133,956
8	Շահույթի կամ վնասի միջոցով	17,468	0	1,676	0

	իրական արժեքով ֆինանսական ակտիվներ				
9	Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	3,882,703	4,296,862	4,552,427	832,166
10	Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	0	0	0	0
11	Եկամտաբեր ակտիվների տեսակարար կշիռը (%)	89.88%	88.88%	86.98%	87.11%

Արժեզրկված (չաշխատող) վարկերի վերաբերյալ մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է Բանկի հրապարակվող հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում (Ծանոթագրություն 16 Հաճախորդներին տրված վարկեր):

2. Բանկին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

2.1. Ռիսկերի կառավարման գործընթացը բաղկացած է հետևյալ փուլերից՝ Բանկի գործունեության ընթացքում հնարավոր ռիսկերի նույնականացում, գնահատում, հսկողություն, հաղորդակցում-հաշվետվություն և գնահատված ռիսկերին արձագանքում: Ընդ որում ռիսկերին արձագանքման փուլն իրականացվում է ռիսկից խուսափման, ռիսկի նվազեցման, ռիսկի ընդունման կամ ռիսկի փոխանցման տարբերակներով: Տնտեսամաթեմատիկական մոդելավորման գործիքների կիրառման, գործընթացների կանոնակարգման, վերլուծության, կանխատեսման և ներքին հսկողության համակարգի մշտական կատարելագործման արդյունքում՝ Բանկը հնարավորություն է ստանում ռիսկերի կառավարման համակարգի միջոցով ապահովել ռիսկ-եկամուտ օպտիմալ հարաբերակցությունը՝ Բանկի զարգացման կշռադատված ռազմավարության պայմաններում բացառելով կամ նվազագույնի հասցնելով Բանկի գործունեության ընթացքում հնարավոր ռիսկերով պայմանավորված կորուստները և ապահովելով գործող նորմատիվային դաշտի պահանջները: Բանկի ռիսկերի կառավարման համակարգը ներքին և արտաքին միջավայրերում տեղի ունեցող փոփոխություններին, բանկի ռազմավարական խնդիրներին և իրականացվող գործառնությունների ծավալային և որակական բնութագրերին համապատասխանեցնելու նպատակով ռիսկերի կառավարման ոլորտը կանոնակարգող ներքին իրավական ակտերը պարբերաբար վերանայվում են:

Համաձայն «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ ռիսկերի կառավարման քաղաքականության» պահանջների, հաշվի առնելով Բանկային վերահսկողության բազելյան կոմիտեի և GARP-ի (Generally Accepted Risk Principles) ռիսկերի կառավարման սկզբունքները՝ բանկում մշակվել և ներդրվել են հետևյալ հիմնական ռիսկերի տեսակների գնահատման և կառավարման մոդելները.

- վարկային ռիսկ,
- շուկայական ռիսկ
 - ✓ տոկոսադրույքների փոփոխման ռիսկ,
 - ✓ արտարժույթային ռիսկ,
 - ✓ գնային ռիսկ,
- իրացվելիության ռիսկ,
- գործառնական ռիսկ,
- Հեղինակության ռիսկ,
- Վարակի ռիսկ,

- Ռազմավարական ռիսկ,
- Օրենսդրական, նորմատիվային դաշտի փոփոխության ռիսկ,
- Երկրի ընդհանուր և տնտեսական միջավայրի ռիսկ:

Բանկին առնչվող ռիսկերի վերաբերյալ առավել մանրամասն ներկայացված է սույն Ծրագրային ազդագրի Բաժին 3-ի («Պարտատոմսեր թողարկողի մասին տեղեկատվություն») 2-րդ կետում («Ռիսկային գործոններ»):

2.2. Պարտատոմսերում ներդրումները կապված են որոշակի հավանական ռիսկերի հետ, ուստի ներդրում կատարելու վերաբերյալ որոշում ընդունելուց առաջ ներդրողները պետք է մանրակրկիտ ուսումնասիրեն և վերլուծեն ներդրման հետ կապված և Ծրագրային ազդագրում բացահայտված հավանական ռիսկերը, ինչպես նաև ներկայացված այլ տեղեկատվությունը: Անհրաժեշտ է, այնուամենայնիվ, հաշվի առնել նաև այն հանգամանքը, որ Ծրագրային ազդագրում ներկայացված հնարավոր ռիսկերի ցանկը սպառնիչ չէ, և հավանական է նաև անկանխատեսելի բնույթի որոշակի այլ ռիսկերի առաջացումը, և հետևաբար ներդրողը ներդրման վերաբերյալ որոշում կայացնելիս պետք է լիարժեք գիտակցի ներդրման էությունը և առաջնորդվի նաև իր սեփական փորձով, նպատակներով և սպասումներով:

Ներկայացված ռիսկերից յուրաքանչյուրը կարող է որոշակի բացասական ազդեցություն ունենալ ինչպես Բանկի վիճակի, այնպես էլ շուկայում առկա իրավիճակի վրա՝ արդյունքում հանգեցնելով շուկայում պարտատոմսերի շրջանառելիության՝ իրացվելիության անկմանը: Բանկի կողմից որպես առավել էական ռիսկեր դիտարկվում են.

ա) Պարտատոմսերի իրացվելիության ռիսկը, որը կարող է առաջանալ շուկայում ձևավորված իրավիճակի կտրուկ փոփոխության կամ Բանկի ֆինանսական վիճակի վատթարացման հետևանքով, որի արդյունքում, պարտատոմսերը կարող են կորցնել իրենց գրավչությունը՝ հանգեցնելով դրանց գնի անկմանը: Ներդրողը կարող է շուկայական տվյալ իրավիճակում առկա պարտատոմսերի ցածր իրացվելիության պատճառով հնարավորություն չունենալ վաճառելու պարտատոմսերը առանց էական կորուստների կամ ընդհանրապես հնարավորություն չունենալ դրանք վաճառելու:

բ) Արտարժույթային ռիսկը, որը կարող է առաջանալ փոխարժեքի կտրուկ տատանումների հետևանքով, որոնք կարող են էապես ազդել ինչպես Բանկի, այնպես էլ արժեթղթերի շուկայի վրա: Առաջին տրանշի պարտատոմսերը գնանշվելու և վճարվելու են ԱՄՆ դոլարով, իսկ երկրորդ տրանշի պարտատոմսերը՝ ՀՀ դրամով, ուստի, այն ներդրողների համար, որոնց ֆինանսական հոսքերն այլ արժույթով են, տվյալ պարտատոմսերը պարունակում են զգալի արտարժույթային ռիսկեր:

գ) Տոկոսադրույքի ռիսկը, որը կարող է հետևանք լինել շուկայում գործող տոկոսադրույքների կտրուկ փոփոխության, ինչը որպես այլընտրանքային ներդրման ուղղություն, անուղղակիորեն ազդում է պարտատոմսերի գների վրա:

դ) Բանկի հեղինակության ռիսկը, որը անմիջական ազդեցություն ունի պարտատոմսերի գրավչության և գնի վրա:

ե) Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ: Ներդրողները ցանկացած թողարկողի կորպորատիվ պարտատոմսեր ձեռք բերելիս իրենց վրա են վերցնում թողարկողի վարկային ռիսկը:

զ) Վարկանիշի փոփոխության ռիսկ: Այլ հավասար պայմաններում պարտատոմսի գինը սովորաբար ուղղակի կախվածության մեջ է գտնվում Թողարկողի վարկային ռիսկը նկարագրող վարկանիշից/վարկանիշներից: Վարկանիշի իջեցման արդյունքում սովորաբար պարտատոմսի

գինն ընկնում է կամ նույն է, որ պարտատոմսի եկամտաբերության աճի վերաբերյալ սպասումներ են ձևավորվում: 2016թ. սեպտեմբերին Բանկը «Moody's Investors Service» միջազգային կազմակերպության կողմից ստացել է ֆինանսական կայունության «E+» և դրամով ու այլ արժույթներով երկարաժամկետ ավանդների ընդունման «B1» վարկանիշ՝ կայուն հեռանկարով: Թողարկվող արժեթղթերին առնչվող ռիսկերի վերաբերյալ առավել մանրամասն ներկայացված է սույն Ծրագրային ազդագրի Բաժին 2-ի («Թողարկվող պարտատոմսերի մասին տեղեկատվություն») 1-ին կետում («Ռիսկային գործոններ»):

3. Բանկի տնտեսական գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է համաձայն Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված հեռանկարային զարգացման ծրագրերի՝ դրանցում սահմանված նպատակների, սկզբունքների, գործունեության հիմնական ուղղությունների և խնդիրների լուծման ուղիների: Բանկի գործունեությունը մշտապես գտնվում է խորհրդի և գործադիր մարմնի ուշադրության ներքո, որոնք օպերատիվ արձագանքում են ներքին գործոնների, արտաքին միջավայրի և շուկայական իրավիճակների փոփոխություններին՝ համապատասխանեցնելով Բանկի կողմից առաջարկվող ծառայությունները և դրանց սակագները շուկայի պահանջներին, Բանկի կողմից իրականացվող գործառնությունների հսկողական մեխանիզմները գործող օրենսդրական դաշտի պահանջներին:

Բանկի՝ որպես կայացած և հեռանկարային ֆինանսական կառույցի, գնահատականը պետք է համարել նաև ISO/IEC 27001:2005 (Տեղեկատվության անվտանգության կառավարման համակարգ) հավաստագրի ստացման փաստը, որը մեծ հեռանկարներ է բացում բանկի միջազգային ճանաչման, միջազգային ֆինանսավարկային կառույցների հետ համագործակցության էլ ավելի խորացման և բանկի հետագա զարգացման տեսանկյունից:

Բանկի գործունեության կարևորագույն գնահատականներից է 2018թ.-ին 2017թ. համեմատ շուրջ 527.6 մլն. դրամով կամ ավելի քան 34%-ով շահույթի աճը՝ կազմելով 2,078 մլն. դրամ: 2018թ., նախորդ տարվա համեմատ, բանկի ակտիվներն աճել են 30.9 մլրդ դրամով կամ մոտ 16.2%-ով՝ կազմելով 221.7 մլրդ դրամ, ընդ որում՝ եկամտաբեր ակտիվներից հաճախորդներին տրված վարկերն աճել են 29.4 մլրդ դրամով կամ 28.2%-ով՝ կազմելով 133.6 մլրդ դրամ: Կապիտալը աճել է 4.0 մլրդ դրամով կամ 13.7%-ով՝ կազմելով 33.0 մլրդ դրամ, իսկ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունները՝ 4.1 մլրդ դրամով կամ 4.5%-ով՝ կազմելով մոտ 95.8 մլրդ դրամ, ինչը վկայում է բանկի նկատմամբ հաճախորդների վստահության շարունակական աճի մասին:

2017թ.-ի արդյունքներով Բանկն ապահովել է 1,549 մլն. դրամ շահույթ:

2017թ., նախորդ տարվա համեմատ, բանկի ակտիվներն աճել են 44.6 մլրդ դրամով կամ մոտ 30.5%-ով՝ կազմելով 190.8 մլրդ դրամ, ընդ որում՝ եկամտաբեր ակտիվներից հաճախորդներին տրված վարկերն աճել են 29.2 մլրդ դրամով կամ 38.9%-ով՝ կազմելով 104.2 մլրդ դրամ: Կապիտալը աճել է 1.5 մլրդ դրամով կամ 5.3%-ով՝ կազմելով 29.0 մլրդ դրամ, իսկ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունները՝ 25.9 մլրդ դրամով կամ 38.8%-ով՝ կազմելով մոտ 92.7 մլրդ դրամ, ինչը վկայում է բանկի նկատմամբ հաճախորդների վստահության շարունակական աճի մասին:

2016թ.-ի արդյունքներով Բանկն ապահովել է 590,371 հազ. դրամ շահույթ:

2016թ.-ի վերջին ապահովվեց կապիտալի 27.57 մլրդ դրամ մակարդակ՝ հիմնականում կանոնադրական կապիտալի ավելացման, ձևավորված շահույթի և վերագնահատման պահուստների հաշվին:

2016թ., նախորդ տարվա համեմատ, բանկի ակտիվներն աճել են 37.7 մլրդ դրամով կամ մոտ 34.86%-ով՝ կազմելով մոտ 146.2 մլրդ դրամ, ընդ որում՝ եկամտաբեր ակտիվներից հաճախորդներին տրված վարկերն աճել են 15.9 մլրդ դրամով կամ մոտ 26.8%-ով՝ կազմելով 75.05 մլրդ դրամ, իսկ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունները՝ 4.8 մլրդ դրամով կամ 7.8%-ով՝ կազմելով մոտ 66.8 մլրդ դրամ, ինչը վկայում է բանկի նկատմամբ հաճախորդների վստահության շարունակական աճի մասին:

«ԲՏԱ բանկ» ՓԲԸ-ն «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին միացնելու նպատակով 2015թ. ստորագրված հուշագրի համաձայն՝ 2016թ. մարտի 18-ին կայացած «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ և «ԲՏԱ բանկ» ՓԲԸ բաժնետերերի ժողովներում որոշում կայացվեց «ԲՏԱ բանկ» ՓԲԸ-ն «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին միացնելու վերաբերյալ: 2016թ.-ին ՀՀ Կենտրոնական բանկի որոշման համաձայն «ԲՏԱ բանկ» ՓԲԸ-ը միացավ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին, որի արդյունքում «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի կապիտալն ավելացավ 5,294,232 հազ. դրամով:

2015թ.-ի արդյունքներով Բանկն ապահովել է 449,266 հազ. դրամ շահույթ:

2015թ.-ի վերջին ապահովվեց կապիտալի 11.0 մլրդ դրամ մակարդակ՝ հիմնականում ձևավորված շահույթի հաշվին՝ վերագնահատման պահուստների զգալի նվազման պայմաններում:

2015թ., նախորդ տարվա համեմատ, բանկի ակտիվներն աճել են 16.5 մլրդ դրամով կամ մոտ 18.0%-ով՝ կազմելով մոտ 108.4 մլրդ դրամ, ընդ որում՝ եկամտաբեր ակտիվներից հաճախորդներին տրված վարկերն աճել են 7.2 մլրդ դրամով կամ մոտ 13.8%-ով՝ կազմելով 59.2 մլրդ դրամ, իսկ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունները՝ 4.4 մլրդ դրամով կամ 7.7%-ով՝ կազմելով մոտ 62.0 մլրդ դրամ, ինչը վկայում է բանկի նկատմամբ հաճախորդների վստահության շարունակական աճի մասին:

Նախատեսելով զարգացման բոլոր ոլորտների թե՛ քանակական, թե՛ որակական աճ, շարունակվելու է մեծ ուշադրություն դարձվել ռիսկերի կառավարման համակարգի, ներքին հսկողության համակարգի, ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի, կորպորատիվ կառավարման արժեքների զարգացմանը, բանկային ծառայությունների մատուցման տեխնոլոգիաների կատարելագործմանը, միջազգային գործառնությունների, ինչպես նաև միջազգային ֆինանսավարկային կառույցների հետ համագործակցության ընդլայնմանը:

31.12.2018թ. դրությամբ Բանկի կապիտալը կազմել է մոտ 33.01 մլրդ դրամ՝ աճելով 2017թ.-ի վերջի համեմատ 13.7%-ով: Այլ ցուցանիշների գծով 04.04.2019թ.-ի ծրագրային ազդագրի ԿԲ ներկայացման պահի դրությամբ, Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի էական փոփոխություն տեղի չի ունեցել և Բանկը պահպանում է ակտիվների և այլ հիմնական ցուցանիշների աճի միտումները:

Գործունեության համար անհրաժեշտ բոլոր արտոնագրերը և լիցենզիաներն ուժի մեջ են, դատական հայցեր, որոնք էական ազդեցություն են ունեցել կամ ունենալու Բանկի ֆինանսական վիճակի և շահութաբերության վրա առկա չեն, կազմակերպական էական փոփոխություններ չեն սպասվում:

4. Բանկի աուդիտն իրականացնող անձի և խորհրդատուների ինքնության մասին համառոտ տեղեկություններ

Բանկի 2015թ., 2016թ., 2017թ. և 2018թ. աուդիտն իրականացրել է «Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ-ն, որի գտնվելու վայրը և կապի միջոցներն են.

«Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ

Գործադիր տնօրեն՝ Սրբուհի Հակոբյան

ՀՀ, ք. Երևան 0002, Ամիրյան 4/6, հեռ. +374(10) 52 65 20, ֆաքս +374 (10) 52 75 20, www.deloitte.am:

5. Բանկի կառավարման մարմնի անդամները, աշխատակիցները և խոշոր բաժնետերերը

5.1. Թողարկողի կառավարման մարմնի անդամները.

Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված են Բանկի կառավարման հետևյալ մարմինները.

- Բաժնետերերի ընդհանուր ժողով (այսուհետ՝ Ընդհանուր ժողով), որը Բանկի կառավարման բարձրագույն մարմինն է,
- Բանկի խորհուրդը (այսուհետ՝ Խորհուրդ), որն ընտրվում է բաժնետերերի ընդհանուր ժողովում,
- Բանկի գործադիր տնօրենը, որն ի պաշտոնե վարչության նախագահն է,
- Բանկի վարչությունը (այսուհետ՝ Վարչություն):

Բանկի խորհուրդը կազմված է հինգ անդամներից.

№	անունը, ազգանունը	գրադեցրած պաշտոնը	փորձառությունը
1	Սարիբեկ Սուքիասյան	Խորհրդի նախագահ	27 տարի
2	Ռուբեն Հայրապետյան	Խորհրդի անդամ, Խորհրդի նախագահի տեղակալ	16 տարի
3	Արամ Մելիքյան	Խորհրդի անդամ	31 տարի
4	Լուիզա Պետրոսյան	Խորհրդի անդամ, խորհրդի քարտուղար	13 տարի
5	Պեր Ֆիշեր	Խորհրդի անդամ	33 տարի

Բանկի վարչությունը կազմված է 9 անդամներից.

№	անունը, ազգանունը	գրադեցրած պաշտոնը	փորձառությունը
1	Արամ Խաչատրյան	Վարչության նախագահ, Գործադիր տնօրեն	11 տարի
2	Ռուբեն Բադալյան	Վարչության նախագահի տեղակալ, Գործադիր տնօրենի գործառնական գծով տեղակալ	15 տարի
3	Օնիկ Զիչյան	Վարչության նախագահի տեղակալ, Գործադիր տնօրենի կորպորատիվ և մանրածախ բիզնեսի գծով տեղակալ	16 տարի
4	Արտակ Առաքելյան	Վարչության նախագահի տեղակալ, Գործադիր տնօրենի տեղակալ-գանձապետ	13 տարի
5	Աստղիկ Մանրիկյան	Վարչության նախագահի տեղակալ, Գործադիր տնօրենի միջազգային և զարգացման գծով տեղակալ	12 տարի
6	Արփինե Փիլոսյան	Վարչության նախագահի տեղակալ, Գործառնական	11 տարի

		գծով տնօրենի տեղակալ	
7	Միքայել Պողոսյան	Վարչության անդամ, Գլխավոր հաշվապահ	31 տարի
8	Հայկ Ավետիսյան	Վարչության անդամ, Ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման վարչության պետ	13 տարի
9	Վրեժ Ջհանգիրյան	Վարչության անդամ, Իրավաբանական վարչության պետ	11 տարի

5.2. Բանկի աշխատակիցները.

Բանկի աշխատակիցների ընդհանուր թիվը 31.12.2018թ. դրությամբ կազմում է 885 աշխատակից:

5.3. Բանկի խոշոր բաժնետերերը.

№	ազգանունը, անունը, հայրանունը	մասնակցությունը սովորական բաժնետոմսերում	մասնակցությունը արտոնյալ բաժնետոմսերում
1	Սուքիասյան Մարիբեկ Ալբերտի	28.32%	42.06%
2	Սուքիասյան Խաչատուր Ալբերտի	16.29%	23.55%
3	Սուքիասյան Ռոբերտ Ալբերտի	16.86%	15.55%
4	Սուքիասյան Էդուարդ Ալբերտի	10.66%	18.84%

6. Բանկի թողարկած արժեթղթերի վերաբերյալ տեղեկություններ

<<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ-ի կողմից մինչ այժմ թողարկվել և տեղաբաշխվել է 1,852,533 (մեկ միլիոն ութ հարյուր հիսուներկու հազար հինգ հարյուր երեսուներեք) հատ հասարակ բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 10,400 (տասը հազար չորս հարյուր) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով և 424,600 հատ արտոնյալ բաժնետոմս, յուրաքանչյուրը 15,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով, որոնք էլ ձևավորում են բանկի կանոնադրական կապիտալը: Թողարկված հասարակ բաժնետոմսերը շրջանառվում են <<Հայաստանի ֆոնդային բորսա>> ԲԲԸ-ում և ցուցակված են B ցուցակում:

Ինչպես նաև Բանկի կողմից 2018թ. ընթացքում թողարկվել և տեղաբաշխվել են 2,100,00 (երկու միլիոն հարյուր հազար) ԱՄՆ դոլար ծավալով՝ 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով, 21,000 (քսանմեկ հազար) հատ, 36 ամիս շրջանառության ժամկետով դոլարային պարտատոմսեր (ISIN - AMHEZBB25ER9), իսկ 2017թ. ընթացքում թողարկվել և տեղաբաշխվել են 2,000,00 (երկու միլիոն) ԱՄՆ դոլար ծավալով՝ 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով, 20,000 (քսան հազար) հատ, 27 ամիս շրջանառության ժամկետով դոլարային պարտատոմսեր (ISIN - AMHEZBB23ER4), 2,000,00 (երկու միլիոն) ԱՄՆ դոլար ծավալով՝ 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով, 20,000 (քսան հազար) հատ, 27 ամիս շրջանառության ժամկետով դոլարային պարտատոմսեր (ISIN - AMHEZBB24ER2), և 100,000,000 (մեկ հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ ծավալով՝ 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով, 10,000 (տասը հազար) հատ, 27 ամիս շրջանառության ժամկետով դրամային պարտատոմսեր (ISIN - AMHEZBB22ER6), որոնք ցուցակված են <<Հայաստանի ֆոնդային բորսա>> ԲԲԸ-ում՝ համապատասխանաբար դոլարային պարտատոմսերը Bbond, դրամային պարտատոմսերը Cbond

ցուցակներում, իսկ պարտատոմսերի շուկա ստեղծող (մարքեթ-մեյքեր) է հանդիսանում <<Կապիտալ Ինվեստմենթս>> ՓԲԸ-ն:

7. Առաջարկվող պարտատոմսերի վերաբերյալ հիմնական տվյալները.

Թողարկվող պարտատոմսերն անվանական, ոչ փաստաթղթային, արժեկտրոնային, միջնաժամկետ պարտատոմսեր են և պետք է տեղաբաշխվեն մեկից ավելի տրանշով:

Թողարկվող պարտատոմսերը տեղաբաշխվում և մարվում են՝ ԱՄՆ դոլարով թողարկվածները՝ ԱՄՆ դոլարով, ՀՀ դրամով թողարկվածները՝ ՀՀ դրամով: Ե՛վ ԱՄՆ դոլարով, և՛ ՀՀ դրամով թողարկված պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնների վճարումը կատարվում է ՀՀ դրամով:

Արժեթղթի տեսակը՝	Անվանական, արժեկտրոնային պարտատոմս
Արժեթղթի ձևը՝	Ոչ փաստաթղթային
Արժեթղթերի քանակը՝	60,000 (վաթսուն հազար) հատ ԱՄՆ դոլարով, 100,000 (հարյուր հազար) հատ ՀՀ դրամով
Արժեթղթերի անվանական արժեքը՝	100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար, 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի թողարկման ծավալը՝	6,000,000 (վեց միլիոն) ԱՄՆ դոլար, 1,000,000,000 (մեկ միլիարդ) ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման ծավալը՝	Ենթակա է որոշման Թողարկողի գործադիր մարմնի (Վարչության) կողմից
Արժեթղթերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման քանակը՝	Համապատասխան յուրաքանչյուր տրանշի ծավալի և անվանական արժեքի
Արժեկտրոնը՝	Ենթակա է որոշման Թողարկողի գործադիր մարմնի (Վարչության) կողմից
Շրջանառության ժամկետը՝	Ենթակա է որոշման Թողարկողի գործադիր մարմնի (Վարչության) կողմից
Արժեկտրոնների ճարման հաճախականությունը՝	Եռամսյակային
Տեղաբաշխման ձևը՝	Չերաշխավորված

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր թողարկման համար կազմվող թողարկման վերջնական պայմանները ՀՀ ԿԲ են ներկայացվում և հրապարակվում Բանկի ինտերնետային կայքում՝ www.aeb.am տեղաբաշխումից առնվազն 2 (երկու) օր առաջ:

Պարտատոմսերի վերջին տրանշի տեղաբաշխումն ավարտվում է ոչ ուշ, քան ՀՀ ԿԲ կողմից պարտատոմսերի Ծրագրային ազդագիրը հաստատելուց հետո մեկ տարվա ընթացքում:

Պարտատոմսերի վաղաժամկետ մարում չի նախատեսվում:

Միջոցների օգտագործման նախատեսվող ուղիները՝ Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված միջոցները հիմնականում ուղղվելու են փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորմանը, սպառողական վարկերի տրամադրմանը:

Նպատակը՝ Բանկն այս թողարկմամբ նպատակ ունի հասնելու հաշվեկշռի պասիվային մասի կառավարման արդյունավետության բարձրացմանը, հնարավոր ավանդատուների բազայի ընդլայնմանը և տարատեսականացմանը (դիվերսիֆիկացիա):

8. Պարտատոմսերի առաջարկի և դրանց առևտրին թույլտվության համառոտ նկարագիրը

Թողարկողի պարտատոմսերի բաժանորդագրություն չի իրականացվելու:

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխումը սկսելու և ավարտելու օրը ենթակա է որոշման Բանկի վարչության կողմից: Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար ներդրողները սահմանված կարգով պետք է լրացնեն համապատասխան պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտը, պատշաճ կերպով ներկայացնեն Բանկ և կատարեն համապատասխան վճարում, որով կհավաստեն պարտատոմսերի թողարկման պայմաններն ընդունելը: Պարտատոմսերը տեղաբաշխումից հետո նախատեսվում են ցուցակվել <<Հայաստանի ֆոնդային բորսա>> ԲԲԸ-ում և ունենալ շուկա ստեղծող:

9. Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ

հազ. դրամ

№	Ցուցանիշի անվանումը	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
	Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	2,078,026	1,550,397	590,371	449,266
	Սեփական կապիտալի միջին մեծություն*	32,168,301	28,205,528	22,440,746	11,868,510
	Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE), %	6.46%	5.50%	2.63%	3.79%
	Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	2,078,026	1,550,397	590,371	449,266
	Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն*	206,029,485	167,249,185	124,162,992	98,438,680
	Ակտիվների շահութաբերություն (ROA), %	1.01%	0.93%	0.48%	0.46%
	Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	2,078,026	1,550,397	590,371	449,266
	Գործառնական եկամուտ	11,991,828	10,227,491	7,539,829	6,304,775
	Զուտ շահույթի մարժա (NPM), %	17.33%	15.16%	7.83%	7.13%
	Գործառնական եկամուտ	11,991,828	10,227,491	7,539,829	6,304,775
	Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն*	206,029,485	167,249,185	124,162,992	98,438,680
	Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU), %	5.82%	6.07%	6.07%	6.40%
	Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	206,029,485	167,249,185	124,162,992	98,438,680
	Սեփական կապիտալի միջին մեծություն*	32,168,301	28,205,524	22,440,746	11,868,510
	Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM)	6.40	5.93	5.53	8.29
	Զուտ տոկոսային եկամուտ	8,742,031	6,840,338	5,503,870	4,540,923
	Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	192,976,662	152,719,037	107,062,092	86,711,786
	Զուտ տոկոսային մարժա (NIM)	4.53%	4.48%	5.14%	5.24%
	Տոկոսային եկամուտ	17,664,310	14,121,975	11,359,949	9,858,009
	Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն*	192,976,662	152,719,037	107,062,092	86,711,786

Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն	9.15%	9.25%	10.61%	11.37%
Տոկոսային ծախսեր	8,922,279	7,281,637	5,856,079	5,317,086
Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր*	180,506,233	123,341,259	86,677,966	81,036,954
Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	4.94%	5.90%	6.76%	6.56%
Չուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	2,078,026	1,550,397	590,371	449,266
Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը	1,852,532	1,852,533	1,852,533	933,335
Չուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	1.12	0.84	0.32	0.48
Սպրեդ	4.21%	3.34%	3.85%	4.81%

*միջին եռամսյակային

Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը ներկայացված են հավելված 5-ում:

Ծրագրային Ազդագրում կատարված փոփոխությունները

1. Թարմացվել են Ծրագրային ազդագրի 3-րդ բաժնի 2-րդ կետում ներկայացված Բանկի վարկային պորտֆելի որակական վերլուծությունն ըստ ոլորտների ռիսկայնության նկարագրող աղյուսակների տվյալները.

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների կառուցվածքը ըստ դասակարգման փուլերի /IFRS 9/	Փուլ 1 /Չարժեզրկված և մինչև 30օր ժամկետանց/		Փուլ 2 /31-90օր ժամկետանց/		Փուլ 3 /90 օրից ավել ժամկետանց/	
	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	58,929,052	877,748				
այդ թվում ոչ ռեզիդենտներին	2,013,729	197				
Ֆիզիկական և անհատ ձեռներեցներին տրված վարկեր	75,924,991	475,326	112,491	27,822	171,669	127,532
այդ թվում ոչ ռեզիդենտներին	32,466	111				
Ընդամենը	134,854,043	1,353,074	112,491	27,822	171,669	127,532

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի, փոխառությունների և արժեզրկման պահուստների բացվածք ըստ ռեգրեսիոն մոդելի ճյուղերի	Փուլ 1 /Չարժեզրկված և մինչև 30օր ժամկետանց/		Փուլ 2 /31-90օր ժամկետանց/		Փուլ 3 /90 օրից ավել ժամկետանց/	
	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ
Գյուղատնտեսություն	1,131,775	1,160				
Արդյունաբերություն	28,564,754	369,888.00				
Մայառողական	56,644,536	206,171.00	103,727.00	25,880.00	171,669.00	127,532.00
Հիփոթեք	7,730,131	39,629.00	8,764.00	1,942.00		
Այլ	40,782,605	736,226.00				
Ընդամենը	134,854,043	1,353,074.00	112,491.00	27,822.00	171,669.00	127,532.00

2. Թարմացվել են Ծրագրային ազդագրի 3-րդ բաժնի 2-րդ կետում ներկայացված Բանկի արտարժույթային ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների նկարագրող աղյուսակների տվյալները.

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19,409,916	17,439,214	1,308,915	38,158,045
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,142,576	10,580,914	452,460	13,175,950
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	3,681,119	201,584		3,882,703
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	71,471,900	62,141,040	16,835	133,629,775
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Բանկի կողմից պահվող	1,677,294	620,724		2,298,018
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	17,454,208			17,454,208
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	122,879	6,481	20	129,380
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	115,959,892	90,989,957	1,778,230	208,728,079
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ				
Հետգնման պայմանագրեր	20,204,342	314,706		20,519,048
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	102,880	1,958,080		2,060,960
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	6,030,003			6,030,003
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	13,786,124	20,174,692	150,289	34,111,105
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր	3,382,372	20,677,318		24,059,690
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	46,307,832	48,031,651	1,489,285	95,828,768
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	322,484	207,669	55,327	585,480
Ստորադաս փոխառություններ	705,853	2,676,296		3,382,149
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	90,841,890	94,040,412	1,694,901	186,577,203
Հաշվեկշռային բաց դիրք	25,118,002	-3,050,455	83,329	22,150,876

* «I խմբի արտարժույթի» կազմը հետևյալն է. ԱՄՆ դոլար, Անգլիական ֆունտ ստեռլինգ, Եվրո, Շվեյցարական ֆրանկ, Ոսկու ստանդարտացված ձուլակտոր և Մետաղական հաշիվ

** «II խմբի արտարժույթի» կազմը հետևյալն է. ՌԴ ռուբլի, Վրացական լարի, ՄԱԷ դիրհամ:

3. Թարմացվել են Ծրագրային ազդագրի 4-րդ բաժնի 2-րդ կետում ներկայացված բանկի հիմնական գործունեությունից ստացված եկամուտների կառուցվածքը նակարագրող աղյուսակների տվյալները.

(հազ. դրամ)

Տոկոսային եկամուտ		31.12.2015	Տեսակ արար կշիռը (%)	31.12.2016	Տեսակ արար կշիռը (%)	31.12.2017	Տեսակ արար կշիռը (%)	31.12.2018	Տեսակ արար կշիռը (%)
1	Վարկեր հաճախորդներին	8,248,220	83.67	9,408,361	82.82	11,310,262	80.14	14,754,755	83.53
2	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	1,068,268	10.83	1,463,126	12.88	2,109,590	14.95	2,149,338	12.17
3	Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	128,183	1.3	139,121	1.22	354,394	2.51	423,490	2.40
4	Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	413,252	4.19	337,872	2.97	307,528	2.18	311,902	1.77
5	Այլ տոկոսային եկամուտ	86	0.01	11,469	0.1	31,608	0.22	24,825	0.14
Ընդամենը		9,858,009	100	11,359,949	100	14,113,382	100	17,664,310	100

(հազ. դրամ)

Ոչ տոկոսային եկամուտ		31.12.2015	Տեսակ արար կշիռը (%)	31.12.2016	Տեսակ արար կշիռը (%)	31.12.2017	Տեսակ արար կշիռը (%)	31.12.2018	Տեսակ արար կշիռը (%)
1	Կոմիսիոն եկամուտներ	1,460,908	58.24	1,479,985	46.14	2,040,668	48.01	2,125,762	51.14
2	Զուտ (վնաս)/օգուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից և պարտավորություններից	-242,318	-9.66	(150,259)	-4.68	(231,661)	-5.45	169,791	4.08
3	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական	6,347	0.25	330,885	10.32	533,283	12.55	741,354	17.84

	ակտիվների գծով գուտ օգուտ								
4	Արտարժույթային գուտ եկամուտ	885,591	35.3	601,945	18.77	1,046,286	24.62	851,058	20.48
5	Ստացված տույժեր և տուգանքներ	290,758	11.59	404,075	12.60	365,300	8.59	193,009	4.64
6	Թանկարժեք մետաղների վաճառքից և վերագնահատումից օգուտ	1,969	0.08	33	0.001	17,711	0.42	6,281	0.15
7	Եկամուտ շնորհներից	507	0.02	507	0.02	507	0.01	507	0.01
8	Այլ եկամուտներ	104,762	4.16	540,480	16.85	478,068	11.25	68,712	1.65
Ընդամենը		2,508,524	100	3,207,651	100	4,288,071	100	5,187,099	100

4. Թարմացվել են Ծրագրային ազդագրի 6-րդ բաժնում ներկայացված Բանկի ակտիվապասիվային հիմնական ցուցանիշները և շահույթը նակարագրող աղյուսակների տվյալները.

(հազ. դրամ)

Միջոցների ներգրավում	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	26,052,003	44,301,222	59,150,215	64,200,798
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	61,973,987	66,795,292	91,703,898	95,828,768
Ստորադաս փոխառություն	4,425,604	5,400,172	6,409,601	3,382,149

(հազ. դրամ)

Միջոցների տեղաբաշխում	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
Հաճախորդներին տրված վարկեր	59,175,240	75,047,659	104,216,558	133,629,775
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	8,866,001	16,048,860	21,655,188	19,752,226

(հազ. դրամ)

	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
Շահույթ	449,266	590,371	1,550,397	2,078,026

5. Թարմացվել են Ծրագրային ազդագրի 10-րդ բաժնի 3-րդ կետում ներկայացված Բանկի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխությունները ներկայացնող աղյուսակի տվյալները.

(հազ. դրամ)

ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ		31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
1	Ընդհանուր ակտիվներ	106,660,749	146,182,358	190,802,799	221,697,397
2	Ընդհանուր պարտավորություններ	88,192,761	118,612,940	161,774,191	188,684,080
3	Սեփական կապիտալ	18,467,988	27,569,418	29,028,608	33,013,317
4	Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը	135,467	775,912	2,035,656	2,652,716
5	Զուտ տոկոսային եկամուտ (տոկոսային եկամուտ-տոկոսային ծախս)	1,189,917	5,503,870	6,840,338	8,742,031

6. Թարմացվել է Ծրագրային ազդագրի 10-րդ բաժնի 2-րդ կետը, համաձայն որի Ծրագրային ազդագրին կից ներկայացվում է Բանկի 2018թ. տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունը՝ աուդիտորական եզրակացությամբ:

«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններ և
անկախ աուդիտորական եզրակացություն
2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Էջ

ԴԵԿԱԿԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ 2018 Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԵՎ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ.....	1
ԱՆԿԱԽ ԱՈՒԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵՉՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ.....	2
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	7
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ.....	8
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	9
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	10
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	
1. Բանկը	12
2. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություն.....	12
3. Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների կիրառման գնահատման դատողություններ	42
4. Վերադասակարգում.....	44
5. Չուտ տոկոսային եկամուտ սախքան տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստները	45
6. Տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստները	45
7. Կոմիսիոն եկամուտներ և ծախսեր	45
8. Չուտ արտարժույթային եկամուտ	46
9. Այլ ակտիվների/պարտավորությունների և պայմանական պարտավորությունների գծով պահուստի վերականգնում.....	46
10. Այլ եկամուտ.....	46
11. Այլ ծախսեր.....	46
12. Շահութահարկի գծով ծախսեր.....	46
13. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	48
14. Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ.....	49
15. Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	49
16. Հակադարձ հետգնման/հետգնման պայմանագրեր	50
17. Հաճախորդներին տրված վարկեր	51
18. Ներդրումային արժեթղթեր.....	55
19. Հիմնական միջոցներ	56
20. Ոչ նյութական ակտիվներ	57
21. Այլ ակտիվներ	57
22. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	58
23. Այլ փոխառու միջոցներ	58
24. Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	60
25. Ստորադաս փոխառություն.....	61
26. Այլ պարտավորություններ	61
27. Սեփական կապիտալ	61
28. Ներդրումների վերագնահատման պահուստ.....	62
29. Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ.....	63
30. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը	64
31. Կապիտալի ռիսկի կառավարում	69
32. Ռիսկի կառավարում	69
33. Գործարքներ փոխկապակցված կողմերի հետ.....	91
34. Հետագա իրադարձություններ.....	94

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ 2018 Թ. ՂԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԵՎ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Ղեկավարությունը պատասխանատու է «Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Բանկ) 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա գործունեության արդյունքները, դրամական միջոցների հոսքերը և սեփական կապիտալում փոփոխությունները ճշմարիտ ներկայացնող, ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին (ՖՅՄՍ) համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է՝

- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճ ընտրության և կիրառման համար,
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ ներկայացվող տեղեկատվության համապատասխանության, վստահելիության, համեմատականության և հասկանալիության համար,
- Լրացուցիչ բացահայտումների տրամադրման համար, երբ ՖՅՄՍ-ի հատուկ պահանջների համապատասխանությունը բավարար չէ, որպեսզի օգտագործողները պատկերացում կազմեն Բանկի ֆինանսական վիճակի և կատարողականի վրա որոշակի գործարքների, այլ իրադարձությունների և պայմանների ունեցած ազդեցության մասին
- Բանկի գործունեության անընդհատության ապահովման կարողությունը գնահատելու համար:

Ղեկավարությունը նաև պատասխանատու է՝

- Բանկի ներքին վերահսկողության արդյունավետ համակարգի մշակման, ներդրման և պահպանման համար,
- Համապատասխան հաշվապահական գրանցումներ վարելու համար, որոնք բավարար կլինեն Բանկի գործառնություններն արտացոլելու և ներկայացնելու, և ցանկացած ժամանակ ողջամիտ ճշգրտությամբ բացահայտելու Բանկի ֆինանսական վիճակը, ինչպես նաև հնարավորություն կընձեռեն Ղեկավարությանը հավաստիանալու, որ Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները համապատասխանում են ՖՅՄՍ-ներին,
- ՀՀ օրենսդրության և հաշվապահական ստանդարտների պահանջներին համապատասխան հաշվապահական հաշվառում վարելու համար,
- Բանկի ակտիվների անվտանգության ապահովման համար խելամիտ քայլերի իրականացման համար, և
- Խարդախությունների և նմանատիպ այլ երևույթների բացահայտման և կանխարգելման համար:

2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատված են Բանկի ղեկավարության կողմից 2019 թ. ապրիլի 30-ին:

Հաստատված է 2019 թ. ապրիլի 30-ին հրապարակման համար:

Արամ Խաշատրյան
Գործադիր տնօրեն

Ապրիլի 30, 2019 թ.
Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

Սիբայել Պողոսյան

Ֆինանսական տնօրեն/Գլխավոր հաշվապահ

ԱՆԿԱՆ ԱՌԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերության բաժնետերերին՝

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ-ի (այսուհետ՝ Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ը, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքը և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ):

Կարծիքի հիմք

Աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է այս եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված՝ *Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի (ՀԵՄՍԻ կանոնագրք)* և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն նշված պահանջների և ՀԵՄՍԻ կանոնների: Համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար և համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Առանցքային աուդիտորական հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցերն այն հարցերն են, որոնք, մեր մասնագիտական դատողության համաձայն՝ առավել նշանակալի էին ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Այդ հարցերը դիտարկվել են ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն, և ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու նպատակով: Մենք չենք տրամադրում առանձին կարծիք այդ հարցերի վերաբերյալ:

հնչու է հարցը սահմանվել աուդիտի առումով առանցքային

Հաճախորդներին տրված վարկերի ակնկալվող կորուստների գնահատում և չափում

Մենք ուշադրություն ենք հրավիրել այս հարցին, քանի որ նշանակալի աճի գնահատումը և ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱՎԿ) չափումը ներառում է էական դատողություններ, գնահատման անորոշություններ: Ինչպես նաև, ՖՀՄՍ 9 ստանդարտին անցումը կապված է նոր ստանդարտի բարդ պահանջների և նոր տեխնիկաների կիրառման հետ, որոնք պահանջում են փոփոխել ԱՎԿ գնահատման և չափման առկա մոդելները և ստեղծել նոր մոդելներ:

Հավաքական հիմունքով գնահատված վարկերի գծով ԱՎԿ չափումը ներառում է ռիսկի վարկանշման բարդ համակարգ՝ հիմնված պատմական տվյալների վրա՝ ճշգրտված համապատասխան կանխատեսումների համար:

Անհատական հիմունքով գնահատված վարկերի գծով ԱՎԿ չափումը հիմնված է ապագա դրամական հոսքերի գնահատման վրա, ինչը պահանջում է վարկառուի ընթացիկ և ապագա ֆինանսական վիճակի, գրավի արժեքի և հնարավոր հետևանքների հետագա իրադարձությունների գնահատականի վերլուծություն:

Մասնավորապես, մենք առանձնացրել ենք հետևյալը՝

- ԱՎԿ գնահատման հիմքում կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և նշանակալի տվյալները և գործող վարկերի ռիսկի համապատասխան վարկանիշային համակարգը և այս հաշվարկների մոդելների ամբողջականությունը;
- Վարկային ռիսկերի նշանակալի աճի ժամանակին բացահայտում՝ հիմք ընդունելով քանակական և որակական գործոնները;
- Դեֆոլտում գտնվող վարկերի գեղջված դրամական միջոցների հոսքերի հաշվարկի ժամանակ կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և նշանակալի տվյալները (փուլ 3):

Տես ֆինանսական գործիքների ծան. 32:

Ինչպես է հարցը հաշվի առնվել աուդիտի ընթացքում

Մենք ստուգել ենք անհատական և հավաքական հիմունքներով գնահատված վարկերի գծով ԱՎԿ-ի՝ ղեկավարության կողմից իրականացվող գնահատման, չափման և որակի վերահսկման գործընթացների նկատմամբ համապատասխան վերահսկողությունների կառուցվածքը և իրականացումը, ներառյալ վարկային ռիսկերի նշանակալի աճի ժամանակին բացահայտմանն ուղղված վերահսկողությունները:

Մենք ստուգել ենք հավաքական հիմունքով գնահատված վարկերի մոդելներում և համապատասխան ռիսկերի վարկանիշային համակարգերում կիրառվող ենթադրությունները, ինչպես նաև մուտքային տվյալները և վերլուծել ենք այս մոդելների ամբողջականությունը: Մեր աշխատանքներում ներառվել են հետևյալ գործընթացները՝

- Մենք վերլուծել ենք արժեզրկման մեթոդաբանությունը և դիտարկել ենք վարկային ռիսկի աճի վրա հավանական ազդեցությունը և ԱՎԿ-ի չափումը այն տվյալների մասով, որոնք չեն արտացոլվել ղեկավարության կողմից կիրառվող մոդելներում;
- Մենք վերլուծել ենք հիմնական ենթադրությունները՝ հիմնվելով տվյալ ոլորտի փորձի մասին մեր գիտելիքների, Բանկի իրական փորձի և համապատասխան հասանելի կանխատեսումների վրա;
- Մենք ստուգել ենք ԱՎԿ հաշվարկի ժամանակ կիրառվող վարկային մոդելների ամբողջականությունը, իրականացրել ենք ընտրանքային վերահաշվարկներ և համեմատել ենք արդյունքները:

Հավաքական հիմունքով գնահատված վարկերի ընտրանքի համար մենք համոզվում ենք, արդյոք վարկային ռիսկի նշանակալի աճը ժամանակին է բացահայտվել, ներառյալ, անհրաժեշտության դեպքում, վարկային պայմանների վերանայման հաշվի առնելը:

Անհատական հիմունքով գնահատված վարկերի ընտրանքի համար մենք ստուգել ենք ապագա դրամական հոսքերի վերաբերյալ կանխատեսումները, պատրաստված ղեկավարության կողմից ԱՎԿ-ների չափման նպատակով, ներառյալ արված ենթադրությունների և մուտքային

տվյալների ստուգումը, ինչպես նաև գնահատականների արտաքին համապատասխան հավաստիացումների հետ համեմատումը:

Որոշ դեպքերում ԱՎԿ վերաբերյալ մեր և ղեկավարության տեսակետները տարբերվում են, սակայն, մեր կարծիքով, այդ տարբերությունները հաճախորդներին տրված վարկերի ընդհանուր համատեքստում գտնվում են խելամիտ սահմաններում:

Մենք ստուգել ենք սույն ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայտումների ճշգրտությունը և ամբողջականությունը, ինչպես նաև ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխանությունը:

Այլ տեղեկատվություն

Ղեկավարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Այլ տեղեկատվությունը ներառում է տարեկան հաշվետվության մեջ ներառված տեղեկատվությունը, բայց չի ներառում ֆինանսական հաշվետվությունները և դրանց վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունը: Մենք ակնկալում ենք ձեռք բերել տարեկան հաշվետվությունը աուդիտորական եզրակացության ամսաթվից հետո:

Ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի հետ կապված, մեր պարտավորությունն է ծանոթանալ այլ տեղեկատվությանը, և դրանով դիտարկել, թե արդյոք առկա են էական անհամապատասխանություններ այլ տեղեկատվության և ֆինանսական հաշվետվությունների կամ աուդիտի ընթացքում ձեռք բերված մեր գիտելիքների միջև, և թե արդյոք այլ տեղեկատվությունը պարունակում է այլ էական խեղաթյուրումներ: Եթե մեր կատարած աշխատանքը հիմք է հանդիսանում եզրակացնելու, որ այլ տեղեկատվությունը պարունակում է էական խեղաթյուրումներ, մենք պարտավոր ենք տեղեկացնել այդ փաստի մասին: Մենք այդպիսի փաստերի մասին տեղեկություն չունենք: Մեր պարտավորությունն է ծանոթանալ տարեկան հաշվետվությանը, և եթե մեր կատարած աշխատանքը հիմք է հանդիսանում եզրակացնելու, որ տարեկան հաշվետվությունը պարունակում է էական խեղաթյուրումներ, մենք պարտավոր ենք տեղեկացնել այդ փաստի մասին կառավարման օղակներում գտնվող անձանց:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան սույն ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման, ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որը ղեկավարությունը համարում է անհրաժեշտ սխալի կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Բանկը, ընդհատել դրա գործունեությունը, կամ էլ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձինք պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով գերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում, և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին, կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվությունների՝ սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական թերահավատություն: Ի լրումն՝

- Հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվություններում առկա էական խեղաթյուրման ռիսկը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ, կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում:
- Ձեռք ենք բերում աուդիտին առնչվող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Բանկի ներքին հսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական գնահատումների և առնչվող բացահայտումների խելամտությունը:
- Եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության նկատմամբ: Եթե եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզնից պահանջվում է աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, երբ այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևավորել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա դեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Բանկին՝ դադարեցնել գործունեության անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքն ու բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողության համակարգին վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Մենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց նաև տրամադրում ենք հայտարարություն, ըստ որի՝ մենք պահպանել ենք անկախության վերաբերյալ վարքագծի պահանջները, ինչպես նաև նրանց տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների կամ այլ հարցերի մասին, որոնք, ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և, որտեղ կիրառելի է, նախազգուշական միջոցառումների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հաղորդված հարցերից մենք որոշում ենք այն հարցերը, որոնք համարվել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում, և, հետևաբար, հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր:

Սիբուհի Հակոբյան
Գործադիր տնօրեն

Արփիլե Ղևոնդյան
Աուդիտի գործընկեր

Ապրիլի 30, 2019 թ.
Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

Դելոյթ Արմենիա ՓԲԸ

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Հահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ

	Ծան.	2018 թ.	2017 թ.
Տոկոսային եկամուտ	5	17,664,310	14,362,831
Տոկոսային ծախս	5	(8,922,279)	(7,281,637)
Չուտ տոկոսային եկամուտ նախքան տոկոսակիր ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները		8,742,031	7,081,194
Տոկոսակիր ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստներ	6	(435,226)	(161,436)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		8,306,805	6,919,758
Չուտ օգուտ/(վնաս) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից և պարտավորություններից		169,791	(231,661)
Վճարներ և կոմիսիոն եկամուտներ	7	2,125,762	1,799,812
Վճարներ և կոմիսիոն ծախսեր	7	(489,913)	(461,819)
Չուտ օգուտ արտարժույթով առևտրից	8	851,058	1,046,286
Չուտ օգուտ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչումից		741,354	533,283
Այլ ակտիվների/պարտավորությունների և պայմանական պարտավորությունների գծով պահուստի վերականգնում	9	18,969	-
Այլ եկամուտ	10	268,002	478,068
Չուտ ոչ տոկոսային եկամուտ		3,685,023	3,163,969
Գործառնական եկամուտ		11,991,828	10,083,727
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(4,144,498)	(3,815,344)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	19	(665,863)	(575,634)
Ոչ կյուբական ակտիվների ամորտիզացիա	20	(50,283)	(38,902)
Այլ ծախսեր	11	(4,478,468)	(3,618,191)
Գործառնական ծախսեր		(9,339,112)	(8,048,071)
Հահույթը նախքան շահութահարկով հարկումը		2,652,716	2,035,656
Հահութահարկի գծով ծախս	12	(574,690)	(485,259)
Տարվա շահույթ		2,078,026	1,550,397
Այլ համապարփակ եկամուտ			
Հահույթում կամ վնասում վերադասակարգման ոչ ենթակա հոդվածներ			
Հիմնական միջոցների վերագնահատում			
Վերագնահատմանը վերաբերող շահութահարկ		4,306	-
Հահույթում կամ վնասում վերադասակարգման ենթակա հոդվածներ			
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումից զուտ օգուտ տարվա համար	28	368,625	912,045
Տարվա ընթացքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչման մասով վերադասակարգման ճշգրտում		(633,682)	(563,536)
Տարվա զուտ փոփոխություն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից		18,811	-
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներին վերաբերող շահութահարկ		49,249	(69,209)
Ընդամենը տարվա այլ համապարփակ եկամուտ նախքան շահութահարկով հարկումը		(192,691)	279,300
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ		1,885,335	1,829,697
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ			
Բազային		0.97	0.84
Նորացված		0.97	0.84

Հաստատված է 2019 թ. ապրիլի 30-ին հրապարակման համար:

(Signature)

Միքայել Պողոսյան
 Ֆինանսական տնօրեն/Գլխավոր հաշվապահ

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ

	Ծան.	2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ակտիվներ`			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	38,158,045	35,824,831
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	14	17,468	-
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	15	13,175,950	13,030,610
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	16	3,882,703	4,296,862
Հաճախորդներին տրված վարկեր և կանխավճարներ	17	133,629,775	104,216,558
Ներդրումային արժեթղթեր	18	19,752,226	21,704,806
Հիմնական միջոցներ	19	10,330,854	9,304,697
Ոչ նյութական ակտիվներ	20	506,593	321,118
Այլ ակտիվներ	21	2,243,783	2,103,317
Ընդամենը ակտիվներ		221,697,397	190,802,799
Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ			
Պարտավորություններ`			
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	14	-	7,706
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	22	2,060,960	1,068,764
Հետզնման պայմանագրեր	16	20,519,048	20,511,989
Այլ փոխառու միջոցներ	23	64,200,798	39,531,118
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	24	95,828,768	91,703,898
Շահութահարկի գծով վճարման ենթակա գումարներ		273,836	373,239
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	12	849,982	1,096,006
Ստորադաս վարկեր	25	3,382,149	6,409,601
Այլ պարտավորություններ	26	1,568,539	1,071,870
Ընդամենը պարտավորություններ		188,684,080	161,774,191
Սեփական կապիտալ`			
Բաժնետիրական կապիտալ	27	22,266,343	13,708,745
Էմիսիոն եկամուտ		-	33,438
Վերագնահատման հավելած		3,055,334	3,157,777
Գլխավոր պահուստ		3,000,000	6,000,000
Ներդրումների վերագնահատման պահուստ	28	1,501,220	1,531,277
Չբաշխված շահույթ		3,190,420	4,597,371
Ընդամենը սեփական կապիտալ		33,013,317	29,028,608
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		221,697,397	190,802,799

12 - 94 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ

	Ծան.	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Հիմնական միջոցների վերագն. պահուստ	Ներդրումն րի վերագն. պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը 2017 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ		4,631,333	9,110,850	6,000,000	3,264,437	1,251,977	3,310,821	27,569,418
Տարվա շահույթ		-	-	-	-	-	1,550,397	1,550,397
Տարվա այլ համապարփակ եկամուտ, առանց շահութահարկի		-	-	-	-	279,300	-	279,300
Վերագնահատման պահուստի մաշվածության փոխանցում, առանց շահութահարկի		-	-	-	(106,660)	-	106,660	-
Հայտարարագրված շահաբաժիններ		-	-	-	-	-	(370,507)	(370,507)
Էմիսիոն եկամտի փոխանցում բաժնետիրական կապիտալին		9,077,412	(9,077,412)	-	-	-	-	-
Մնացորդը 2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (նախկինում ներկայացված)		13,708,745	33,438	6,000,000	3,157,777	1,531,277	4,597,371	29,028,608
ՖՅՄՍ 9-ին անցման ազդեցությունը	2	-	-	-	-	166,940	(557,248)	(390,308)
Վերահաշվարկված		13,708,745	33,438	6,000,000	3,157,777	1,698,217	4,040,123	28,638,300
Տարվա շահույթ		-	-	-	-	-	2,078,026	2,078,026
Տարվա այլ համապարփակ եկամուտ՝ նախքան շահութահարկով հարկումը		-	-	-	4,306	(196,997)	-	(192,691)
Վերագնահատման պահուստի մաշվածության փոխանցում, առանց շահութահարկի		-	-	-	(106,749)	-	106,749	-
Արտոնյալ բաժնետոմսերի թողարկում	27	3,000,000	-	-	-	-	-	3,000,000
Հայտարարագրված շահաբաժիններ	27	-	-	-	-	-	(510,318)	(510,318)
Ներքին շարժ	27	5,557,598	(33,438)	(3,000,000)	-	-	(2,524,160)	-
Մնացորդը 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		22,266,343	-	3,000,000	3,055,334	1,501,220	3,190,420	33,013,317

12 - 94 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ**

	Ծան.	2018 թ .	2017 թ.
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Տարվա շահույթ <i>ճշգրտումներ՝</i>		2,078,026	1,550,397
Շահութահարկի գծով ծախս		574,690	485,259
Տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումից վնաս		435,226	161,436
Այլ ակտիվների/պարտավորությունների և պայմանական պարտավորությունների գծով պահուստի վերականգնում		(18,969)	-
Մաշվածություն և ամորտիզացիա		716,146	614,535
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս		19,421	17,969
Եկամուտ դրամաշնորհներից		-	(240)
Արտարժույթի փոխարկումից զուտ վնաս /(օգուտ)		38,625	(276,643)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից զուտ օգուտ Այլ եկամուտ		(741,354)	(533,283)
		(8,536)	-
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական ներհոսք՝ նախքան գործառնական ակտիվներում կամ պարտավորություններում փոփոխությունները		3,093,275	2,019,430
Գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխություններ			
<i>Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում.</i>			
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		(341,402)	(5,319,747)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր		414,196	255,565
Հաճախորդներին տրված վարկեր		(30,617,959)	(28,720,245)
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		(1,651)	-
Այլ ակտիվներ		(141,364)	(602,704)
<i>Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում).</i>			
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		-	816,675
Հետգնման պայմանագրեր		7,324	7,287,234
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ		4,683,868	25,071,374
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ		(7,696)	-
Այլ պարտավորություններ		333,498	(44,802)
Գործառնական գործունեությունում օգտագործված/գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցներ՝ նախքան հարկումը		(22,577,911)	762,780
Վճարված շահութահարկ		(768,985)	(71,619)
Գործառնական գործունեությունում օգտագործված/գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական միջոցներ		(23,346,896)	691,161
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում		(5,471,920)	(10,783,114)
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանս. ակտիվների ձեռքբերում		-	(50,169)
Ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից մուտքեր		7,902,154	6,192,862
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(2,091,328)	(1,533,327)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր		379,887	72,089
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(235,758)	(128,757)
Ներդրումային գործունեությունից ստացված/(գործունեությունում օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ		483,035	(6,230,416)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից			
Ստորագրա փոխառությունից (մարումներ)/մուտքեր		(3,026,027)	1,009,429
Թողարկված պարտքային արժեթղթերից մուտքեր		991,753	-
Մուտքեր այլ փոխառու միջոցներից		36,820,997	22,431,803
Այլ փոխառու միջոցների մարումներ		(11,966,830)	(13,786,400)
Արտոնյալ բաժնետոմսերի թողարկում		3,000,000	-
Վճարված շահաբաժիններ		(379,731)	(338,365)
Ֆինանսական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ		25,440,162	9,316,467

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)
Հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ

	Ծան.	2018 թ .	2017 թ.
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը արտարժույթով պահվող դրամական միջոցների մնացորդների վրա		(206,725)	(12,210)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ		2,369,576	3,765,002
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ՝ տարեսկզբի դրությամբ	13	35,824,831	32,059,829
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ՝ տարեվերջի դրությամբ	13	38,194,407	35,824,831

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

1. Բանկը

«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն (այսուհետ՝ «Բանկ») հիմնվել է 1991 թ. Հայաստանի Հանրապետությունում ԽՍՀՄ Բնակսոցքանկի հայկական Հանրապետական բանկի (1991-1993 թ.-ին «Հայպետբանկ» ՓԲԸ) հիման վրա և 1995 թ.-ին վերակազմավորվել որպես բաց բաժնետիրական ընկերության: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ օրենսդրությամբ և այն գործում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից տրամադրված թիվ 1 արտոնագրի հիման վրա:

Բանկն ընդունում է ավանդներ, տրամադրում վարկեր, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց մատուցում է այլ բանկային ծառայություններ:

Բանկի գլխամասային գրասենյակը և թվով 26 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում, 22 մասնաճյուղեր՝ ՀՀ տարբեր մարզերում և 1 մասնաճյուղ՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Ամիրյան 23/1:

2018 և 2017 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են՝

	2018 թ. դեկտեմբերի 31, %	2017 թ. դեկտեմբերի 31, %
Սարիբեկ Սուբիասյան	24.51	28.32
Խաչատուր Սուբիասյան	20.84	16.29
Էդուարդ Սուբիասյան	14.60	10.66
Ռոբերտ Սուբիասյան	13.75	14.28
Այլ ոչ մեծ բաժնետերեր	26.30	30.45
Ընդամենը	100.00	100.00

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են հրապարակման համար 2019 թ. ապրիլի 30-ին:

2. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի բաղաբանություն

Համապատասխանության մասին հայտարարություն. սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Գործունեության անընդհատություն. Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են՝ հիմք ընդունելով Բանկի գործունեության անընդհատության սկզբունքը, ինչը ենթադրում է ակտիվների իրացում և պարտավորությունների կատարում իր գործունեության բնականոն ընթացքում:

Միևնույն ժամանակ, հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առկա են հետևյալ իրադարձությունները և հանգամանքները, որոնք կարող են խնդիրներ առաջացնել Բանկի գործունեության անընդհատության սկզբունքի համար՝

- 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը խախտել է միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ կնքված փոխառության պայմանագրերով սահմանված պայմանագրային որոշ պահանջներ: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ փոխառու գումարները, որոնց մասով դեֆոլտ ` տեղի ունեցել, կազմել են 6,741,426 հազար դրամ: Փոխադրությունների ընդհանուր մնացորդը, ներառյալ փոխառությունների պայմանագրային պարտավորությունների փոխադարձ կատարման դրույթները, կազմել է 24,059,690 հազար դրամ (ծան. 23):
- 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ընթացիկ ֆինանսական պարտավորությունները գերազանցել են ընթացիկ ֆինանսական ակտիվները 35,367,320 հազար դրամով, ինչպես ներկայացված է ծան. 32 (գ) (2017 թ.՝ 27,869,735 հազար դրամ):

Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ կից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը՝ հիմք ընդունելով Բանկի գործունեության անընդհատության սկզբունքը, նպատակահարմար է՝ հաշվի առնելով հետևյալը՝

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

1. Ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ իրավիճակների ծրագրի առկայությունը և վերահսկել իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան,
2. 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո Բանկը չի ստացել հետագա ֆինանսավորման դադարեցման վերաբերյալ ծանուցում կամ վարկառուների կողմից վարկերի անմիջապես մարման պահանջ;
3. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո Բանկը ստացել է զիջում երեք վարկատուներից երկուսի կողմից պայմանագրային որոշ պահանջների խախտման մասով: Երրորդ վարկատուի կողմից Բանկը ստացել է Էլեկտրոնային հաստատում առ այն, որ վարկատուն չի պահանջելու վարկի վաղաժամկետ մարում;
4. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո Բանկը թողարկել է նոր պարտատոմսեր 2,100 հազար ԱՄՆ դոլարի չափով, մարման ժամեկտր՝ 2022 թ. մարտի 29, ֆիքսված արժեկտրոնային դրույթաչափը՝ 5.25%: 2019 թ. ապրիլի 30-ի դրությամբ Բանկը բաշխել է թողարկված պարտատոմսերի ողջ գումարը (ծան. 34):
5. 2019 թ. Բանկը միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից ստացել է ֆինանսավորում (ծան. 34). ՎՉԵԲ-ը Բանկում իրականացրել է նոր ավանդների տեղաբաշխում պայմանագրային դրույթների խախտումից հետո 10,000 հազար ԱՄՆ դոլարի չափով, և ԲյուՆՕրչարդ Մայքրոֆայնենս հիմնադրամ ՍՊԸ-ի կողմից՝ 8,000 հազար ԱՄՆ դոլարի և 3,000 հազար եվրոյի չափով :
6. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո Բանկը բոլոր փոխառությունները մարել է համաձայնագրերում սահմանված ժամանակացույցի համաձայն, առանց ուշացումների (ծան. 34):

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հազար ՀՀ դրամով (այսուհետ՝ հազար դրամ), եթե այլ բան նշված չէ:

Պատրաստման հիմունքները. Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են պատմական արժեքի հիման վրա, բացառությամբ որոշ հիմնական միջոցների և ֆինանսական գործիքների :

Բանկն իր գործարքներն իրականացնում է հետևյալ փոխարժեքներով՝

2018 թ. դեկտեմբերի 31 2017 թ. դեկտեմբերի 31

Փակման փոխարժեք – [ՀՀ դրամ]

1 ԱՄՆ դոլար	483.75	484.10
1 Եվրո	553.65	580.10

Նույն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, ներկայացման և հաշվարկի մեթոդները կիրառվել են ինչպես 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում, այնպես էլ 2017 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ, բացառությամբ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և հետևյալ նոր և բարեփոխված Ստանդարտների մեկնաբանությունների ընդունման ազդեցության՝

ՖՀՄՍ 9	<i>Ֆինանսական գործիքներ</i>
ՖՀՄՍ 15	<i>Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ</i>
ՖՀՄՍ փոփոխություններ	<i>ՖՀՄՍ-ների 2014-2016 թթ. տարեկան բարելավումների ցիկլ</i>
ՖՀՄՍԿ 22	<i>Արտարժույթով գործարքներ և կանխավճարներ</i>

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)**

2. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություն (շարունակություն)

Ընթացիկ տարում գործող նոր և վերանայված ՖՅՄՍ-ներ

ՖՅՄՍ 9 Ֆինանսական գործիքներ ստանդարտի սկզբնական կիրառման ազդեցությունը.

Ընթացիկ տարում Բանկը կիրառել է ՖՅՄՍ 9. *Ֆինանսական գործիքներ* ստանդարտը (վերանայված 2014 թ. հունիսին) և այլ ՖՅՄՍ ստանդարտների համապատասխան հետագա փոփոխությունները, որոնք գործում են 2018 թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: ՖՅՄՍ 9-ի անցումային դրույթները Բանկին թույլատրում են չիրականացնել համեմատականների վերահաշվարկ: Համապատասխան տեղեկատվության մասով վերահաշվարկ չի իրականացվել, քանի որ անցումային դրույթները կիրառվում են հետադարձ հիմունքներով, ինչը հնարավորություն է տալիս տարբերությունները ճանաչել չբաշխված շահույթում ժամականաշրջանի սկզբի դրությամբ: Ինչպես նաև, Բանկն ընդունել է ՖՅՄՍ 7 *Ֆինանսական գործիքներ – Բացահայտումներ* ստանդարտի փոփոխությունները, որոնք կիրառվել են 2018 թ. բացահայտումների մասով:

ՖՅՄՍ 9 ներկայացնում է նոր պահանջներ՝

1. Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների դասակարգման և չափման մասով,
2. Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման մասով, և
3. Հեջավորման ընդհանուր հաշվառման մասով:

Այս նոր պահանջների մանրամասները, ինչպես նաև այդ պահանջների ազդեցությունը Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ներկայացված են ստորև:

Չուտ տոկոսային եկամուտ. Բոլոր ֆինանսական գործիքների մասով տոկոսային եկամուտները և ծախսերը ճանաչվում են «զուտ տոկոսային եկամուտում» որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս» շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը:

Արդյունավետ տոկոսադրույթն այն տոկոսադրույթն է, որը ճշգրտորեն գեղջում է ֆինանսական գործիքների ապագա գնահատված դրամական հոսքերը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում, կամ, ըստ անհրաժեշտության, ավելի կարճ ժամանակահատվածում հասցնելով ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների զուտ հաշվեկշռային արժեքին: Ապագա դրամական հոսքերը գնահատվում են՝ հիմք ընդունելով գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները:

Արդյունավետ տոկոսադրույթի հաշվարկը ներառում է բոլոր ապագա վճարման կամ ստացման ենթակա գումարները և միջնորդավճարները պայմանագրային կողմերի միջև, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են որոշակի պայմաններով վարկային պայմանագրին, գործարքի հետ կապված ծախսերին և այլ պարզավճարներին կամ գեղջերին: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների մասով գործարքի արժեքը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Տոկոսային եկամուտը/տոկոսային ծախսը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթը ոչ-վարկային գծով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական ակտիվներ, նախքան ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱՎԿ) գծով պահուստի մասով ճշգրտումները) կամ ֆինանսական պարտավորությունների ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Վարկերի գծով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների դեպքում տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթը վարկերի գծով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ (համախառն հաշվեկշռային արժեքը, հանած ԱՎԿ գծով պահուստը):

Գնված կամ ի սկզբանե արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվների դեպքում արդյունավետ տոկոսադրույթը ֆինանսական ակտիվից ստացվելիք ապագա դրամական հոսքերը որոշելիս արտացոլում է ակնկալվող վարկային կորուստները:

Բանկի շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում տոկոսային եկամուտը և ծախսը ներառում են նաև տոկոսադրույթի ռիսկերի դրամական միջոցների հոսքերի հեջում որպես հեջավորման գործիքներ նախատեսված ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխության արդյունավետ մասը: Տոկոսադրույթի ռիսկերի իրական արժեքի հեջի դեպքում տոկոսային եկամուտը և ծախսը ներառում են որպես հեջավորման գործիքներ նախատեսված ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխության արդյունավետ մասը, ինչպես նաև հեջավորված հոդվածի նախատեսված ռիսկի իրական արժեքի փոփոխությունները:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Վճարներ և կոմիսիոն ծախսեր. Վճարները և կոմիսիոն ծախսերը իրենց մեջ ներառում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժան մաս հանդիսացող վճարներից բացի այլ վճարներ (տես վերոնշյալ բաժինը): Ծառայությունների գծով վճարները և կոմիսիոն ծախսերը հաշվարկվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակ: Բանկի շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվության այս մասում ընդգրկված վճարները, ի թիվս այլ վճարների, ներառում են վարկային համաձայնագրի սպասարկման վճարներ, վարկային պարտավորությունների գծով չօգտագործման վճարներ, երբ քիչ հավանական է, որ այդ վճարները կառաջացնեն հատուկ վարկային պարտավորություններ և վարկային սինդիկացիոն վճարներ:

Ծառայությունների գծով վճարները և կոմիսիոն ծախսերը հաշվառվում են այդ ծառայությունների մատուցումից հետո:

Չուտ օգուտ/(վնաս) առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից և շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներից և առևտրային նպատակներով պահվող պարտավորություններից. Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից և շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներից և առևտրային նպատակներով պահվող պարտավորություններից զուտ օգուտ/(վնասը) ներառում են առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած բոլոր օգուտները և վնասները:

Չուտ օգուտ/(վնաս) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքներից. Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքներից զուտ օգուտ/(վնասը) ներառում են շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած օգուտները և վնասները, բացառությամբ առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների:

Շահաբաժիններից եկամուտ. Շահաբաժիններից եկամուտը ճանաչվում է, երբ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է: Ցուցակված բաժնային արժեթղթերի համար կիրառվում է նախորդ շահաբաժնի ամսաթիվը, և սովորաբար այն ամսաթիվը, երբ բաժնետերերը հաստատում են շահաբաժինները ոչ ցուցակված բաժնային արժեթղթերի համար: Սա հանդիսանում է նախորդ շահաբաժնի ամսաթիվ ցուցակված բաժնային արժեթղթերի համար, և սովորաբար, այն ամսաթիվը, երբ բաժնետերերը հաստատում են շահաբաժիններ ոչ ցուցակված բաժնային արժեթղթերի համար:

Շահաբաժիններից եկամուտը ներառվում է շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում՝ հիմք ընդունելով բաժնային գործիքների դասակարգումը և չափումը, այսինքն՝

- Առևտրային նպատակներով պահվող բաժնային գործիքների դեպքում՝ շահաբաժիններից եկամուտը ներկայացվում է որպես առևտրային եկամուտ;
- Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող բաժնային գործիքների դեպքում շահաբաժիններից եկամուտը ներկայացվում է այլ եկամուտում, և
- Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող և առևտրային նպատակներով չափվող բաժնային գործիքների դեպքում շահաբաժիններից եկամուտը ներկայացվում է որպես զուտ եկամուտ

Ֆինանսական ակտիվներ. Բոլոր ֆինանսական ակտիվները ճանաչվում և ապաճանաչվում են առևտրի օրվա դրությամբ, երբ ֆինանսական ակտիվի ձեռքբերումը կամ վաճառքը համաձայնեցվում է պայմանագրով, և ըստ այդ պայմանագրի պայմանների անհրաժեշտ է ապահովել ֆինանսական ակտիվի մատակարարումը համապատասխան շուկայում սահմանված ժամանակահատվածում, և սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով, գումարած գործարքի գծով ծախսերը, բացառությամբ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների ձեռքբերմանը ուղղակիորեն վերագրելի գործարքի գծով ծախսերը անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

ՖՀՄՍ 9 շրջանակներում բոլոր ճանաչված ֆինանսական ակտիվները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ հիմք ընդունելով կազմակերպության ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական ակտիվների պայմանագրային դրամական հոսքերի հատկանիշների կառավարման բիզնես մոդելը:

Մասնավորապես՝

- Բիզնես մոդելում առկա պարտքային գործիքները, որոնց նպատակն է հավաքագրել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը և որոնք ունեն պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ (SPPI), հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

- Բիզնես մոդելում առկա պարտքային գործիքները, որոնց նպատակն է ոչ միայն հավաքագրել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը, այլև վաճառել պարտքային գործիքները և որոնք ունեն պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ, հետագայում չափվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով;
- Բոլոր այլ պարտքային գործիքները (պարտքային գործիքներ իրական արժեքի հիմունքով կառավարվող կամ վաճառքի համար պահվող) և բաժնային գործիքներում ներդրումները հետագայում գնահատվում են շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով:

Այնուամենայնիվ, Բանկն իրականացրել է հետևյալ մշտական հիմունքներով դասակարգումը ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ակտիվ-առ-ակտիվ հիմունքով՝

- Բանկը կարող է մշտական հիմունքներով որոշել ներկայացնել բաժնային ներդրումային գործիքների իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները, որոնք չեն հանդիսանում վաճառքի համար պահվող, կամ պայմանական վճարում, որը ճանաչվում է ձեռք բերողի կողմից՝ որպես բիզնեսի միավորման մաս, որի նկատմամբ կիրառվում է ՖՀՄՍ 3-ը, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, և
- Բանկը կարող է մշտական հիմունքներով դասակարգել պարտքային գործիքը, որը համապատասխանում է ամորտիզացված արժեքի կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող չափանիշներին, որը չափվում է շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով, եթե դա վերացնում կամ նշանակալի նվազեցնում է հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանությունը (իրական արժեքի օպցիոն);

Պարտքային գործիքներ ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող. Բանկը գնահատում է ֆինանսական ակտիվի դասակարգումը և չափումը՝ հիմք ընդունելով ակտիվի՝ պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի հատկանիշները և ակտիվի կառավարման նպատակով Բանկի բիզնես մոդելը:

Ակտիվի, որը դասակարգվում և չափվում է ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով իրական արժեքով, պայմանագրային պայմանները առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ (SPPI)։

SPPI թեստի նպատակներով, մայր գումար է հանդիսանում ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Մայր գումարը կարող է փոփոխվել ֆինանսական ակտիվի գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում (եթե առկա են մայր գումարի մարումներ): Տոկոսն իրենից ներկայացնում է հատուցումներ ժամանակի մեջ դրամի արժեքի մասով, որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում չմարված մայր գումարի գծով վարկային ռիսկի և այլ հիմնական վարկային ռիսկերի և ծախսերի, ինչպես նաև շահույթի սահմանաչափի մասով: SPPI գնահատումը իրականացվում է այն արժույթով, որով արտահայտվում է ֆինանսական ակտիվը:

Պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ, համապատասխանում են հիմնական վարկային համաձայնագրին: Պայմանագրային պայմանները, որոնք ներկայացնում են պայմանագրով նախատեսված այն դրամական հոսքերի ռիսկերին կամ անկայունությանը ենթարկվածությունը, որոնք չեն վերաբերվում հիմնական վարկային համաձայնագրին, ինչպիսիք են բաժնետոմսերի կամ ապրանքների գների ռիսկերի ենթարկվածությունը, չեն առաջացնում պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ: Ստեղծված կամ ձեռք բերված ֆինանսական ակտիվը կարող է հանդիսանալ հիմնական վարկային համաձայնագիր, անկախ այն բանից, արդյոք այն հանդիսանում է վարկ իր իրավական ձևով:

Ֆինանսական ակտիվների կառավարման նպատակով բիզնես մոդելների գնահատումը իրականացվում է ՖՀՄՍ 9 սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական ակտիվի դասակարգումը որոշելու նպատակով: Բիզնես մոդելը կիրառվում է հետագայում հիմունքներով բոլոր այն ֆինանսական ակտիվների նկատմամբ, որոնք առկա են եղել ՖՀՄՍ 9 սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ: Բանկը որոշում է բիզնես մոդելների այնպիսի մակարդակ, որն արտացոլում է ֆինանսական ակտիվների խմբերի համատեղ կառավարման ձևը հատուկ բիզնես նպատակների իրականացման համար: Բանկի բիզնես մոդելը կախված չէ առանձին գործիքի

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

մասով դեկավարության մտադրություններից, հետևաբար, բիզնես մոդելի գնահատումն իրականացվում է հիմք ընդունելով ավելի բարձր մակարդակի համախմբման, այլ ոչ անհատապես դիտարկման սկզբունքը:

Բանկն ունի մի քանի բիզնես մոդելներ ֆինանսական գործիքների կառավարման մասով, որն արտացոլում է Բանկի՝ իր ֆինանսական ակտիվների կառավարման մեթոդները դրամական հոսքեր ստեղծելու նպատակով: Բանկի բիզնես մոդելները որոշում են, արդյոք դրամական միջոցները առաջանում են պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հավաքագրումից, ֆինանսական ակտիվների վաճառքից կամ այս երկու բաղադրիչների կիրառումից:

Բիզնես մոդելը գնահատելիս Բանկը դիտարկում է հասանելի համապատասխան ողջ տեղեկատվությունը: Այնուամենայնիվ, այս գնահատումը չի իրականացվում հիմք ընդունելով այն սցենարները, որոնք Բանկը չի կարող կանխատեսել, այսպես կոչված «վատագույն իրավիճակ» կամ «սթրեսային իրավիճակ» սցենարները:

Բանկը հաշվի է առնում հետևյալ հասանելի ողջ տեղեկատվությունը՝

- Ինչպես է գնահատվում և կազմակերպության առանցքային դեկավար անձնակազմին ներկայացվում բիզնես մոդելի և այդ բիզնես մոդելում առկա ֆինանսական ակտիվների գործունեության արդյունքները
- Այն ռիսկերը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում առկա ֆինանսական ակտիվների) գործունեության արդյունքների վրա, և մասնավորապես, այդ ռիսկերի կառավարման մոդելները; և
- Ինչպես են բիզնես կառավարիչները վարձատրություն ստանում (արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքի, թե հավաքագրված պայմանագրային դրամական հոսքերի վրա):

Ֆինանսական ակտիվների սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը որոշում է, արդյոք նոր ճանաչված ֆինանսական ակտիվները հանդիսանում են արդեն առկա բիզնես մոդելի մաս կամ արդյոք արտացոլում են նոր բիզնես մոդելի սկիզբը: Բանկը վերագնահատում է իր բիզնես մոդելները յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանում, որոշելու համար, արդյոք բիզնես մոդելները փոփոխության են ենթարկվել նախորդ ժամանակաշրջանից հետո: Ընթացիկ ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը բիզնես մոդելներում փոփոխություններ չի հայտնաբերել:

Այն դեպքում, երբ պարտքային գործիքը, որը չափվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով, ապաճանաչվում է, ապա կուտակված օգուտը/վնասը, նախկինում ճանաչված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթում կամ վնասում: Եվ, հակառակը, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող բաժնային ներդրումային գործիքների կուտակված օգուտը/վնասը, նախկինում ճանաչված համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, հետագայում չի վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում, այլ տեղաշարժվում է սեփական կապիտալում: Պարտքային գործիքները, որոնք հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով կամ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով, ենթակա են արժեզրկման:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ. Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ են համարվում՝

- ակտիվները այնպիսի պայմանագրային դրամական հոսքերով, որոնք չեն հանդիսանում միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ (SPPI); կամ/ և
- բիզնես մոդելում առկա ակտիվներ, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց նպատակն է հավաքագրել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը, կամ հավաքագրել և վաճառել այդ ակտիվները; կամ
- շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ակտիվներ, որոնք օգտագործում են իրական արժեքի մեթոդը

Այս ակտիվները չափվում են իրական արժեքով, իսկ այդ վերաչափումից առաջացած օգուտները/վնասները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Վերադասակարգում. Եթե բիզնես մոդելը, որի շրջանակներում Բանկը պահում է ֆինանսական ակտիվներ, փոփոխվում է, ապա այդ փոփոխված ֆինանսական ակտիվները վերադասակարգվում են: Նոր կատեգորիային վերաբերող դասակարգման և չափման պահանջները կիրառվում են հեռանկարային հիմունքներով առաջին հաշվետու ժամանակաշրջանի առաջին օրվանից, բիզնես մոդելի փոփոխությունից հետո, ինչը հանգեցրել է Բանկի ֆինանսական

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

ակտիվների վերադասակարգմանը: Ֆինանսական ակտիվների փոփոխության և ապաճանաչման հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությամբ պայմանավորված պայմանագրային դրամական հոսքերի փոփոխությունները ներկայացված են ստորև:

Արժեզրկում. Բանկը ճանաչում է ԱՎԿ-ների գծով պահուստները հետևյալ ֆինանսական գործիքների մասով, որոնք շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չեն չափվում՝

- Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ;
- Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ;
- Հաճախորդներին տրված վարկեր և կանխավճարներ;
- Ներդրումային արժեթղթեր;
- Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր;
- Այլ ֆինանսական ակտիվներ - առևտրային դեբիտորական պարտքեր;
- Այլ ֆինանսական պարտավորություններ – արտահաշվեկշռային պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ
- Տրամադրված ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր:

Արժեզրկման գծով ոչ մի կորուստ բաժնային ներդրումների մասով չի ճանաչվել:

Բացառությամբ գնված կամ ի սկզբանե արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվների, որոնք մանրամասն ներկայացվում են ստորև, ակնկալվող վարկային կորուստները (ԱՎԿ) պետք է չափվեն կորուստների գծով պահուստի հաշվառման միջոցով՝ ստորև նշվածների համարժեք գումարի չափով՝

- 12-ամսյա ԱՎԿ-ներ. ակնկալվող կորուստներ վարկի գործողության ողջ ընթացքից ակնկալվող, որոնք արդյունք են ֆինանսական գործիքի դեֆոլտային իրադարձությունների, և որոնք կարող են տեղի ունենալ հաշվետու ժամանակաշրջանին հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում (ինչպես նշված է փուլ 1-ում), կամ
- Ամբողջական ԱՎԿ-ներ: ակնկալվող կորուստներ վարկի գործողության ողջ ընթացքում, այսինքն՝ կորուստներ, որոնք արդյունք են ֆինանսական գործիքի գործողության ընթացքում հնարավոր դեֆոլտային իրադարձությունների (ինչպես նշված է փուլ 2-ում և 3-ում):

Դասակարգումը ըստ փուլերի մանրամասն ներկայացվում է ծան. 32-ում:

Ֆինանսական գործիքի մասով ամբողջական ԱՎԿ գծով պահուստի հաշվառում է պահանջվում, եթե այդ ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը զգալիորեն ավելացել է սկզբնական ճանաչումից հետո: Բոլոր այլ ֆինանսական գործիքների համար ԱՎԿ-ները չափվում են 12-ամսյա ԱՎԿ-ի չափով:

ԱՎԿ-ները, վարկային կորուստների ներկա արժեքի՝ հավանականության վրա հիմնված հաշվարկներն են: Դրանք չափվում են Խմբի պայմանագրային հիմունքներով վճարման ենթակա դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության ներկա արժեքի հիման վրա, որը Բանկը ակնկալում է ստանալ տարբեր տնտեսական սցենարների համեմատության արդյունքում՝ զեղչված ակտիվի արդյունավետ տոկոսադրույքի չափով:

- Չօգտագործված վարկային գծերի դեպքում ԱՎԿ-ն Բանկին վճարման ենթակա պայմանագրային դրամական հոսքերի տարբերության ներկա արժեքի տարբերությունն է, որը Բանկին վճարման ենթակա է, եթե տվյալ վարկառուն օգտագործում է տվյալ վարկային գիծը և այն դրամական հոսքերը, որոնք Բանկը ակնկալում է ստանալ վարկային գծի օգտագործման մասից, և;
- Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի դեպքում ԱՎԿ-ն երաշխավորված պարտքային գործիքի սեփականատիրոջը փոխհատուցելու նպատակով ակնկալվող վճարումների միջև տարբերությունն է, հանած այն գումարը, որը Բանկը ակնկալում է ստանալ պարտապանից կամ այլ կողմից:

Բանկը ԱՎԿ-ն չափում է անհատական հիմունքով, կամ միևնույն տնտեսական ռիսկի հատկանիշներ ունեցող վարկային պորտֆելների դեպքում՝ հավաքական հիմունքով: Կորուստների գծով պահուստների գնահատումը հիմնված է ակտիվների ակնկալվող դրամական հոսքերի ներկա արժեքի վրա՝ կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, անկախ այն բանից, արդյոք այն չափվել է անհատական, թե հավաքական հիմունքով:

Վարկային տեսանկյունից արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ. Ֆինանսական ակտիվը «վարկային տեսանկյունից արժեզրկվում է» այն ժամանակ, երբ տեղի են ունենում ֆինանսական ակտիվի համար ակնկալվող հետագա կանխիկ դրամական հոսքերի վրա շրջադարձային ազդեցություն ունեցող մեկ կամ ավելի իրադարձություններ: Վարկային տեսանկյունից

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

արժեզրկված ֆինանսական ակտիվները համարվում են փուլ 3-ի ակտիվներ: Վարկային տեսանկյունից արժեզրկման վկայությունը ներառում է հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտարկել տվյալները՝

- Փոխառուի կամ թողարկողի զգալի ֆինանսական դժվարությունները;
- Պայմանագրի խախտումը, մասնավորապես ուշացումը կամ չկատարումը.
- Վարկատուն վարկառուի՝ տնտեսական կամ պայմանագրային պատճառների արդյունքում առաջացած ֆինանսական վիճակի վատթարացման դեպքում վերանայում է վարկավորման պայմանները, որը հակառակ դեպքում չէր դիտարկի;
- Ֆինանսական դժվարությունների արդյունքում տվյալ ֆինանսական ակտիվի գծով ակտիվ շուկայի անհետացումը; կամ
- Մեծ զեղչով ֆինանսական ակտիվների ձեռքբերումը, որն արտացոլում է տեղի ունեցած վարկային կորուստները:

Երբեմն անհնար է առանձնացնել մեկ իրադարձություն, քանի որ մի քանի իրադարձությունների միասնական ազդեցությունն է հանգեցնել ֆինանսական ակտիվների արժեզրկմանը: Բանկը գնահատում է, արդյո՞ք պարտքային գործիքները, որոնք հանդիսանում են ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, համարվում են արժեզրկված յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Գնահատելու համար, արդյո՞ք պետական և կորպորատիվ պարտքային գործիքները արժեզրկված են, Բանկը հաշվի է առնում այնպիսի գործոններ, ինչպիսիք են պարտատոմսերի եկամտաբերությունը, վարկունակության ցուցանիշը, և վարկառուի կողմից միջոցների ներգրավման կարողությունը:

Վարկը համարվում է արժեզրկված այն ժամանակ, երբ Բանկը զիջումներ է կատարում վարկառուի ֆինանսական դրության վատթարացման արդյունքում, եթե առկա չեն վկայություններ այն մասին, որ զիջումների արդյունքում զգալի նվազել են պայմանագրային դրամական միջոցների չստացման հավանականության ռիսկերը և չկան արժեզրկման այլ ցուցանիշներ: Այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց մասով նախատեսված են զիջումներ, սակայն տրամադրված չեն, համարվում են արժեզրկված, երբ առկա է դիտարկելի ապացույցներ արժեզրկման վերաբերյալ, ներառյալ դեֆոլտի սահմանման պահանջներին համապատասխանությունը: Դեֆոլտի սահմանումը (տես ստորև) ներառում է վճարունակության անհավանական լինելը, ինչպես նաև գումարների 90 օր կամ ավել ժամկետանց լինելու հավանականությունը:

Գնված կամ ի սկզբանե արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվներ. Գնված կամ ի սկզբանե արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվները տարբեր դիտարկվում են, քանի որ ակտիվը արժեզրկվում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Այս ակտիվների դեպքում Բանկը ճանաչում է սկզբնական ճանաչումից ի վեր ամբողջական ԱՎԿ-ի բոլոր փոփոխությունները որպես կորուստների գծով պահուստ, իսկ յուրաքանչյուր հետագա փոփոխություն՝ շահույթում կամ վնասում: Այս ակտիվների մասով բարենպաստ փոփոխությունները առաջացնում են արժեզրկումից օգուտ:

Դեֆոլտի սահմանումը. ԱՎԿ-ի սահմանման համար կարևոր է սահմանել դեֆոլտը: Վերջինիս սահմանումը օգտագործվում է ԱՎԿ-ի չափը և կորուստների գծով պահուստները 12-ամսյա կամ գործունեության ողջ ընթացքի գծով ԱՎԿ-ի վրա հիմնված լինելը որոշելու համար, քանի որ դեֆոլտը դեֆոլտի հնարավորության (ԴՀ) բաղադրիչ է, որն ազդում է ԱՎԿ-ի գնահատման, ինչպես նաև վարկային ռիսկի զգալի աճի հայտնաբերման վրա:

Բանկը ստորև նշված հանգամանքների դեպքում արձանագրում է դեֆոլտ, երբ

- փոխառուն ունի ավելի քան 90 օր ժամկետանց ցանկացած նյութական վարկային պարտավորություն Բանկի նկատմամբ, կամ

Դեֆոլտի սահմանումը համապատասխանեցվում է տարբեր տեսակի ակտիվների տարբեր առանձնահատկություններն արտացոլելու նպատակով: Օվերդրաֆտները համարվում են ժամկետանց, եթե հաճախորդը խախտել է վճարման ժամկետները կամ կատարել է վճարման ենթակա գումարից պակաս վճարում:

Վարկառուի՝ իր վարկային պարտավորությունների չկատարման հավանականության գնահատման նպատակով Բանկը հաշվի է առնում որակական և քանակական տեղեկատվությունը: Գնահատված տեղեկատվությունը կախված է ակտիվի տեսակից, օր.՝ կորպորատիվ վարկավորման դեպքում որակական գործոն է հանդիսանում պայմանագրային դրույթների խախտումը, ինչը չի կիրառվում անհատական վարկավորման ժամանակ: Զանակական տեղեկատվությունը ներառում է Նույն վարկառուի այլ պարտավորությունների

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

չկատարման կամ վճարի ուշացման մասին տվյալներ, որոնք այս վերլուծության կարևոր մասն են հանդիսանում: Դեֆոլտը գնահատելիս Բանկը հաշվի է առնում տեղեկատվության տարբեր աղբյուրներ՝ ներքին կամ արտաքին:

Վարկային ռիսկի նշանակալի աճ. Բանկը վերահսկում է արժեզրկման պահանջներին ենթակա բոլոր ֆինանսական ակտիվները, վարկային պարտավորությունները և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը դրանց սկզբնական ճանաչումից ի վեր վարկային ռիսկի հնարավոր աճը գնահատելու նպատակով: Վարկային ռիսկի նշանակալի աճի դեպքում Բանկը կչափի կորուստների գծով պահուստները՝ հիմնվելով վարկային գործողության ողջ ընթացքի համար հաշվարկվող ԱՎԿ-ի, այլ ոչ 12-ամսյա ԱՎԿ-ի վրա:

Սկզբնական ճանաչումից ի վեր ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկի նշանակալի աճի գնահատման նպատակով Բանկը համեմատում է հետևյալը. ֆինանսական գործիքի դեֆոլտի ռիսկը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ հիմնված գործիքի գծով մարման մնացորդային պարտավորության վրա, և ֆինանսական գործիքի տեղի ունեցած դեֆոլտի ռիսկը, որն ակնկալվում էր մնացորդային պարտավորության մարման գծով՝ գործիքի սկզբնական ճանաչման ամսաթվի դրությամբ: Այս գնահատումը կատարելիս Բանկը հաշվի է առնում որակական և քանակական տեղեկությունները, որոնք ողջամիտ և հիմնավորված են, ներառյալ փորձը և կանխատեսումները՝ առանց անհարկի ծախսերի կամ ջանքերի, հիմնվելով Բանկի փորձի և վարկերի փորձագիտական գնահատման վրա, այդ թվում՝ կանխատեսումների:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ և հետագա հաշվետու ամսաթվերին ԴՅ որոշման հիմք են ձևավորում բազմաթիվ տնտեսական սցենարներ: Տարբեր տնտեսական սցենարներ կառաջացնեն դեֆոլտի տարբեր հավանականություն: Այս տարբեր սցենարների կշիռը ձևավորում է դեֆոլտի միջին կշռված հավանականության հիմք, որն օգտագործվում է վարկային ռիսկի նշանակալի աճը որոշելիս:

Կորպորատիվ վարկավորման դեպքում, կանխատեսումները ներառում են այն ոլորտների ապագա հեռանկարները, որտեղ գործում են Բանկի պարտապանները. տեղեկություններ, ստացված տնտեսական փորձագետների զեկույցներից, ֆինանսական վերլուծաբաններից, պետական մարմիններից և այլ նմանատիպ կազմակերպություններից, ինչպես նաև փաստացի և կանխատեսական տնտեսական տեղեկությունների ներքին և արտաքին տարբեր աղբյուրներ: Անհատական վարկավորման դեպքում, կանխատեսումները ներառում են կորպորատիվ վարկավորման դեպքում կիրառվող տնտեսական ցուցանիշների վերաբերյալ կանխատեսումներ, ինչպես նաև տեղական տնտեսական ցուցանիշների վերաբերյալ կանխատեսումները, մասնավորապես, շրջանների պարագայում՝ տնտեսության որոշ ոլորտների կենտրոնացումը, ինչպես նաև հաճախորդների վարկունակության վերաբերյալ ներքին տեղեկություններ: Բանկը իր գործընկերներին դասակարգում է՝ ըստ համապատասխան ներքին վարկային ռիսկի աստիճանի՝ հիմք ընդունելով իրենց վարկային որակը: Քանակական տեղեկատվությունը հանդիսանում է վարկային ռիսկի զգալի աճի կարևորագույն ցուցանիշ, որը հիմնված է վարկի ամբողջ գործողության ընթացքում հաշվառվող ԴՅ-ի փոփոխությամբ՝ համեմատելով՝

- Վարկի ամբողջ գործողության ընթացքում հաշվառվող մնացած ԴՅ-ն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և
- Վարկի ամբողջ գործողության ընթացքում հաշվառվող մնացած ԴՅ-ն այն ժամանակահատվածի համար, երբ այն գնահատվել է հիմք ընդունելով ռիսկերի սկզբնական ճանաչման ժամանակ առկա փաստերը և հանգամանքները

Օգտագործվող ԴՅ-ները հանդիսանում են պայմանական գնահատումներ և Բանկն օգտագործում է ԱՎԿ գծով պահուստների գնահատման ժամանակ կիրառված նույն մեթոդաբանությունը և տվյալները:

Այն որակական գործոնները, որոնք արտացոլում են վարկային ռիսկի նշանակալի աճ, ԴՅ մոդելներում ներկայացվում են ժամանակին: Այնուամենայնիվ, Բանկը դեռևս առանձին է դիտարկում որոշ որակական գործոններ վարկային ռիսկի նշանակալի աճը գնահատելիս: Կորպորատիվ վարկավորման դեպքում, «դիտարկումների ցանկում» ներառված ակտիվներին յուրահատուկ ուշադրություն է դարձվում այն դեպքում, երբ առկա է որոշակի վարկառուի վարկարժանության վատթարացման կասկած և ռիսկը ներառված է «դիտարկումների ցանկում»: Անհատական վարկավորման դեպքում Բանկը հաշվի է առնում վարկային պայմանների վերանայման ակնկալիքները, վարկանիշները և այնպիսի իրադարձություններ, ինչպիսիք են գործազրկությունը, սնանկացումը, բաժանումը կամ մահը:

Հաշվի առնելով, որ սկզբնական ճանաչումից հետո վարկային ռիսկի զգալի աճը հարաբերական չափորոշիչ է, դեֆոլտի հավանականության (ԴՅ) տվյալ փոփոխությունը առավել նշանակալից կլինի ֆինանսական գործիքի համար ավելի ցածր սկզբնական դեֆոլտի հավանականությամբ, քան համեմատած դեֆոլտի բարձր հավանականություն ունեցող ֆինանսական գործիքի հետ:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Ի հավելումս, երբ ակտիվը դառնում է ավելի, քան 30 օր ժամկետանց, Բանկը համարում է, որ վարկային ռիսկի զգալի աճ է տեղի ունեցել և ակտիվը գտնվում է արժեզրկման մոդելի 2-րդ փուլում, այսինքն՝ կորուստների գծով պահուստները գնահատվում են գործունեության ողջ ընթացքի ԱՎԿ-ով:

Ֆինանսական ակտիվների փոփոխությունը և ապաճանաչումը. Ֆինանսական ակտիվների փոփոխությունները տեղի են ունենում այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը կառավարող պայմանագրային պայմանները վերանայվում կամ այլ կերպ փոփոխվում են ֆինանսական ակտիվների սկզբնական ճանաչման և ժամկետայնության միջև: Փոփոխությունը ազդեցություն է ունենում պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի գումարի և/կամ ժամկետների վրա անմիջապես կամ ապագայում: Ի լրումս, ընթացիկ վարկային պայմանագրի առկա դրույթների կիրառումը կամ ճշգրտումները կներառեն փոփոխություններ, եթե անգամ այս նոր և ճշգրտված դրույթները առայժմ ազդեցություն չունեն դրամական հոսքերի վրա, բայց կարող են ազդել դրամական հոսքերի վրա, կախված այն բանից, թե արդյոք այդ դրույթներին համապատասխանում են, թե ոչ (օր.՝ դրույթների չկատարման արդյունքում տոկոսադրույթի աճի փոփոխության դեպքում):

Բանկը վերանայում է ֆինանսական դժվարություններ ունեցող հաճախորդների վարկային պայմանագրի պայմանները, որպեսզի ապահովի ստացման ենթակա գումարների առավելագույն հավաքագրումը և նվազագույնի հասցնի դեֆոլտի ռիսկերը: Վարկի պայմանները վերանայվում են այն դեպքում, երբ, չնայած, որ վարկառուն հնարավորինս ամեն ինչ արել է սկզբնական պայմանագրային վճարման պայմանները կատարելու համար, սակայն առկա է վճարումների չկատարման մեծ ռիսկ կամ դա արդեն տեղի է ունեցել, և ակնկալվում է, որ վարկառուն կկարողանա կատարել իր պարտավորությունները վերանայված պայմանների դեպքում: Վերանայված պայմանները հիմնականում ներառում են վարկի մարման ժամկետների երկարաձգում, վարկի դրամական հոսքերի ժամկետների փոփոխություն (մայր գումարի և տոկոսների մարում), վճարման ենթակա գումարների կրճատում (մայր գումարի և տոկոսային գումարների համաներում) և պայմանագրային դրույթների փոփոխություններ: Բանկը սահմանել է վարկային պայմանների վերանայման քաղաքականություն, որը կիրառվում է և կորպորատիվ, և անհատական վարկավորման դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվի փոփոխման դեպքում Բանկը գնահատում է, արդյոք այս փոփոխության արդյունքում առաջանում է ապաճանաչում: Բանկի քաղաքականության համաձայն, փոփոխություններն առաջացնում է ապաճանաչում այն ժամանակ, երբ այդ փոփոխությունը հանգեցնում է էապես տարբերվող այլ պայմանագրային պայմանների առաջացմանը: Որոշելու համար, արդյոք փոփոխված պայմանները էապես տարբերվում են սկզբնական պայմանագրային պայմաններից, Բանկը հաշվի է առնում հետևյալը՝

- Որակական գործոններ, ինչպիսիք են այն պայմանագրային դրամական հոսքերը, որոնք փոփոխությունից հետո չեն հանդիսանում միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ, ինչպես նաև փոխարժեքի կամ պայմանագրային կողմի փոփոխությունը, տոկոսադրույթների, ժամկետայնության, պայմանագրային դրույթների փոփոխությունը:

Եթե այս գործոնները չեն պարզաբանում էական փոփոխությունները, ապա՝

- Քանակական գնահատում է իրականացվում համեմատելով սկզբնական պայմաններով մնացորդային պայմանագրային դրամական հոսքերի ներկա արժեքը և վերանայված պայմաններով պայմանագրային դրամական հոսքերը: Այդ գումարները զեղչվում են սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույթով:

Եթե ներկա արժեքի տարբերությունը 10 տոկոսից ավել է, ապա Բանկը որոշում է, որ առկա է վարկային համաձայնագրի նշանակալի տարբերություն, ինչը հանգեցնում է ապաճանաչման:

Ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման դեպքում ԱՎԿ գծով պահուստները չափվում են ապաճանաչման օրվա դրությամբ՝ ակտիվի գուտ հաշվեկշռային արժեքը այդ օրվա դրությամբ որոշելու նպատակով: Վերանայված հաշվեկշռային արժեքի և նոր պայմաններով նոր ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքի միջև տարբերությունը առաջացնում է ապաճանաչման մասով օգուտ կամ վնաս: Նոր ֆինանսական ակտիվը կունենա 12-ամսյա ԱՎԿ-ի հիմունքներով չափվող կորուստների գծով պահուստ, բացառությամբ առանձին դեպքերի, երբ նոր վարկը կհամարվի արժեզրկված առաջացման պահին: Սա կիրառվում է միայն այն դեպքում, երբ նոր վարկի իրական արժեքը ճանաչվում է իր վերանայված անվանական արժեքի նշանակալի զեղչով, քանի որ դեռևս առկա է դեֆոլտի ռիսկը, ինչը փոփոխությունների արդյունքում չի նվազել:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Բանկը վերահսկում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվների վարկային ռիսկը՝ գնահատելով որակական և քանակական տեղեկատվությունը (օր.՝ արդյոք վարկառուն ունի ժամկետանց օրեր նոր պայմանների պարագայում):

Երբ ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները փոփոխվում են, ինչը ապաճանաչման չի հանգեցնում, Խումբը որոշում է, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի վարկային ռիսկի զգալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, համեմատելով՝

- Սկզբնական ճանաչման ամսաթվի դրությամբ և սկզբնական պայմանագրային պայմաններով գնահատված ամբողջական ԴՅ-ն, և
- Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ փոփոխված պայմանագրային պայմաններով ամբողջական ԴՅ-ն:

Ինչ վերաբերում է Բանկի՝ վարկային պայմանների վերանայման քաղաքականության շրջանակներում փոփոխված ֆինանսական ակտիվներին, երբ այդ փոփոխության արդյունքում ապաճանաչում չի առաջացել, ապա ԴՅ-ի գնահատումն արտացոլում է Բանկի կարողությունը հավաքագրել փոփոխված պայմաններով դրամական հոսքերը՝ հիմք ընդունելով Խմբի նախկին փորձը նմանատիպ համաներման գործընթացների պարագայում, ինչպես նաև տարբեր վարքագծային ցուցանիշներ, որոնք են՝ վարկառուի պարտաճանաչ վճարման կարողությունը փոփոխված պայմանագրային պայմաններում: Եթե վարկային ռիսկը շարունակում է մնալ ավելի բարձր, քան ակնկալվում էր սկզբնական ճանաչման ժամանակ, ապա կորուստների գծով պահուստը կրկին չափվելու է ամբողջական ԱՎԿ-ին համարժեք գումարով: Վերանայված պայմաններով վարկերի մասով կորուստների գծով պահուստը հիմնականում կչափվի՝ հիմք ընդունելով 12-ամսյա ԱՎԿ, երբ առկա է վարկառուի վճարունակության բարելավման վկայություն, ինչն առաջացնում է նախկինում վարկային ռիսկի նշանակալի աճի նվազեցում:

Այն դեպքում, երբ փոփոխությունների արդյունքում ապաճանաչում չի առաջանում, Բանկը հաշվարկում է այդ փոփոխությունների օգուտը/վնասը՝ համեմատելով համախառն հաշվեկշռային արժեքը փոփոխությունից առաջ և հետո (բացառությամբ ԱՎԿ գծով պահուստը): Այնուհետև, Բանկը գնահատում է ԱՎԿ-ն փոփոխված ակտիվի մասով, երբ փոփոխված ֆինանսական ակտիվից առաջացած ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են սկզբնական ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների նվազեցման հաշվարկում:

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը (ներառյալ Էապես տարբեր պայմանագրային պայմանների փոփոխման արդյունքում առաջացած սպառումը) կամ երբ ֆինանսական ակտիվի և վերջինիս սեփականության հետ կապված, ըստ Էուլթյան, բոլոր ռիսկերը և հատույցները փոխանցվում են երրորդ կողմի: Եթե Բանկը չի փոխանցում և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ Էուլթյան, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև դրա հետ կապված պարտավորությունը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ: Եթե Բանկը պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ Էուլթյան, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, ապա Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև ստացված հատույցի դիմած գրավադրված փոխառությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ամբողջությամբ ապաճանաչելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և ստացված և ստացման ենթակա հատուցումների և կուտակված օգուտի/վնասի գումարի տարբերությունը, որը ճանաչվել էր այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում և կուտակվել սեփական կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ բաժնային ներդրումային գործիքների, որոնք դասակարգվել են որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում իրական արժեքով չափվող, երբ կուտակված օգուտը/վնասը, նախկինում ճանաչված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, հետագայում չի վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվը մասնակի ապաճանաչելիս (օրինակ՝ երբ Բանկը պահպանում է փոխանցված ակտիվի մի մասը հետգնելու օպցիոնը), Բանկը ֆինանսական ակտիվի նախկին հաշվեկշռային արժեքը բաշխում է այն մասի, որն այն շարունակում է ճանաչել շարունակվող ներգրավվածության ներքո, և այն մասի միջև, որն այն այլևս չի ճանաչում փոխանցման ամսաթվի դրությամբ այդ մասերի հարաբերական իրական արժեքների հիման վրա: Այլևս չճանաչվող մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի և այլևս չճանաչվող մասի դիմաց ստացված հատուցման և դրա վրա բաշխված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված որևէ օգուտի կամ վնասի գումարների տարբերությունը պետք է ճանաչվի այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Սա չի կիրառվում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող բաժնային ներգրավումային

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

գործիքների մասով, քանի որ այլ համապարփակ եկամուտում նախկինում ճանաչված կուտակված օգուտը/վնասը հետագայում չի վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում:

Դուրսգրում. Վարկերը և պարտքային գործիքները դուրս են գրվում այն ժամանակ, երբ Բանկը չունի ֆինանսական ակտիվի վերականգնման (ամբողջական կամ մասնակի) ողջամիտ ակնկալիքներ: Այս դեպքում Բանկը որոշում է, որ վարկառուն չունի համապատասխան ակտիվներ կամ եկամտի բավարար աղբյուրներ դուրս գրման ենթակա գումարների մարման նպատակով բավարար դրամական միջոցներ ստեղծելու համար: Դուրսգրումը ներառում է ապաճանաչման իրադարձություն: Բանկը կարող է դուրս գրված ֆինանսական ակտիվների նկատմամբ հարկադիր միջոցներ կիրառել: Բանկի գործադրած հարկադիր միջոցների արդյունքում հավաքագրված գումարները արժեզրկման գծով օգուտ կառաջացնեն:

ԱՎԿ գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում. ԱՎԿ գծով պահուստները ներառվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ՝

- Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների դեպքում որպես ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից նվազում;
- Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային գործիքների դեպքում կորուստների գծով ոչ մի պահուստ չի ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ հաշվեկշռային արժեքը չափվում է իրական արժեքով: Այնուամենայնիվ, կորուստների գծով պահուստները ներառվում են ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստի վերագնահատման արժեքում
- Վարկային պարտավորությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի դեպքում որպես պահուստ, և
- Այն դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է և օգտագործված, և չօգտագործված բաղադրիչ, և Բանկը չի կարողանում որոշել վարկային գծի բաղադրիչի մասով ԱՎԿ-ն օգտագործված բաղադրիչից առանձին, ապա Բանկը ներկայացնում է կորուստների գծով համախմբված պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Համախմբված գումարը ներկայացվում է որպես օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից նվազում: Օգտագործված բաղադրիչի համախառն արժեքից կորուստների գծով պահուստի ցանկացած գերազանցում ներկայացվում է որպես պահուստ:

Ֆինանսական պարտավորություններ. Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են կամ որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող կամ «այլ ֆինանսական պարտավորություններ»:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ. Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական պարտավորությունը պահվում է վաճառքի համար կամ դասակարգվում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում կարճաժամկետ կտրվածքով հետգնման նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է խմբի կողմից համատեղ ղեկավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը չի նախատեսված կամ օգտագործվում որպես հեջավորման գործիք:

Ֆինանսական պարտավորությունը, բացի վաճառքի համար պահվող ֆինանսական պարտավորություններից կամ պայմանական վճարից, որը կարող է վճարվել ձեռք բերողի կողմից որպես բիզնեսի միավորման մաս, կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե՝

- նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այնպես կառաջանար, կամ
- ֆինանսական պարտավորությունը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, խմբի փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

- այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսը և ՖՅՄՍ 9 ստանդարտը թույլ է տալիս ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունները սահմանվում են իրական արժեքով՝ ներառյալ ողջ օգուտը կամ վնասը, որոնք առաջանում են շահույթում կամ վնասում ճանաչվող վերաչափման արդյունքում այն դեպքում, երբ նրանք չեն հանդիսանում հեջային գործիքների մաս: Շահույթում կամ վնասում ճանաչված զուտ օգուտը կամ վնասը ներառում է ցանկացած տոկոս, որը վճարվել է ֆինանսական պարտավորության գծով և ներառվում է «շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքների զուտ օգուտ/(վնաս)» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների հաշվետվությունում:

Այնուամենայնիվ, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների մասով, երբ ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունը, որը վերագրելի է այդ պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխությանը, ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամուտում, եթե այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխության ազդեցության ճանաչումը չի առաջացնում կամ մեծացնում հաշվառման անհամապատասխանությունը շահույթում կամ վնասում: Պարտավորության իրական արժեքի փոփոխության մասով մնացած զուտ արժեքը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված ֆինանսական պարտավորության վարկային ռիսկերին վերագրելի իրական արժեքի փոփոխությունները հետագայում չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում, այլ փոխանցվում են չբաշխված շահույթ ֆինանսական պարտավորությունը ապաճանաչելիս:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող տրամադրված վարկային գծերի և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի բոլոր օգուտները և վնասները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Այն դեպքում, երբ Բանկը որոշում է, արդյոք այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված պարտավորության վարկային ռիսկերի փոփոխությունների ճանաչումը շահույթում կամ վնասում հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանություն է առաջացրել կամ այդ անհամապատասխանությունը մեծացրել, ապա գնահատում է, արդյոք պարտավորության վարկային ռիսկերի փոփոխության ազդեցությունը հաշվանցվելու է շահույթում կամ վնասում՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի փոփոխությամբ պայմանավորված: Այս որոշումը կայացվում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ:

Այլ ֆինանսական պարտավորություններ. այլ ֆինանսական պարտավորությունները (ներառյալ վարկերը և փոխառությունները) սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով ծախսերը: Դրանք այնուհետև չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը:

Արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդն իրենից ներկայացնում է որոշակի ժամանակահատվածում ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի հաշվարկի և տոկոսային ծախսը համապատասխան ժամանակաշրջանում տեղաբաշխման մեթոդ: Արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդն ավելի մանրամասն ներկայացված է վերոնշյալ «զուտ տոկոսային եկամուտ» բաժնում:

Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչումը. Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները միայն այն ժամանակ, երբ Բանկի պարտականությունները մարվում են, չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված ու վճարվելիք հատուցման տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում:

Երբ միևնույն փոխատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն էականորեն տարբերվում են նախորդից, կամ եթե տեղի է ունեցել առկա պարտավորության պայմանների էական փոփոխություն, ապա նմանատիպ փոխանակումը կամ փոփոխությունը ճանաչվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում: Նմանապես, Բանկը հաշվի է առնում գոյություն ունեցող պարտավորության պայմանների կամ դրա մի մասի նշանակալի փոփոխությունը որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր պարտավորության ճանաչում: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

հաշվեկշռային արժեքի և վճարված և վճարվելիք հատուցման տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Ենթադրվում է, որ պայմանագրային պայմանները զգալիորեն տարբերվում են այն դեպքում, երբ նոր պայմաններով դրամական միջոցների հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը (ներառյալ վճարված գումարները, հանած յուրաքանչյուր վճար, ստացված և զեղչված՝ օգտագործելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը) առնվազն 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացորդային դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից: Եթե փոփոխությունը էական չէ, ապա նախքան փոփոխությունը պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և փոփոխությունից հետո դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում որպես այլ օգուտներում կամ վնասներում հոդվածում փոփոխության օգուտ կամ վնաս:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ. Բանկը կնքում է գործարքներ տարբեր ֆինանսական ածանցյալ գործիքներով, որոնցից մի քանիսը պահում է վաճառքի նպատակներով, իսկ մնացածը՝ տոկոսադրույքի, վարկային և արտարժույթային ռիսկերը կառավարելու նպատակով: Ածանցյալ գործիքները ներառում են արտարժույթի ֆորվարդային պայմանագրեր, տոկոսային սվոփեր, արտարժույթային-տոկոսային սվոփեր և վարկային դեֆուլտային սվոփեր:

Ածանցյալ գործիքները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով համապատասխան պայմանագրի ուժի մեջ մտնելու օրվա դրությամբ և հետագայում վերաչափվում են իրենց իրական արժեքով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Դրա արդյունքում առաջացած օգուտը/վնասը անմիջապես ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Դրական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես ֆինանսական պարտավորություն: Ածանցյալ գործիքը հանդիսանում է ոչ ընթացիկ ակտիվ կամ պարտավորություն, եթե տվյալ գործիքի մարման մնացորդային ժամկետը 12 ամսից ավել է և չի ակնկալվում այդ գործիքի իրացում կամ մարում 12 ամիսների ընթացքում: Այլ ածանցյալ գործիքները հանդիսանում են ընթացիկ ակտիվներ կամ պարտավորություններ:

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր. Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրն այնպիսի պայմանագիր է, որի արդյունքում այդ պայմանագիրը տրամադրող պարտավորվում է կատարել որոշակի վճարումներ, պայմանագիրը ստացողին փոխհատուցելով այն կորուստները, որը վերջինս կրում է որոշակի պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի համաձայն սահմանված ամսաթվին վճարումներ չկատարելու արդյունքում:

Բանկի կողմից տրամադրված ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը սկզբնապես չափվում են դրանց իրական արժեքով, և եթե չեն դասակարգվում որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, հետագայում չափվում են հետևյալ երկու մեծություններից առավելագույնով.

- ՖՅՄՍ 9 ստանդարտի համաձայն որոշված կորուստի գծով պահուստի գումարի, և
- Ի սկզբանե ճանաչված գումարի՝ նվազեցված, ըստ անհրաժեշտության, հասույթի ճանաչման բաղաբանության համաձայն ճանաչված՝ կուտակված արժեզրկման չափով:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը ներկայացվում են որպես պահուստներ ֆինանսական վիճակի մասի հաշվետվությունում և դրանց վերաչափումը ներկայացվում է այլ հասույթում:

Բանկը որևէ ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիր չի դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկերի տրամադրում. Շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկերի տրամադրման պայմանագրերը սկզբնապես չափվում են դրանց իրական արժեքով, և եթե չեն դասակարգվում որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, հետագայում չափվում են հետևյալ երկու մեծություններից առավելագույնով.

- ՖՅՄՍ 9 ստանդարտի համաձայն որոշված կորուստի գծով պահուստի գումարի, և
- Ի սկզբանե ճանաչված գումարի՝ նվազեցված, ըստ անհրաժեշտության, հասույթի ճանաչման բաղաբանության համաձայն ճանաչված՝ կուտակված արժեզրկման չափով:

Շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկերի տրամադրման պայմանագրերը, որոնք չեն չափվում շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով, ներկայացվում են որպես պահուստներ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և դրանց վերաչափումը ներկայացվում է այլ հասույթում: Բանկը շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով տրամադրման

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

որևէ պայմանագիր չի դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Անցման ազդեցությունը. Ստորև աղյուսակը ցույց է տալիս ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման և կատեգորիաների վերանայումը, ինչպես նաև ՀՀՄՍ 39 և ՀՀՄՍ 9 հաշվեկշռային արժեքների համադրումը վարկերի, արժեթղթերի և արտահաշվեկշռային ռիսկերի մասով 2018 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ՀՀՄՍ 9 ստանդարտի ընդունման արդյունքում: Այլ ֆինանսական ակտիվների կատեգորիաների և պարտավորությունների չափման հիմունքներում փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել:

	Հափում ըստ ՀՀՄՍ 39	Հափում ըստ ՀՀՄՍ 9	Հաշվեկշռայ ին արժեք` ըստ ՀՀՄՍ 39	Վերադաս ակարգում	Վերաչափ ում	Հաշվեկշռայ ին արժեք` ըստ ՀՀՄՍ 9
Ֆինանսական ակտիվներ						
Ներդրումային արժեթղթեր	Վաճառքի համար մատչելի	Այլ համապ. Ֆին.արդյուն քի միջոցով իրական արժեքով չափվող	21,655,188	-	-	21,655,188
Ներդրումային արժեթղթեր	Մինչև մարման ժամկետը պահվող	Այլ համապ. Ֆին.արդյուն քի միջոցով իրական արժեքով չափվող	49,618	-	-	49,618
Ընդամենը առևտրային Նպատակներով պահվող և ներդրումային արժեթղթեր			21,704,806	-	-	21,704,806
Վարկային կորուստների գծով պահուստ			-	-	(166,940)	(166,940)
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	Ամորտիզաց ված արժեքով	Ամորտիզաց ված արժեքով	13,036,368	-	(148,819)	12,887,549
Կանխիկ միջոցներ և թղթակցային հաշիվներ	Ամորտիզաց ված արժեքով	Ամորտիզաց ված արժեքով	35,824,831	-	(7,479)	35,817,352
Հաճախորդներին տրվող վարկեր	Ամորտիզաց ված արժեքով	Ամորտիզաց ված արժեքով	104,216,558	-	(228,176)	103,988,382
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	Ամորտիզաց ված արժեքով	Ամորտիզաց ված արժեքով	-	-	-	-
Այլ ֆինանսական ակտիվներ (առևտրային դեբիտորական պարտքեր)	Ամորտիզաց ված արժեքով	Ամորտիզաց ված արժեքով	-	-	-	-
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Վարկային կորուստների գծով պահուստներ արտահաշվեկշռային ռիսկերի դեպքում			-	-	(103,411)	(103,411)
Ընդամենը ՀՀՄՍ 9 ընդունման ազդեցությունը նախքան հարկումը				(487,885)		(487,885)

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

**Ընդամենը ՖՀՄՍ 9
ընդունման
ազդեցությունը
հարկումից հետո**

(390,308) (390,308)

Ստորև աղյուսակում ներկայացված է ՖՀՄՍ 9-ի ընդունման ազդեցությունը Բանկի սեփական կապիտալի վրա, մասնավորապես՝ ներդրումների մասով վերագնահատման պահուստի և ջբաշխված շահույթի վրա, 2018 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ՝

	Ներդրում. վերագնահատ ման պահուստ	Չբաշխված շահույթ
2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,531,277	4,597,371
Բիզնես մոդելների գնահատման արդյունքում ֆինանսական ակտիվների վերաչափում, առանց հարկերի	166,940	(557,248)
2018 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,698,217	4,040,123

ՖՀՄՍ 15 Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ. ՖՀՄՍ 15-ի հիմնական սկզբունքը կայանում է նրանում, որ կազմակերպությունը պետք է ճանաչի հասույթը այն ժամանակ, երբ ապրանքները կամ ծառայությունները փոխանցվում են հաճախորդին գործարքի արժեքով: Առաջարկվող ապրանքների կամ ծառայությունների տարատեսակ հանդիսացող յուրաքանչյուր փաթեթ պետք է առանձին ճանաչվի, և պայմանագրային գնի համար կիրառվող զեղչերը կամ այլ տեսակի իջեցումները պետք է բաշխվեն առանձին տարրերի միջև: Այն դեպքում, երբ հատուցումները տարբերվում են, ապա նվազագույն գումարները պետք է ճանաչվեն, եթե առկա չեն հակադարձման նշանակալի ռիսկեր: Հաճախորդների հետ պայմանագրերի ապահովման գծով ծախսերը կապիտալացվում են և ամորտիզացվում այն ժամանակաշրջանի ընթացքում, երբ այդ պայմանագրային օգուտները սպառվել են:

ՖՀՄՍ 15-ի ընդունումը, համաձայն իրականացված վերլուծության, նշանակալի ազդեցություն չի ունեցել ընթացիկ տնտեսական և ֆինանսական ցուցանիշների վրա:

Ընթացիկ տարում Բանկը կիրառել է Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհուրդի (ՀՀՄՍԽ/IASB) կողմից հրապարակված ՖՀՄՍ և մեկնաբանությունների մի շարք փոփոխություններ, որոնք գործում են 2018 թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Այս փոփոխությունների ընդունումը նշանակալի ազդեցություն չի ունեցել սույն ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված բացահայտումների և գումարների վրա:

ՖՀՄՍԿ 22. Արտարժույթով գործարքներ և կանխավճարներ. ՖՀՄՍԿ 22-ը սահմանում է, թե ինչպես պետք է որոշել «գործարքի ամսաթիվը»՝ փոխարժեքը որոշելու նպատակով, որը կօգտագործվի ակտիվի, ծախսի կամ եկամտի սկզբնական ճանաչման ժամանակ, երբ այդ միավորի համար վճարումը նախապես վճարվել է կամ ստացվել է արտարժույթով և հանգեցրել ոչ դրամային ակտիվի կամ պարտավորության ճանաչմանը (օրինակ, չփոխհատուցված ավանդ կամ հետաձգված եկամուտ):

Մեկնաբանությամբ պարզաբանվում է, որ գործարքի ամսաթիվն այն ամսաթիվն է, երբ անձը կատարում է կանխավճարի ստացման կամ վճարման արդյունքում առաջացած ոչ դրամային ակտիվի կամ ոչ դրամային պարտավորության սկզբնական ճանաչումը: Եթե կանխավճարները կատարվել են կամ ստացվել են բազմակի անգամ, մեկնաբանությամբ պահանջվում է սահմանել յուրաքանչյուր կանխավճարի ստացման կամ վճարման ամսաթիվը:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն, ներկայացման և հաշվարկի մեթոդներ, որոնք կիրառվել են միայն 2017 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա խմբի ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Ֆինանսական գործիքներ. Բանկը ճանաչում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային պարտավորությունների կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կանոնավոր կերպով գնումները և վաճառքը հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ: Ֆինանսական գործիքների կանոնավոր գնումները կամ վաճառքն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվների այն գնումները կամ վաճառքը, որոնք պահանջում են ակտիվների մատակարարումը շուկայում ընդունված պայմաններով կամ սահմանված կարգով:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Գործարքի գծով ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների ձեռքբերմանը, անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվներ. Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ և վարկեր և դեբիտորական պարտքեր: Դասակարգումը կախված է ֆինանսական ակտիվների ձեռքբերման բնույթից և նպատակից և որոշվում է սկզբնական ճանաչման պահին: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները և վաճառքը ճանաչվում և ապաճանաչվում են առքուվաճառքի օրվա դրությամբ: Կանոնավոր գնումները կամ վաճառքն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվների այն գնումները կամ վաճառքը, որոնք պահանջում են ակտիվների մատակարարումը շուկայում ընդունված պայմաններով կամ սահմանված կարգով:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդ. Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդն իրենից ներկայացնում է որոշակի ժամանակահատվածում ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի հաշվարկի մեթոդ: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն տոկոսադրույքն է, որը ճշգրտորեն զեղչում է ապագա գնահատված կանխիկ վճարումները (ներառյալ բոլոր տեսակի միջնորդավճարները և ստացված կամ վճարված գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, գործարքի հետ կապված ծախսերը և այլ պարգևավճարներ կամ զեղչեր) ֆինանսական պարտավորության ակնկալվող գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում, կամ (ըստ անհրաժեշտության) ավելի կարճ ժամանակահատվածում հասցնելով սկզբնական ճանաչման պահին առկա գուտ հաշվեկշռային արժեքին:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ. ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը (i) իրենից ներկայացնում է պայմանական վճարում, որը կարող է վճարվել ձեռք բերողի կողմից՝ որպես բիզնեսի միավորման մաս, որի նկատմամբ կիրառվում է ՀՅՄՍ 3-ը, (ii) վաճառքի համար պահվող, կամ (iii) սահմանվում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում մոտ ապագայում վաճառքի նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Բանկի կողմից համատեղ կառավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը չի նախատեսված կամ չի օգտագործվում որպես հեջավորման գործիք:

Ֆինանսական ակտիվը, բացի վաճառքի համար պահվող ֆինանսական ակտիվներից, կամ պայմանագրային գումարներից, որոնք կարող են վճարվել ձեռք բերողի կողմից՝ որպես ձեռնարկատիրական միավորման մաս, կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե՝

- նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այնպես կառաջանար, կամ՝
- ֆինանսական ակտիվը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, Ընկերության փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն, և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ

- այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսը և ՀՀՄՍ 39. *Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչումը և չափումը* թույլ է տալիս ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները ներկայացվում են իրական արժեքով՝ ներառյալ ողջ օգուտը կամ վնասները, որոնք առաջանում են շահույթում կամ վնասում ճանաչվող վերաչափման արդյունքում: Շահույթում կամ վնասում ճանաչվող զուտ օգուտը կամ վնասները ներառում են ֆինանսական ակտիվի համար վճարած բոլոր տոկոսները և ներառվում են շահույթի ու վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, շահույթի կամ կորստի մասին հաշվետվությունների «այլ օգուտներ և վնասներ» հոդվածում: Իրական արժեքը որոշվում է ներկայացված եղանակով (տես ծան. 30):

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ. մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնց գծով Խուճմբն ունի մինչև մարման ժամկետը պահելու հաստատուն մտադրություն և կարողություն: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումը:

Եթե Բանկը որոշեր վաճառել կամ վերադասակարգել մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների զգալի մասը նախքան դրանց մարման ժամկետը, ողջ դասը կորակազրկվեր և պետք է դասակարգվեր որպես վաճառքի համար մատչելի: Ավելին, Բանկին կարգելվեր ընթացիկ տարում և դրան հաջորդող երկու ֆինանսական տարիների ընթացքում դասակարգել որևէ ֆինանսական ակտիվ որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող ակտիվ:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ են, որոնք դասակարգվում են որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ չեն դասակարգվում որպես (ա) վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, (բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ (գ) իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ:

Բանկի կողմից պահվող հետզնվող ցուցակված պարտատոմսերը, որոնք գնվում և վաճառվում են ակտիվ շուկայում, դասակարգվում են որպես վաճառքի համար մատչելի և յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ներկայացվում իրական արժեքով: Բանկը նաև ներդրումներ ունի չցուցակված բաժնետոմսերում, որոնք չեն վաճառվում ակտիվ շուկայում, սակայն նույնպես դասակարգվում են որպես վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ և յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ներկայացվում իրական արժեքով (քանի որ դեկավարությունը կարծում է, որ իրական արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել): Իրական արժեքը որոշվում է սկարագրված եղանակով (տես՝ ծան. 30): Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունները, որոնք վերաբերում են արտարժույթի փոփոխության փոփոխություններին, արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդի օգտագործմամբ հաշվարկված տոկոսային եկամուտը և վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքներից ստացված շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում և ներկայացվում ներդրումների վերազնահատման պահուստ հոդվածում: Երբ ներդրումն օտարվում է կամ համարվում է արժեզրկված, ներդրումների վերազնահատման պահուստի հոդվածում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ վնասը վերադասակարգվում է շահույթում կամ վնասում:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը որոշվում է այդ արտարժույթով և փոխարկվում հաշվետու ամսաթվի վերջի դրությամբ գործող սփոթ փոխարժեքով: Շահույթում կամ վնասում ճանաչված՝ արտարժույթի փոխարժեքից օգուտները և վնասները որոշվում են դրամային ակտիվի ամորտիզացված արժեքի հիման վրա: Արտարժույթի փոխարժեքից այլ օգուտները և վնասները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում:

Վաճառքի համար մատչելի սեփական կապիտալում ներդրումները, որոնք չունեն ակտիվ շուկայում գնանշված շուկայական արժեք և որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել, չափվում են ինքնարժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի վերջում:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր. Առևտրային դեբիտորական պարտքերը, վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը, որոնք ունեն ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներ, որոնք գնանշված

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

չեն ակտիվ շուկայում (ներառյալ ՀՀ ԿԲ մնացորդները, բանկերից ստացման ենթակա գումարները, հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ ֆինանսական ակտիվներ), դասակարգվում են որպես «վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»: Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումը: Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ կարճաժամկետ դեբիտորական պարտքերի, որոնց դեպքում տոկոսի ճանաչումը էական ազդեցություն չէր ունենա:

Արժեթղթերի հետզնման և հակադարձ հետզնման և արժեթղթերի փոխատվության գործարքներ. Իր գործունեության բնականոն ընթացքում Բանկն ունենում է ֆինանսական ակտիվների վաճառքի և հետզնման պայմանագրեր (հետզնման), ինչպես նաև ֆինանսական ակտիվների գնման և հետվաճառքի պայմանագրեր (հակադարձ հետզնման): Բանկն օգտագործում է հետզնման և հակադարձ հետզնման պայմանագրերը որպես իր գանձապետական կառավարման տարր:

Ռեպո համաձայնագիրն իրենից ներկայացնում է վճարի կամ այլ հատուցման դիմաց ֆինանսական ակտիվի փոխանցում մեկ այլ կողմի և համապատասխան պարտավորություն՝ հետ գնելու այդ ֆինանսական ակտիվն ապագայում փոխանակման համար օգտագործված կանխիկ կամ այլ հատուցման գումարը գումարած տոկոսը: Այս պայմանագրերը հաշվառվում են որպես ֆինանսական գործարքներ: Ֆինանսական ակտիվները, որոնք վաճառվում են հետզնման պայմանագրերով, շարունակում են ներկայացվել ֆինանսական հաշվետվություններում իսկ այս պայմանագրերի դիմաց ստացված հատուցումը հաշվառվում է որպես ապահովության միջոց հանդիսացող ավանդ՝ բանկերի հետ ավանդային գործիքներում:

Հակադարձ ռեպո համաձայնագրով ձեռք բերված ակտիվները գրանցվում են ֆինանսական հաշվետվություններում որպես արժեթղթերով գրավադրված ավանդի կանխիկ դրամական միջոցներ և այլ ակտիվներ, և դասակարգվում են բանկից ստանալիք և/կամ հաճախորդներին տրված վարկեր:

Բանկը կնքում է արժեթղթերի հետզնման պայմանագրեր և արժեթղթերի փոխառության պայմանագրեր, ըստ որոնց այն ստանում կամ փոխանցում է գրավի առարկան՝ շուկայում ընդունված պրակտիկայի համաձայն: Արժեթղթերի փոխանցումը պայմանագրային կողմերին միայն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, եթե դրա հետ միասին փոխանցվում են նաև սեփականության հետ կապված ռիսկերը և օգուտները ՀՀ-ում ել ԱՊՀ տարածքում: Հետզնման գործարքների ստանդարտ պայմաններում, գրավի առարկան ստացողն իրավունք ունի վաճառել կամ վերագրավադրել այն, որը ենթակա է համարժեք արժեթղթերի վերադարձման գործարքի մարման ժամանակ:

Արժեթղթերի փոխանցումը պայմանագրային կողմերին միայն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, եթե դրա հետ միասին փոխանցվում են նաև սեփականության հետ կապված ռիսկերը և օգուտները:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում. ֆինանսական ակտիվները, բացի շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից, յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի վերջին գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշների հայտնաբերման նպատակով: Ֆինանսական ակտիվները համարվում են արժեզրկված, եթե առկա է օբյեկտիվ վկայություն այն մասին, որ ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքեր կարող են ազդեցություն ունենալ ներդրման գծով գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Որպես վաճառքի համար մատչելի դասակարգված՝ ցուցակված կամ չցուցակված կապիտալի ներդրումներում արժեթղթի իրական արժեքի զգալի կամ տևական անկումն իր ինքնարժեքից համարվում է արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն:

Բոլոր այլ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն կարող են համարվել հետևյալ հայտանիշները՝

- թողարկողի կամ գործընկերոջ զգալի ֆինանսական դժվարությունները, կամ
- պայմանագրի խախտումը, մասնավորապես տոկոսների կամ մայր գումարի վճարման ուշացումը կամ չկատարումը, կամ
- տոկոսների կամ մայր գումարի վճարման ուշացումը կամ չկատարումը, կամ
- փոխառուի կողմից սնանկության կամ ֆինանսական վերակազմակերպման գործընթացի նախաձեռնումը, կամ
- ֆինանսական դժվարությունների արդյունքում տվյալ ֆինանսական ակտիվի գծով ակտիվ շուկայի անհետացումը:

«Յայեկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվների որոշ կատեգորիաների համար, ինչպիսիք են վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, ակտիվները, որոնք ըստ գնահատականների առանձին արժեզրկված չեն, ի լրումն գնահատվում են նաև խմբային արժեզրկման տեսանկյունից: Վարկային պորտֆելի արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն կարող է համարվել խմբի նախկին փորձը վճարումների հավաքագրման գծով, հետաձգված վճարումների թվի աճը պորտֆելում, ինչպես նաև ազգային, կամ տեղական մակարդակում դիտարկելի փոփոխությունները, որոնք կարող են հանգեցնել դեբիտորական պարտքի անհավաքագրելիության:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով ծախսի գումարը իրենից ներկայացնում է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերությունը՝ զեղչված ֆինանսական ակտիվի համար սկզբնապես սահմանված տոկոսադրույքով:

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով ծախսի գումարը իրենից ներկայացնում է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերությունը՝ զեղչված շուկայում համանման ֆինանսական ակտիվի եկամտաբերության դրույքաչափով: Նման արժեզրկումից կորուստը ենթակա չէ հակադարձման հաջորդ ժամանակաշրջաններում:

Ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկումից կորստի չափով անմիջականորեն բոլոր ակտիվների գծով, բացառությամբ վարկերի և դեբիտորական պարտքերի, որոնց դեպքում հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է պահուստային հաշվի միջոցով: Երբ վարկը կամ դեբիտորական պարտքը համարվում է անհուսալի, այն դուրս է գրվում պահուստային հաշվի միջոցով: Հետագայում դուրս գրված գումարների վերականգնումը կատարվում է դրանք պահուստային հաշվին կրեդիտագրելու միջոցով: Պահուստային հաշվի հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Երբ վաճառքի համար պահվող ֆինանսական ակտիվը համարվում է արժեզրկված, այլ համապարփակ եկամուտում ճանաչված կուտակված օգուտները կամ վնասները վերադասակարգվում են որպես տվյալ ժամանակաշրջանի շահույթ կամ վնաս:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների համար, այն դեպքում, եթե հաջորդող ժամանակաշրջանում արժեզրկումից կորուստի գումարը նվազում է, և նվազեցումը կարող է օբյեկտիվորեն վերագրվել արժեզրկման ճանաչումից հետո տեղի ունեցող դեպքերի, նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է շահույթի կամ վնասի միջոցով այնքանով, որքանով արժեզրկման ամսաթվի դրույթամբ ներդրման հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում ամորտիզացված արժեքն այն դեպքում, եթե այդ արժեզրկումը ճանաչված չլիներ:

Վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթերի առումով արժեզրկման կորուստները, նախկինում ճանաչված շահույթում կամ վնասում, չեն հակադարձվում շահույթի կամ վնասի միջոցով: Արժեզրկման կորուստից հետո առաջացած իրական արժեքի աճը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում և կուտակվում ներդրումների վերագնահատման պահուստում:

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերի առումով արժեզրկման կորուստները հակադարձվում են շահույթի կամ վնասի միջոցով այն դեպքում, երբ ներդրման իրական արժեքի աճը կարելի է օբյեկտիվորեն կապել արժեզրկման կորուստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած որևէ իրադարձության հետ:

Վերանայված վարկեր. Հնարավորության դեպքում Բանկը փորձում է վերակառուցել վարկերը՝ գրավի նկատմամբ իրավունք ստանալու փոխարեն: Սա կարող է ներառել նաև վճարման հետաձգում և նոր պայմաններով վարկի համաձայնեցում: Այն դեպքում, երբ պայմանագրային պայմանները վերանայվում են, ապա ցանկացած արժեզրկում չափվում է՝ օգտագործելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ հաշվարկված նախքան պայմանների փոփոխությունը: Այս դեպքում վարկը այլևս չի համարվում ժանկետանց: Ղեկավարությունը վերահսկում է վերանայված պայմաններով վարկերը՝ բոլոր չափանիշներին համապատասխանությունը և ապագա վճարումների հավանականությունը ապահովելու համար: Վարկերը, որոնք արժեզրկման տեսանկյունից գնահատվում են անհատական կամ խմբային հիմունքներով, հաշվառվում են վարկի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Վարկերի և կանխավճարների դուրսգրում. Վարկերի և կանխավճարների արժեզրկումից կորուստները վերագրվում են պահուստներին, երբ համարվում են անհավաքագրելի: Վարկերը և կանխավճարները դուրս են գրվում ղեկավարության կողմից գումարների հավաքագրման

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

ուղղությամբ իրականացված բոլոր հնարավորություններն օգտագործելուց և Բանկի կողմից գրավները վաճառելուց հետո: Դուրս գրված գումարների հետագա հավաքագրումը համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլվում է որպես ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստներին կատարած մասհանումների վերադարձ հավաքագրման ժամանակաշրջանում:

Ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգումը. Բանկը որոշ ոչ-ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ, որոնք չեն հանդիսանում առևտրային նպատակով պահվող և կազմում են շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող կատեգորիայի մաս, վերադասակարգել է որպես վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: 2009 թ. հուլիսի 1-ից Բանկին թույլատրվել է, որոշ հանգամանքներում, վերադասակարգել ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն հանդիսանում առևտրային նպատակով պահվող, դասակարգել «վաճառքի համար մատչելի», «վարկեր և դեբիտորական պարտքեր» կամ «մինչև մարման ժամկետը պահվող» կատեգորիաներում: Նույն ամսաթվից սկսած Բանկին թույլատրվել է նաև, որոշ հանգամանքներում, վերադասակարգել ֆինանսական գործիքները, որոնք չեն հանդիսանում վաճառքի համար մատչելի, վերադասակարգել «վարկեր և դեբիտորական պարտքեր» կատեգորիայիում: Վերահաշվարկները կատարվում են իրական արժեքով վերադասակարգման ամսաթվի դրությամբ, որը դառնում է նոր ամորտիզացված արժեք: Վերադասակարգումը կատարվում է ղեկավարության հայեցողությամբ գործիք-առ-գործիք սկզբունքով:

Ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչումը. Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվները, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ երրորդ կողմին է փոխանցվում ֆինանսական ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների նկատմամբ իրավունքը: Եթե Բանկը չի փոխանցում և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև դրա հետ կապված պարտավորությունը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվում: Եթե Խումբը պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, ապա Խումբը պետք է շարունակի ճանաչել ֆինանսական ակտիվը:

Ֆինանսական ակտիվն ամբողջությամբ ապաճանաչելիս հաշվեկշռային արժեքի և ստացված հատուցման այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում նախկինում ճանաչված կուտակված որևէ օգուտի կամ վնասի գումարի տարբերությունը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվը մասնակի ապաճանաչելիս (օրինակ՝ երբ Բանկը պահպանում է փոխանցված ակտիվի մի մասը հետգնելու օպցիոնը), ապա Բանկը ֆինանսական ակտիվի նախկին հաշվեկշռային արժեքը բաշխում է այն մասի, որն այն շարունակում է ճանաչել շարունակվող ներգրավվածության ներքո, և այն մասի միջև, որն այն այլևս չի ճանաչում փոխանցման ամսաթվի դրությամբ այդ մասերի հարաբերական իրական արժեքների հիման վրա: Այլևս չճանաչվող մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի և այլևս չճանաչվող մասի դիմաց ստացված հատուցման և դրա վրա բաշխված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված որևէ օգուտի կամ վնասի գումարների տարբերությունը պետք է ճանաչվի այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Սա չի կիրառվում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող բաժնային ներգրավմային գործիքների մասով, քանի որ այլ համապարփակ եկամուտում նախկինում ճանաչված կուտակված օգուտը/վնասը հետագայում չի վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական պարտավորություններ և թողարկված բաժնային գործիքներ

Որպես պարտք կամ սեփական կապիտալ դասակարգումը. Պարտքային և բաժնային գործիքները դասակարգվում են որպես ֆինանսական պարտավորություններ կամ սեփական կապիտալ՝ ելնելով պայմանագրային պարտավորությունների էությունից և ֆինանսական պարտավորության կամ բաժնային գործիքի սահմանումից:

Բաժնային գործիքներ. Բաժնային գործիքը ցանկացած այն պայմանագիրն է, որը վկայում է կազմակերպության ակտիվում ունեցած բաժնեմասնակցության մասը՝ հանած բոլոր պարտավորությունները: Բաժնային գործիքները ճանաչվում են որպես մուտքեր՝ հանած թողարկման ուղղակի ծախսերը:

Բանկի սեփական բաժնային գործիքների հետգնումը ճանաչվում և ուղղակիորեն նվազեցվում սեփական կապիտալից: Բանկի սեփական բաժնային գործիքների գնման, վաճառքի,

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

թողարկման կամ դադարեցման արդյունքում առաջացած օգուտները կամ վնասները չեն ճանաչվում շահույթում կամ վնասում:

Բաղադրյալ գործիքներ

Ֆինանսական պարտավորություններ. Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են կամ որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող կամ այլ ֆինանսական պարտավորություններ:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ. Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական պարտավորությունը (i) իրենից ներկայացնում է պայմանական վճարում, որը կարող է վճարվել ձեռք բերողի կողմից՝ որպես բիզնեսի միավորման մաս, որի նկատմամբ կիրառվում է ՖՀՄՍ 3-ը, (ii) վաճառքի համար պահվող, կամ (iii) դասակարգվում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում կարճաժամկետ կտրվածքով հետզման նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է խմբի կողմից համատեղ ղեկավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը չի նախատեսված կամ չի օգտագործվում որպես հեջավորման գործիք:

Ֆինանսական պարտավորությունը, բացի վաճառքի համար պահվող ֆինանսական պարտավորություններից կամ պայմանական վճարից, որը կարող է վճարվել ձեռք բերողի կողմից որպես բիզնեսի միավորման մաս, կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե՝

- նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ
- ֆինանսական պարտավորությունը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, խմբի փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ
- այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսը և ՀՀՄՍ 39. *Ֆինանսական գործիքներ: Ճանաչումը և չափումը* թույլ է տալիս ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունները սահմանվում են իրական արժեքով, իսկ դրանց վերաչափումից առաջացող բոլոր օգուտները կամ վնասները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Շահույթում կամ վնասում ճանաչված զուտ օգուտը կամ վնասը ներառում է ցանկացած տոկոս, որը վճարվել է ֆինանսական պարտավորության գծով և ներառվում է «տոկոսային ծախս» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների հաշվետվությունում: Իրական արժեքը որոշվում է նկարագրված եղանակով (տես ծան. 30):

Այլ ֆինանսական պարտավորություններ. Այլ ֆինանսական պարտավորությունները (ներառյալ՝ ԿԲ-ում դեպոզիտորական գործիքները, բանկերի և հաճախորդների ավանդները, վերազման պայմանագրերը, թողարկված պարտքային արժեթղթերը, այլ փոխառնված միջոցները, սուբորդինացված պարտքը և այլ ֆինանսական պարտավորությունները) սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով, առանց գործարքի ծախսերի:

Այլ ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ տոկոսային ծախսը ճանաչելով արդյունավետության հիմունքով:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդն իրենից ներկայացնում է որոշակի ժամանակահատվածում ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի հաշվարկի մեթոդ: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն տոկոսադրույքն է, որը ճշգրտորեն գեղջում է ապագա գնահատված կանխիկ վճարումները (ներառյալ բոլոր տեսակի միջնորդավճարները և ստացված կամ վճարված գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, գործարքի

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

հետ կապված ծախսերը և այլ պարզևավճարներ կամ զեղչեր) ֆինանսական պարտավորության ակնկալվող գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում, կամ (ըստ անհրաժեշտության) ավելի կարճ ժամանակահատվածում՝ հասցնելով սկզբնական ճանաչման պահին առկա զուտ հաշվեկշռային արժեքին:

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր. Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրն այնպիսի պայմանագիր է, որի արդյունքում այդ պայմանագիրը տրամադրող պարտավորվում է կատարել որոշակի վճարումներ, պայմանագիրը ստացողին փոխհատուցելով այն կորուստները, որը վերջինս կրում է որոշակի պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի համաձայն սահմանված ամսաթվին վճարումներ չկատարելու արդյունքում:

Բանկի կողմից տրամադրված ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը սկզբնապես չափվում են դրանց իրական արժեքով, և եթե չեն դասակարգվում որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, հետագայում չափվում են հետևյալ երկու մեծություններից առավելագույնով.

- ՀՀՍՍ 37. Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ ստանդարտի համաձայն որոշված պայմանագրով նախատեսված պարտավորության գումարի, և
- Ի սկզբանե ճանաչված գումարի՝ նվազեցված, ըստ անհրաժեշտության, հասույթի ճանաչման քաղաքականության համաձայն ճանաչված՝ կուտակված արժեզրկման չափով

Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչումը. Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները միայն այն ժամանակ, երբ Բանկի պարտականությունները մարվում են, չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են: Երբ միևնույն փոխատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն Եականորեն տարբերվում են նախորդից, կամ եթե տեղի է ունեցել առկա պարտավորության պայմանների Եական փոփոխություն, ապա նմանատիպ փոխանակումը կամ փոփոխությունը ճանաչվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված և վճարվելիք հատուցման տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն, ներկայացման և հաշվարկի մեթոդներ, որոնք կիրառվել են ընթացիկ տարում և Բանկի 2017 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ:

Գործառնական արժույթ. Ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված միավորները չափվում են այն տնտեսական միջավայրում գործող արժույթով, որում Բանկն իրականացում է իր գործունեությունը («գործառնական արժույթ»): Բանկի գործառնական արժույթը ՀՀ դրամն է (այսուհետև՝ դրամ): Դրամը նաև սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: Բոլոր արժեքները կլորացված են հազար ՀՀ դրամի չափով, եթե այլ բան նշված չէ:

Հաշվանցում. Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն: Եկամուտները և ծախսերը չեն հաշվանցվում շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե դա չի պահանջվում կամ թույլատրվում որևէ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտով կամ մեկնաբանությամբ, և հստակ բացահայտված չէ Բանկի հաշվապահական քաղաքականության մեջ:

Աճանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Ֆորվարդ և ֆյուչերս. Ֆորվարդային և ֆյուչերսային պայմանագրերը երկու կողմերի միջև կնքվող համաձայնագրեր են ապագայում որոշակի արժեքով և ամսաթվին որոշակի ֆինանսական գործիքի գնման կամ վաճառքի նպատակով: Ֆորվարդային պայմանագրերը կնքվում են արտաբորսայական շուկայում: Ֆյուչերսային պայմանագրերը կնքվում են կարգավորվող բորսայում՝ ստանդարտացված արժեքով և ենթակա են դրամական մարժայի պահանջներին օրական կտրվածքով: Ֆորվարդային և ֆյուչերսային պայմանագրերի հիմնական տարբերությունը ռիկերի առումով հանդիսանում են վարկային ռիկսը և իրացվելիության ռիսկը:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Բանկը ենթակա է վարկային ռիսկի ֆորվարդային պայմանագրերի կողմերի մասով: Ֆյուչերսային պայմանագրերի մասով վարկային ռիսկը համարվում է մինիմալ, քանի որ բորսայի կողմից սահմանված դրամական մարժայի պահանջները ապահովում են այդ պայմանագրերի կատարումը: Ֆորվարդային պայմանագրերը հաշվարկվում են համախառն արժեքի հիմունքով և, հետևաբար, հանդիսանում են իրավիճակային ավելի բարձր ռիսկ ունեցող, քան ֆյուչերսային պայմանագրերը, որոնք հաշվարկվում են զուտ արժեքի հիմունքով: Պայմանագրերի երկու տեսակներին էլ բնորոշ են շուկայական ռիսկերը:

Սվոփեր. Սվոփերը երկու կողմերի միջև կնքվող համաձայնագրեր են որոշակի ժամանակահատվածում պայմանական արժեքով սահմանված վճարումների փոխանակման մասին, որոնք վերաբերվում են որոշակի ինդեքսների (տոկոսային, արտարժույթային և բաժնային) շարժին:

Տոկոսդրույքի սվոփերը վերաբերում են այլ ֆինանսական կազմակերպությունների հետ Բանկի կողմից կնքված պայմանագրերին, ըստ որի Բանկը ստանում կամ վճարում է լողացող տոկոսադրույքի պատասխան ֆիքսված տոկոսադրույքի համապատասխան վճարման կամ ստացման: Վճարումների հոսքերը սովորաբար գտնվում են, և դրա արդյունքում առաջացած տարբերությունը մի կողմը վճարում է մյուս կողմին:

Արտարժույթային սվոփերում Բանկը վճարում է սահմանված գումար՝ արտահայտված մեկ արժույթով և ստանում է սահմանված գումար այլ արժույթով: Արժույթային սվոփերը հիմնականում հաշվարկվում են համախառն արժեքի հիմունքով:

Օպցիոններ. Օպցիոնային պայմանագրերը սահմանում են իրավունք, այլ ոչ պարտավորություն, գնորդի համար գնել կամ վաճառել որոշակի գումարի ֆինանսական գործիք պայմանագրում սահմանված գնով, ամսաթվին կամ որոշակի ժամանակահատվածում: Բանկը գնում կամ վաճառում է օպցիոններ կարգավորվող բորսայի միջոցով և արտաբորսայական շուկայում:

Ածանցյալ գործիքները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով համապատասխան պայմանագրերի ուժի մեջ մտնելու ամսաթվի դրությամբ և հետագայում վերաչափվում են իրենց իրական արժեքով յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Այդ գործիքների օգուտը կամ վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում անմիջապես:

Վարձակալություն. Վարձակալությունը դասակարգվում է որպես ֆինանսական վարձակալություն, երբ վարձակալության պայմաններով սեփականության բոլոր ռիսկերը և օգուտները փոխանցվում են վարձակալին: Բոլոր այլ վարձակալությունները դասակարգվում են որպես գործառնական:

Բանկը որպես վարձակալ. Ֆինանսական վարձակալությամբ պահվող ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են որպես Բանկի ակտիվներ իրենց իրական արժեքով վարձակալության սկզբի դրությամբ, կամ ավելի ցածր լինելու դեպքում՝ նվազագույն վարձավճարների ներկա արժեքով: Վարձատուի նկատմամբ համապատասխան պարտավորությունը ներառվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում որպես ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորություն:

Վարձակալական վճարները համամասնորեն բաշխվում են ֆինանսական ծախսերի և վարձակալական պարտավորությունների նվազեցման միջև՝ պարտավորության մնացորդի մասով կայուն տոկոսադրույք ստանալու նպատակով: Ֆինանսական ծախսերը անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, այն պայմանով, որ դրանք ուղղակիորեն վերագրելի չեն qualifying ակտիվներին: Այդ դեպքում ֆինանսական ծախսերը կապիտալացվում են փոխառության ծախսումների մասով Բանկի քաղաքականություն համաձայն: Պայմանական վարձավճարները ծախսագրվում են այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք առաջանում են:

Գործառնական վարձակալության վճարները ծախսագրվում են գծային մեթոդով վարձակալության ժամկետի ընթացքում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ որևէ այլ պարբերական հիմունք ավելի ճշգրիտ է ներկայացնում վարձակալությունից տնտեսական օգուտների ստացման ժամանակային բաշխումը: Գործառնական վարձակալության պայմանագրով նախատեսված պայմանական վարձավճարները ծախսագրվում են այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք առաջանում են:

Գործառնական վարձակալական պայմանագրի կնքման խրախուսող պայմանները ճանաչվում են որպես պարտավորություն:

Խրախուսող պայմանների ամբողջական օգուտը ճանաչվում է որպես վարձավճարների գծով ծախսերի նվազեցում գծային մեթոդով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ որևէ այլ պարբերական հիմունք ավելի ճշգրիտ է ներկայացնում վարձակալությունից տնտեսական օգուտների ստացման ժամանակային բաշխումը:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներն և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ միջոցները, թղթակցային հաշիվների մնացորդները, որոնք գերծ են սահմանափակումներից և ժամկետային ավանդները, որոնց մարման նախնական ժամկետը չի գերազանցում 90 օրը, որոնք կարճ ժամկետում կարող են փոխարկվել կանխիկի և որոնք ծանրաբեռնված չեն պայմանագրային պարտավորություններով:

Առգրավված ակտիվներ

Որոշակի հանգամանքներում, ակտիվներն առգրավվում են ժամկետանց վարկերի գծով գրավադրված գույքի վրա արգելանքի կիրառման դեպքում: Առգրավված ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և վաճառքի ինքնարժեքից նվազագույնով:

Հիմնական միջոցներ

Արտադրական, ապրանքների կամ ծառայությունների մատակարարման կամ վարչական նպատակներով պահվող հողերը և շինությունները հաշվարկվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում իրենց վերագնահատված արժեքով, որը հանդիսանում է իրական արժեք վերագահատման ամսաթվի դրությամբ, հանած հետագա կուտակված մաշվածություն և կուտակված արժեզրկման կորուստներ:

Վերագնահատումը իրականացվում է բավարար հաճախականությամբ, երբ հաշվեկշռային արժեքները էապես չեն տարբերվում այն հաշվեկշռային արժեքներից, որոնք կորոշվեն՝ օգտագործելով իրական արժեքները հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ:

Այսպիսի հողերի և շինությունները վերագնահատման արդյունքում առաջացած յուրաքանչյուր վերագնահատման աճ ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Այսպիսի հողերի և շենքերի վերագնահատման արդյունքում առաջացած վերագնահատման աճը կուտակվում է սեփական կապիտալում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այն հակադարձում է նախկինում շահույթում կամ վնասում ճանաչված նույն ակտիվի վերագնահատման նվազումը, և այս դեպքում աճը կրեդիտագրվում է շահույթում կամ վնասում նախկինում ծախսագրված մասից նվազման չափով:

Այսպիսի հողերի և շենքերի վերագնահատման արդյունքում առաջացած հաշվեկշռային արժեքի նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում միայն այն մասով, որը գերազանցում է հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում պահվող մնացորդը, որը վերաբերում է տվյալ ակտիվի նախորդ վերագնահատմանը:

Վերագնահատված շենքերի մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վերագնահատված հիմնական միջոցի հետագա վաճառքի կամ շրջանառությունից դուրսբերման ժամանակ հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում մնացած վերագրելի վերագնահատման հավելաճը փոխանցվում է միանգամից չբաշխված շահույթ:

Այլ տնտեսական գույքը հաշվարկվում է սկզբնական արժեքով հանած կուտակային մաշվածությունը և կուտակային արժեզրկման կորուստները:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա և նախատեսված է գրոյացնելու ակտիվների արժեքը՝ դրանց օգտակար ծառայության վերջում: Մաշվածությունը հաշվարկվում է ուղիղ գծային մեթոդով: Օգտակար ծառայության ժամկետները, մնացորդային արժեքները և մաշվածության մեթոդը վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ, իսկ գնահատման մեջ յուրաքանչյուր փոփոխություն հաշվարկվում է հեռանկարային հիմունքներով: Մաշվածությունը հաշվարկվում է հետևյալ օգտակար ծառայության ժամկետներով՝

	Օգտակար ծառայություն (տարիներ)
Շենքեր	50
Համակարգիչներ	3-5
Տրանսպորտային միջոցներ	8
Վարձակալված ակտիվների բարելավումներ	20
Այլ ակտիվներ	8

Ֆինանսական վարձակալությամբ պահվող ակտիվները մաշվում են իրենց ակնկալվող օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում այն նույն հիմունքով, ինչպես և սեփական ակտիվները: Սակայն, եթե առկա չէ խելամիտ համոզվածություն առ այն, որ վարձակալության ժամկետի ավարտին սեփականության իրավունք կընձեռնվի այդ ակտիվների նկատմամբ, ապա

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

ակտիվները մաշվում են նվազագույնը վարձակալության ժամկետի և օգտակար ծառայության ժամկետի:

Հիմնական միջոցների տարրն ապաճանաչվում է այն օտարելիս կամ, երբ այդ ակտիվի շարունակական օգտագործումից այլևս տնտեսական օգուտներ չեն ենթադրվում: Հիմնական միջոցների վաճառքից կամ շրջանառությունից դուրսբերումից առաջացած ցանկացած օգուտ կամ վնաս հաշվարկվում է որպես ակտիվի վաճառքից ստացված միջոցների և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում ֆինանսական արդյունքում:

Ոչ կյուրթական ակտիվներ

Առանձին ձեռքբերված ոչ կյուրթական ակտիվներ. որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող առանձին ձեռքբերված ոչ կյուրթական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Ամորտիզացիան օգտակար ծառայության ժամանակահատվածում հաշվարկվում է ուղիղ գծային մեթոդով: Օգտակար ծառայության ժամանակահատվածը և ամորտիզացիայի հաշվարկման մեթոդը վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում՝ գնահատումներում ցանկացած փոփոխություն հաշվառելով առաջընթաց կերպով: Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետով ոչ կյուրթական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել առանձին, հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Ոչ կյուրթական ակտիվների ապաճանաչում. ոչ կյուրթական ակտիվներն ապաճանաչվում են դրանք օտարելիս, կամ երբ այլևս դրանց օգտագործումից կամ օտարումից չեն ակնկալվում հետագա տնտեսական օգուտներ: Ապաճանաչումից օգուտները կամ վնասները չափվում են որպես ակտիվի օտարումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում ֆինանսական արդյունքում այն ժամանակաշրջանում, երբ ակտիվն ապաճանաչվում է:

Կյուրթական և ոչ կյուրթական ակտիվների արժեզրկում, բացի գույքից. յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում Բանկը վերանայում է իր կյուրթական և ոչ կյուրթական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները՝ որոշելու համար, արդյո՞ք կա որևէ հայտանիշ, որ այս ակտիվներում եղել են արժեզրկումից կորուստներ: Եթե առկա է որևէ նմանատիպ հայտանիշ, ապա գնահատվում է ակտիվների փոխհատուցվող գումարը, որպեսզի որոշվեն արժեզրկումից կորուստները (եթե այդպիսիք կան): Եթե առանձին ակտիվի փոխհատուցվող գումարը հնարավոր չէ որոշել, Բանկը գնահատում է այն դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը, որին այդ ակտիվը պատկանում է: Եթե հնարավոր է որոշել բաշխման ողջամիտ և հետևողական հիմունք, ապա կորպորատիվ ակտիվները ևս բաշխվում են առանձին դրամաստեղծ միավորներին, այլապես դրանք բաշխվում են դրամաստեղծ ակտիվների փոքրագույն խմբին, որոնց համար կարելի է որոշել խելամիտ և հետևողական հիմունք:

Անորոշ օգտակար ծառայությամբ և օգտագործման համար դեռևս ոչ մատչելի ոչ կյուրթական ակտիվները ստուգվում են արժեզրկման առկայության տեսանկյունից առնվազն տարին մեկ անգամ, ինչպես նաև երբ առկա է հայտանիշ, որ ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել:

Փոխհատուցվող գումարն իրական արժեքից (հանած վաճառքի հետ կապված ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է. օգտագործման արժեքը գնահատելիս ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը բերվում են ներկա արժեքի՝ կիրառելով տոկոսադրույք մինչև հարկումը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը, որոնցով ապագա գնահատված հոսքերը չեն ճշգրտվել:

Եթե ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) փոխհատուցվող գումարը գնահատվում է ավելի քիչ, քան հաշվեկշռային արժեքը, ապա ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) հաշվեկշռային արժեքն իջեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստն անհապաղ ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում, եթե տվյալ ակտիվը չի հաշվառվում վերագնահատված արժեքով: Վերջինիս դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտարկվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Եթե հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) հաշվեկշռային արժեքն ավելացվում է մինչև վերանայված փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ավելացումից հետո հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը կորոշվել էր, եթե նախորդ ժամանակաշրջաններում ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) գծով արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ: Արժեզրկումից կորուստի հակադարձումը անմիջապես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում, եթե տվյալ ակտիվը չի

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

հաշվառվում վերագնահատված արժեքով, ինչի դեպքում արժեքը կորստի հակադարձումը դիտարկվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

Թանկարժեք մետաղներ

Թանկարժեք մետաղներով արտահայտված ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ընթացիկ փոխարժեքով՝ հիմնված Լոնդոնի թանկարժեք մետաղների բորսայի փոխարժեքների վրա, օգտագործելով տվյալ օրվա դրությամբ ՀՀ դրամ/ԱՄՆ դոլար փոխարժեքը: Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ/կորուստ հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

Հարկում

Շահութահարկի գծով ծախսն իրենից ներկայացնում է ընթացիկ հարկի գծով պարտավորության և հետաձգված հարկի հանրագումարը:

Ընթացիկ հարկ. ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը հիմնված է տարվա հարկվող շահույթի վրա: Հարկվող շահույթը նախքան հարկումը տարբերվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներկայացվող շահույթից եկամտի և ծախսի այնպիսի տարրերի պատճառով, որոնք հարկման կամ նվազեցման ենթակա են այլ հաշվետու ժամանակաշրջաններում, ինչպես նաև այն տարրերի, որոնք երբևէ չեն հարկվելու կամ նվազեցվելու: Բանկի ընթացիկ հարկային պարտավորությունները հաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ուժի մեջ մտած կամ, ըստ ելության, ուժի մեջ մտած հարկի դրույթաչափերը:

Հետաձգված հարկ. հետաձգված հարկերը ճանաչվում են ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկման բազաների միջև: Հետաձգված հարկային պարտավորություններն, ընդհանուր առմամբ, ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները:

Նմանատիպ հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման պահին այնպիսի գործարքների արդյունքում, որոնք ազդեցություն չունեն ինչպես հաշվապահական, այնպես էլ հարկվող շահույթի վրա: Ինչպես նաև, հետաձգված հարկային պարտավորությունները չեն ճանաչվում, եթե գույքի սկզբնական ճանաչման ժամանակ առաջանում է ժամանակավոր տարբերություն :

Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ կստանա բավարար հարկվող շահույթ, ինչը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները պետք է չափվեն հարկերի այն դրույթների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույթները (և հարկային օրենքները), որոնք ուժի մեջ են եղել, կամ, ըստ ելության, ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումը պետք է արտացոլի հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան՝ կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Տարվա ընթացիկ և հետաձգված հարկեր. Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք վերաբերում են տարրերի, որոնք ճանաչվել են այլ համապարփակ եկամուտներում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում ընթացիկ և հետաձգված հարկերը նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամուտներում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում: Երբ ընթացիկ կամ հետաձգված հարկն առաջանում է բիզնեսի միավորման նախնական հաշվապահական

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

հաշվառումից, հարկային ազդեցությունը ներառվում է բիզնեսի միավորման նախնական հաշվապահական հաշվառման մեջ:

Պահուստներ

Պահուստները ճանաչվում են, երբ Բանկն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական)՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք և հավանական է, որ Բանկից կպահանջվի կատարել պարտականությունը և պարտականության գումարը հավաստիորեն կարող է գնահատվել:

Պահուստում ճանաչված գումարն իրենից ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ լավագույն գնահատականը, որը կպահանջվի ներկա պարտականությունը մարելու համար՝ հաշվի առնելով հարակից ռիսկերն և անորոշությունները: Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունն էական է, ապա պահուստի գումարը պետք է իրենից ներկայացնի այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք, ըստ ակնկալության, կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար:

Եթե ակնկալվում է, որ որևէ երրորդ կողմ ամբողջությամբ, կամ մասամբ փոխհատուցելու է պահուստը մարելու համար պահանջվող ծախսումները, ապա փոխհատուցումը պետք է դիտվի որպես առանձին ակտիվ, երբ ըստ էության որոշակի է, որ կազմակերպության կողմից պարտականությունը մարելու դեպքում փոխհատուցումը կստացվի և փոխհատուցման գումարը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Խնդրահարույց պայմանագրեր. Խնդրահարույց պայմանագրերով պայմանավորված ներկա պարտավորությունները ճանաչվում և չափվում են որպես պահուստներ: Պայմանագիրը համարվում է խնդրահարույց այն ժամանակ, երբ պարտավորությունների կատարման համար անխուսափելի ծախսերը գերազանցում են այդ պայմանագրով պայմանավորված ակնկալվող տնտեսական օգուտները:

Վերանայում. Վերանայման գծով պահուստը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ Բանկը մշակում է վերանայման մանրամասն պլան և արդեն սահմանել է իրական ակնկալիքներ այն կողմերի գծով, ում դա վերաբերվում է, և իրականացնելու է վերանայում՝ սկսելով իրականացնել պլանը կամ ներկայացնելով այն կողմերին, ում դա վերաբերվում է: Վերանայված վարկերի պահուստը ներառում է վերանայման արդյունքում առաջացած ուղղակի ծախսերը, որոնք անհրաժեշտ են վերանայման համար և չեն վերաբերվում կազմակերպության բնականոն գործունեությանը:

Պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ. պայմանական պարտավորությունները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, սակայն բացահայտվում են, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսքի հավանականությունը շատ փոքր է: Պայմանական ակտիվները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, բայց դրանք բացահայտվում են հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում այն դեպքերում, երբ դրանց հետ կապված տնտեսական օգուտների ներհոսքը համարվում է հավանական:

Ֆիդուցիար գործունեություն. Բանկը իր հաճախորդներին մատուցում է հավատարմագրային ծառայություններ: Նա նաև մատուցում է դեպոզիտար ծառայություններ իր հաճախորդներին, որն իր մեջ ներառում է գործարքներ իրենց ավանդային հաշիվների արժեթղթերով: Ֆիդուցիար գործունեության արդյունքում ընդունված ակտիվները և առաջացած պարտավորությունները չեն ներառվում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում: Բանկը ստանձնում է այս գործունեության արդյունքում առաջացած գործառնական ռիսկեր, իսկ Բանկի հաճախորդները ստանձնում են վարկային և շուկայական ռիսկերը այս գործունեության մասով: Հավատարմագրային ծառայությունների մատուցումից առաջացած հասույթը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ համապատասխան ծառայությունը մատուցվում է:

Արժեթղթավորման գործարքներ

Գրավ. Բանկը որպես հաճախորդի պարտավորությունների ապահովման միջոց ընդունում է գրավ, երբ դա նպատակահարմար է համարվում: Գրավը հիմնականում լինում է հաճախորդի ակտիվների նկատմամբ կոշտ գրավի տեսքով և Բանկին վերապահվում է պահանջի իրավունք այս ակտիվների նկատմամբ հաճախորդի առկա և ապագա պարտավորությունների դիմաց:

Սեփական կապիտալի պահուստներ

Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում սեփական կապիտալում ճանաչված պահուստները (այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք) բաղկացած են՝

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

- Լերդրումներ վերագնահատման պահուստից, որը ներառում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունները;
- Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստից, որը ներառում է հողի և շինությունների վերագնահատման պահուստը:

Հրապարակված, սակայն դեռևս չգործող նոր և վերանայված ՖՀՄՍ-ներ

Այս ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ Բանկը չի կիրառել հետևյալ հրապարակված, սակայն դեռևս չգործող նոր և վերանայված ՖՀՄՍ ստանդարտները:

Ստորև ներկայացված նոր և վերանայված ՖՀՄՍ-ների կիրառման ազդեցությունը կրում է զուտ ցուցադրական բնույթ: Կազմակերպությունները պետք է վերլուծեն այս նոր և վերանայված ՖՀՄՍ-ների կիրառման ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա՝ հիմք ընդունելով հատուկ փաստեր և հանգամանքներ, և կատարեն համապատասխան բացահայտումներ:

ՖՀՄՍ 16

Վարձակալություն

ՖՀՄՍ-ների 2015-2017 թթ. տարեկան բարելավումների ցիկ

Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 3 Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներ, ՖՀՄՍ 11 Համատեղ պայմանավորվածություններ, ՀՀՄՍ 12 Շահութահարկեր և ՀՀՄՍ 23 Փոխառության ծախսումներ ստանդարտներում

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1 և ՀՀՄՍ 8 ստանդարտներում

Եականության սահմանումը

ՖՀՄՍԿ 23

Շահութահարկի մոտեցումների անորոշություն

Ընկերության ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս ստանդարտների ընդունումը զգալի ազդեցություն կունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ապագա ժամանակահատվածների համար, բացառությամբ ներքոնշյալի՝

ՖՀՄՍ 16 Վարձակալություն

ՖՀՄՍ 16 Վարձակալություն ստանդարտի կիրառման ընդհանուր ազդեցությունը. ՖՀՄՍ 16-ում ներկայացվում է վարձակալական ձեռնարկումների և հաշվապահական մոտեցումների սահմանման համապարփակ մոդել՝ նախատեսված վարձակալի և վարձատուի համար: ՖՀՄՍ 16-ը կփոխարինի վարձակալության վերաբերյալ գործող ուղեցույցը, ներառյալ ՀՀՄՍ 17-ի «Վարձակալություն» ստանդարտը և առնչվող մեկնաբանությունները 2019 թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած ժամանակաշրջանների համար: Բանկն այս ստանդարտն առաջին անգամ կկիրառի 2019 թ. հունվարի 1-ից:

Ի հակադրություն վարձակալության հաշվապահական հաշվառման, ՖՀՄՍ 16-ը զգալի կերպով խթանում է ՀՀՄՍ 17 ստանդարտի՝ վարձակալի հաշվապահական հաշվառման պահանջները:

Վարձակալության նոր սահմանման ազդեցությունը. Բանկը կօգտագործի ՖՀՄՍ 16-ին անցում կատարելու դեպքում հնարավորությունը և չի վերագնահատի, արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է կամ ներառում է վարձակալություն: Հետևաբար, վարձակալության սահմանումը, ՀՀՄՍ 17 և ՀՀՄՍԿ 4 ստանդարտների համաձայն, շարունակելու է կիրառվել այն վարձակալությունների մասով, որոնք ուժի մեջ են մտել կամ փոփոխվել նախքան 2019 թ. հունվարի 1:

Վարձակալության սահմանման մեջ փոփոխությունը վերաբերում է հիմնականում վերահսկողությանը: ՖՀՄՍ 16-ը տարբերակում է վարձակալական և ծառայությունների մատուցման պայմանագրերը այն մասով, արդյոք որոշակի ակտիվի օգտագործումը վերահսկվում է հաճախորդի կողմից: Վերահսկողություն գոյություն ունի, եթե հաճախորդն ունի՝

- Որոշակի ակտիվի օգտագործումից ստացված բոլոր տնտեսական օգուտների ձեռքբերման իրավունքը; և
- Տվյալի ակտիվի օգտագործումը տնօրինելու իրավունք:

Բանկը կկիրառի վարձակալության սահմանումը և համապատասխան ուղեցույցը բոլոր այն վարձակալական պայմանագրերի նկատմամբ, որոնք ուժի մեջ են մտել կամ փոփոխվել 2019 թ.

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո (վարձակալության պայմանագրում և վարձատուի, և վարձակալի պարագայում):

Ազդեցությունը վարձակալի հաշվապահական հաշվառման վրա

Գործառնական վարձակալություն. \$ՅՄՍ 16 ստանդարտը փոխում է Բանկի կողմից վարձակալության հաշվառման կարգը, որը նախկինում դասակարգվել է որպես գործառնական վարձակալություն, համաձայն ՀՀՄՍ 17 ստանդարտի, և համարվել արտահաշվեկշռային:

\$ՅՄՍ 16 սկզբնական կիրառման դեպքում Բանկը բոլոր վարձակալությունների մասով (բացառությամբ ներքոնշյալի)`

- (ա) ճանաչելու է օգտագործման իրավունքով ակտիվները և վարձակալության պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, որը սկզբնապես չափվել է ապագա վարձակալության վճարումների ներկա արժեքի հիման վրա,
- (բ) ճանաչելու է օգտագործման իրավունքով ակտիվների մաշվածությունը և վարձակալության պարտավորությունների գծով տոկոսները համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում,
- (գ) Տարանջատելու է վճարված դրամական միջոցների ընդհանուր գումարը ըստ մայր գումարի (ներկայացված ֆինանսական գործունեությունում) և տոկոսի (ներկայացված գործառնական գործունեությունում) դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում:

Վարձակալական պայմանագրի կնքման խրախուսող պայմանները (առանց վարձավճարի օգտագործման ժամանակահատված) ճանաչվելու են որպես օգտագործման իրավունքով ակտիվների և վարձակալության պարտավորությունների չափման մաս, այնինչ ՀՀՄՍ 17-ի համաձայն, դրանք հանգեցրել են պայմանագրային պարտավորության խրախուսող պայմանների ճանաչմանը, ամորտիզացված որպես վարձավճարի գծով ծախսերի նվազեցում հիմնվելով գծային մեթոդի վրա:

\$ՅՄՍ 16-ի համաձայն, օգտագործման իրավունքով ակտիվները ստուգվելու են արժեզրկման առկայության համար, ըստ ՀՀՄՍ 36 Ակտիվների արժեզրկում ստանդարտի: Սա փոխարինելու է նախկին պահանջը խնդրահարույց վարձակալության պայմանագրերի պահուստի ճանաչման մասով:

Կարճաժամկետ վարձակալության (12 ամիս կամ պակաս ժամկետով վարձակալություն) և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության (օր.՝ անձնական համակարգիչներ և գրասենյակային կահույք) մասով խումբը կճանաչի վարձակալության գծով ծախսերը՝ հիմնվելով գծային մեթոդի վրա, ինչպես թույլատրվում է \$ՅՄՍ 16 ստանդարտով:

2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չեղարկման ոչ ենթակա գործառնական վարձակալությամբ Բանկի պարտավորությունները կազմում են 2,873,951 հազար դրամ:

Բանկը պլանավորում է կիրառել \$ՅՄՍ 16 ստանդարտը առաջին անգամ 2019 թ. հունվարի 1-ին՝ հետադարձ հիմնվածությամբ: Հետևաբար, \$ՅՄՍ 16-ի ընդունման կուտակային ազդեցությունը ճանաչվելու է որպես չբաշխված շահույթի մնացորդների ճշգրտումներ 2019 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, առանց համեմատական տեղեկատվության վերահաշվարկի:

Բանկը մտադրություն ունի չկիրառել վարձակալության սահմանման պահանջները \$ՅՄՍ 16-ին անցում կատարելու ժամանակ: Հետևաբար, վարձակալության սահմանումը, ՀՀՄՍ 17 և \$ՅՄՍ 4 ստանդարտների համաձայն, շարունակվելու է կիրառվել այն վարձակալությունների մասով, որոնք ուժի մեջ են մտել կամ փոփոխվել նախքան 2019 թ. հունվարի 1:

\$ՅՄՍ-ների 2015-2017 թթ. տարեկան բարելավումների ցիկլ. Փոփոխություններ \$ՅՄՍ 3 ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներ, \$ՅՄՍ 11 Համատեղ պայմանավորվածություններ, ՀՀՄՍ 12 Շահութահարկեր և ՀՀՄՍ 23 Փոխառության ծախսումներ ստանդարտներում:

\$ՅՄՍ-ների 2015-2017 թթ. տարեկան բարելավումների ցիկլով փոփոխություններ են կատարվում չորս ստանդարտներում:

ՀՀՄՍ 12 Շահութահարկեր. ՀՀՄՍ 12-ի փոփոխություններով հստակեցվում է, որ կազմակերպությունը պարտավոր է ճանաչել շահաբաժինների գծով եկամտահարկի հետևանքները շահույթում կամ վնասում, այլ համապարփակ եկամուտում կամ սեփական կապիտալում, կախված այն բանից, թե որտեղ է կազմակերպությունը սկզբնապես ճանաչել շահույթի տեղաբաշխմանը հանգեցնող գործարքները: Այս պայմանը կիրառվում է անկախ այն

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

բանկից, արդյոք կիրառվում են տարբեր հարկերի դրույթաչափեր տեղաբաշխված և չտեղաբաշխված շահույթի նկատմամբ:

ՀՀՍՍ 23 Փոխառության ծախսումներ. ՀՀՍՍ 23-ի փոփոխություններով հստակեցվում է, որ եթե փոխառությունը մնում է չմարված մինչև համապատասխան ակտիվի նպատակային օգտագործումը կամ վաճառքը, ապա այդ պարտավորությունը դառնում է կազմակերպության փոխառության միջոցների մասը, երբ հաշվարկվում է ընդհանուր փոխառությունների կապիտալացման տոկոսադրույթը:

ՀՀՍՍ 3 Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներ. ՀՀՍՍ ստանդարտ 3-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ երբ կազմակերպությունը ձեռք է բերում իրենից համատեղ գործունեություն ներկայացնող բիզնեսի նկատմամբ վերահսկողությունը, նա կիրառում է ձեռնարկատիրական գործունեության փուլային ձեռքբերման ժամական կիրառվող պահանջները, ներառյալ այդ բիզնեսում նախկինում վաճառքի համար պահվող տոկոսների վերաչափումը իրական արժեքով: Վերաչափման ենթակա նախկինում վաճառքի համար պահվող տոկոսները ներառում են համատեղ գործունեությանը վերաբերող յուրաքանչյուր չճանաչված ակտիվ, պարտավորություն և գույքի:

ՀՀՍՍ 11 Համատեղ պայմանավորվածություններ. ՀՀՍՍ 11-ում կատարված փոփոխությամբ հստակեցվում է, որ երբ կազմակերպությունը ձեռք է բերում համատեղ գործունեություն (սակայն չունի համատեղ վերահսկողություն) ներկայացնող բիզնեսի նկատմամբ վերահսկողությունը, նա չի վերագնահատում այդ բիզնեսում նախկինում վաճառքի համար պահվող տոկոսները:

Բոլոր փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2019 թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան տարեկան ժամանակաշրջանների համար և հիմնականում կիրառվում է հեռանկարային հիմունքներով: Վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրվում է: Բանկի ղեկավարարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը ապագայում նշանակալի ազդեցություն կունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

3. Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների կիրառման գնահատման դատողություններ

Բանկի հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառելիս Բանկի ղեկավարությանը անհրաժեշտ է կատարել դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնք այլ աղբյուրներից ակնհայտ չեն երևում: Գնահատումներն և դրա հետ կապված ենթադրությունները հիմնված են նախկին փորձի և այլ համապատասխան գործոնների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումներում փոփոխությունները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, երբ փոփոխությունը տեղի է ունենում, եթե փոփոխությունը վերաբերում է միայն այդ ժամանակաշրջանին կամ փոփոխությունը ճանաչվում է այդ և ապագա ժամանակաշրջաններում, եթե փոփոխությունն ազդում է ընթացիկ և ապագա ժամանակաշրջանների վրա:

Կարևոր հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների դատողություններ

Բիզնես մոդելի գնահատումը. Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և չափումը հիմնված են SPPI թեստի և բիզնես մոդելի թեստի արդյունքների վրա: Բանկը որոշում է բիզնես մոդելի այնպիսի մակարդակ, որն արտացոլում է ֆինանսական ակտիվների խմբերի համատեղ կառավարման ձևը հատուկ բիզնես նպատակների իրագործման համար: Այս գնահատումը ներառում է դատողություններ, որոնք արտացոլում են համապատասխան վկայություններ այն մասին, թե ինչպես է գնահատվում և չափվում ակտիվների գործունեությունը, ակտիվների գործունեության վրա նշանակալի ազդեցություն ունեցող ռիսկերը, դրանց կառավարման ձևերը, և, ինչպես են փոխհատուցվում ակտիվների կառավարիչները: Բանկը վերահսկում է ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները, որոնք ապաճանաչվել են նախքան մարման ժամկետի ավարտը, դրանց օտարման պատճառը հասկանալու նպատակով և արդյոք այդ պատճառները համապատասխանում են այն բիզնես նպատակներին, որոնց համար այդ ակտիվները պահվել են: Մոնիթորինգը հանդիսանում է Խմբի շարունակական գնահատման գործընթացի մաս, որի օգնությամբ որոշվում է, արդյոք բիզնես մոդելը, որի համար պահվել են մնացյալ ֆինանսական ակտիվները, շարունակում է լինել համապատասխան և, հակառակ դեպքում, արդյոք տեղի են ունեցել փոփոխություններ բիզնես մոդելում, և, համապատասխանաբար, նաև փոփոխություններ հետազայում այդ ակտիվների դասակարգման մասով:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Վարկային ռիսկի նշանակալի աճ. Ինչպես ներկայացված է ծանոթագրություն 2-ում, ԱՎԿ-ները չափվում են որպես պահուստներ՝ համարժեք փուլ 1-ում գտնվող ակտիվների մասով 12-ամսյա ԱՎԿ-ներին կամ փուլ 2 կամ 3-ում գտնվող ակտիվների ամբողջական ԱՎԿ-ներին: Ակտիվը տեղափոխվում է փուլ 2, եթե ակտիվի վարկային ռիսկի զգալի աճ է տեղի ունեցել սկզբնական ճանաչումից ի վեր: ՖՅՄՍ 9 չի սահմանում, թե ինչն է համարվում վարկային ռիսկի զգալի աճ: Ակտիվի զգալի աճի գնահատման նպատակով Բանկը հաշվի է առնում որական և քանակական տեղեկությունները, որոնք ողջամիտ և հիմնավորված են: Մանրամասները ներկայացված են ծան. 32-ում:

Վարկային ռիսկերի համանման հատկանիշներով ակտիվների խմբերի ստեղծումը. ԱՎԿ-ն հավաքական հիմունքով չափելու դեպքում ֆինանսական գործիքները խմբավորվում են՝ ըստ ռիսկի նման հատկանիշների: Այս դատողությունում կիրառվող հատկանիշները մանրամասն ներկայացված են ծան. 32-ում: Բանկը շարունակաբար վարկային ռիսկի հատկանիշների համապատասխանության մոնիտորինգ կիրականացնի, որպեսզի գնահատի, թե արդյոք դրանք շարունակում են նման մնալ: Այս մոնիտորինգն անհրաժեշտ է իրականացնել վարկային ռիսկերի հատկանիշների փոփոխության դեպքում ակտիվների համապատասխան վերաբաշխում ապահովելու համար: Դա կարող է հանգեցնել նոր պորտֆելների ստեղծմանը կամ ակտիվների տեղափոխմանը արդեն գոյություն ունեցող պորտֆելներ, որոնք լավագույնս արտացոլում են այդ ակտիվների խմբին բնորոշ համանման վարկային ռիսկերի հատկանիշները: Պորտֆելների վերաբաշխումը և պորտֆելների միջև շարժը ավելի ընդհանրական է, երբ առկա է վարկային ռիսկի զգալի աճ (կամ այդ վարկային ռիսկի զգալի աճը հակադարձվում է) և, այսպիսով, ակտիվները տեղափոխվում են 12-ամսյա ԱՎԿ-ից ամբողջական ԱՎԿ կամ հակառակը: Սակայն, դա կարող է առաջանալ նաև այն պորտֆելների մասով, որոնք շարունակում են գնահատվել նույն՝ 12-ամսյա կամ ամբողջական ԱՎԿ-ների հիմունքներով, բայց ԱՎԿ-ների գումարը փոփոխվում է, քանի որ պորտֆելների վարկային ռիսկերը տարբերվում են:

Օգտագործված մոդելները և ենթադրությունները: Բանկը ԱՎԿ գնահատման և ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի չափման նպատակով օգտագործում է բազմազան մոդելներ և ենթադրություններ: Անհրաժեշտ է դատողություն կիրառել յուրաքանչյուր տեսակի գործիքի համար առավել հարմար մոդելի հայտնաբերման, ինչպես նաև այս մոդելներում օգտագործված ենթադրությունները որոշելու համար, ներառյալ այն ենթադրությունները, որոնք վերաբերում են վարկային ռիսկի աճի հիմնական խթաններին: ԱՎԿ վերաբերյալ մանրամասները ներկայացված են ծան. 32-ում, և իրական արժեքի չափման մանրամասները՝ ծան. 30-ում:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետները. Ինչպես նկարագրված է վեջնայալ բաժնում, Բանկի ղեկավարությունը վերանայում է հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում: Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը ղեկավարության դատողության խնդիր է՝ հիմնված նմանատիպ ակտիվների գծով ունեցած նախկին փորձի վրա: Ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետը որոշելիս ղեկավարությունը հաշվի է առնում ակնկալվող օգտագործումը, գնահատված տեխնիկական կամ բարոյական մաշվածությունը, ֆիզիկական մաշվածքը և ֆիզիկական միջավայրը, որում գործարկվում է ակտիվը: Նշված հանգամանքներում կամ գնահատումներում որևէ փոփոխություն կարող է բերել ապագա մաշվածության դրույթաչափերի փոփոխության:

Վերագնահատված արժեքով չափվող հիմնական միջոցներ. Որոշակի հիմնական միջոցներ (շինություններ) չափվում են վերագնահատված արժեքով: Վերջին գնահատումն իրականացվել է 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին: 2018 և 2017 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վերագնահատված գույքի հաշվեկշռային արժեքը համապատասխանաբար կազմել է 7,593,431 հազար դրամ և 7,233,589 հազար դրամ: Կիրառվող գնահատման տեխնիկաներ մանրամասն ներկայացված են ծան. 19-ում:

Անորոշության գնահատման չափանիշների հիմնական աղբյուրները

Ստորև ներկայացվում են հիմնական ենթադրությունները, որոնք ղեկավարությունը կիրառել է Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում և որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն սույն ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված գումարների վրա: ունեն ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատումներից բխող անորոշության այլ հիմնական աղբյուրները, որոնք կրում են ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների՝ հաջորդող ֆինանսական տարում էական ճշգրտումների առաջացման զգալի ռիսկ:

Ապրանքի/շուկայի յուրաքանչյուր տեսակի համար կանխատեսական սցենարների քանակի և համապատասխան կշռված գնահատականի սահմանումը և յուրաքանչյուր սցենարին համապատասխան կանխատեսումների որոշումը: ԱՎԿ չափման ժամանակ Բանկն օգտագործում է ողջամիտ և հիմնավորված կանխատեսումներ՝ հիմք ընդունելով տարբեր տնտեսական խթանների ապագա շարժի վերաբերյալ ենթադրությունները և այս խթանների

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

միմյանց հանդեպ ունեցած ազդեցությունը: Մանրամասները ներկայացված են ծան. 32-ում, ներառյալ գնահատված կանխատեսումների փոփոխությունների նկատմամբ ճանաչված ԱՎԿ-ների զգայունության վերլուծությունը:

Դեֆոլտի հնարավորություն (ԴԳ). ԴԳ-ն հանդիսանում է ԱՎԿ-ի չափման կարևոր բաղադրիչ: ԴԳ-ն որոշակի ժամանակահատվածում դեֆոլտի հավանականությունն է: Հաշվարկը հիմնված է պատմական տվյալների, ենթադրությունների և ապագա պայմանների ակնկալիքների վրա: Մանրամասները ներկայացված են ծան. 32-ում, ներառյալ տնտեսական խթանների փոփոխությունների արդյունքում առաջացած ԴԳ-ի փոփոխությունների հանդեպ ԱՎԿ-ների զգայունության վերլուծությունը:

Դեֆոլտից առաջացած վնաս (ԴԱՎ). Դեֆոլտի դեպքում վնասի գործակիցը վարկի արժեզրկումից առաջացած կորստի հաշվարկն է: Այն հիմնված է պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն հույս ունի ստանալ, ներառյալ գրավի իրացումից առաջացած դրամական հոսքերը: Մանրամասները ներկայացված են ծան. 32-ում, ներառյալ տնտեսական խթանների փոփոխությունների արդյունքում առաջացած դեֆոլտի դեպքում վնասի գործակցի փոփոխությունների հանդեպ ԱՎԿ-ների զգայունության վերլուծությունը:

Իրական արժեքի չափում և գնահատում: Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը գնահատելիս Բանկն օգտագործում է հասանելի շուկայական դիտարկելի տվյալներ: Այն դեպքում, երբ մակարդակ 1-ի մուտքային տվյալները հասանելի չեն, ապա Բանկն օգտագործում է գնահատման մոդելներ իր ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը որոշելու նպատակով: Իրական արժեքի չափման մասնրամասները ներկայացված են ծան. 30-ում:

4. Վերադասակարգում

2017 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններում կատարվել են որոշակի վերադասակարգումներ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացման և դասակարգման պահանջներին համապատասխանությունը ապահովելու նպատակով, քանի որ ընթացիկ տարվա ներկայացումը տալիս է առավել բարելավված դասակարգում և ներկայացում:

	Նախկինում ներկայացված 2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Վերադասակարգման արժեքը 2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Վերադասակարգված 2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	13,036,368	(5,758)	13,030,610
Այլ ակտիվներ	2,097,559	5,758	2,103,317
Վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից և Կառավարությունից	(4,411,627)	4,411,627	-
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(14,822,737)	14,822,737	-
Վարկեր և ավանդներ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	(20,296,754)	20,296,754	-
Այլ փոխառու միջոցներ	-	(39,531,118)	(39,531,118)
Տոկոսային եկամուտ	14,121,975	240,856	14,362,831
Վճարներ և կոմիսիոն եկամուտ Տոկոսակիր ակտիվների	2,040,668	(240,856)	1,799,812
արժեզրկման կորուստներ	(155,678)	(5,758)	(161,436)
Այլ ծախսեր	(3,693,782)	75,591	(3,618,191)
Վճարներ և կոմիսիոն ծախսեր	(391,986)	(69,833)	(461,819)

Ինչպես նաև ծան. 32-ում ներկայացված համեմատական տեղեկատվությունը վերահաշվարկվել է և ներկայացվել ուղղված և ճշգրտված տեսքով:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)**

5. Չուտ տոկոսային եկամուտ նախքան տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստները

	2018 թ.	2017 թ.
Տոկոսային եկամուտ.		
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ`		
- Հաճախորդներին տրված վարկեր	14,754,755	11,551,118
- Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	423,490	354,394
- Հակադարձ հետզման պայմանագրեր	311,902	307,528
- Այլ տոկոսային եկամուտ	24,825	31,608
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով	15,514,972	12,244,648
իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ		
- Այլ համապարփակ ֆին.արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող	2,149,338	-
- Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներ	-	8,593
- Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	2,109,590
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ` իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով	2,149,338	2,118,183
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	17,664,310	14,362,831
Տոկոսային ծախս.		
Տոկոսային ծախս ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով`		
- Ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ հաճախորդներից	3,859,255	3,252,389
- Ավանդներ և մնացորդներ բանկերում	2,843,048	2,095,587
- Հետզման պայմանագրեր	982,988	853,694
- Ստորադաս փոխառություն	547,408	734,976
- Վարկեր ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից	423,174	286,481
- Վարկեր միջազգային ֆինանսական հաստատություններից	151,417	17,219
- Թողարկված պարտատոմսեր	92,503	15,962
- Այլ տոկոսային ծախս	22,486	25,329
Ընդամենը տոկոսային ծախս	8,922,279	7,281,637
Չուտ տոկոսային եկամուտ` նախքան տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստները	8,742,031	7,081,194

6. Տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստները

	2018 թ.	2017 թ.
Հաճախորդներին տրված վարկեր և կանխավճարներ (ծան. 17)	(413,212)	(155,678)
Ներդրումային արժեթղթեր	(18,811)	-
Պահանջներ բանկերի և ֆինանսական հաստատությունների նկատմամբ	(3,203)	(5,758)
Ընդամենը ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստ	(435,226)	(161,436)

7. Կոմիսիոն եկամուտներ և ծախսեր

	2018 թ.	2017 թ.
Հաշվարկային փոխանցումների վճար	1,679,159	1,372,036
Ինկասացիոն գործառնություններ	211,079	210,939
Վճարային քարտերով գործառնություններ	125,087	115,224
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	109,818	98,957
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններ	497	2,656
Այլ կոմիսիոն եկամուտներ	122	-
Ընդամենը կոմիսիոն եկամուտներ	2,125,762	1,799,812
Վճարային քարտերով գործառնություններ	190,098	157,504
Հաշվարկային փոխանցումների վճար	149,002	141,362
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	65,009	69,833
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններ	49,874	40,450
Թղթակցային հաշիվների սպասարկման վճար	4,076	5,373
Այլ կոմիսիոն ծախսեր	31,854	47,297
Ընդամենը կոմիսիոն ծախսեր	489,913	461,819

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

8. Չուտ արտարժույթային եկամուտ

	2018 թ.	2017 թ.
Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ օգուտ	889,683	769,643
Արտարժույթի փոխարկումից (վնաս)/օգուտ	(38,625)	276,643
Ընդամենը զուտ արտարժույթային եկամուտ	851,058	1,046,286

9. Այլ ակտիվների/պարտավորությունների և պայմանական պարտավորությունների գծով պահուստի վերականգնում

	2018 թ.	2017 թ.
Արտահաշվեկշռային պայմանական դեպքեր և պարտավորություններ	41,520	-
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	6,332	-
Կանխիկ միջոցներ և թղթակցային հաշիվներ	(28,883)	-
Ընդամենը պահուստի վերականգնում	18,969	-

10. Այլ եկամուտ

	2018 թ.	2017 թ.
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	193,009	365,300
Թանկարժեք մետաղների առքուվաճառքից օգուտ	6,281	17,711
Եկամուտ դրամաշնորհներից	-	240
Այլ եկամուտ	68,712	94,817
Ընդամենը այլ եկամուտներ	268,002	478,068

Այլ եմակուտների մեծ մասը հանդիսանում է հարկային գերավճարների վերադարձ:

11. Այլ ծախսեր

	2018 թ.	2017 թ.
Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	1,042,348	585,536
Գովազդի և ներկայացուցչական ծախսեր	729,333	700,914
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	638,391	584,034
Ինկասացիոն ծառայությունների գծով ծախսեր	345,000	345,000
Անվտանգության գծով ծախսեր	323,474	138,742
Հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի	283,249	264,505
Պլաստիկ քարտերի գծով կատարված ծախսեր	210,888	82,936
Վճարումներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի	203,872	172,232
Ապահովագրության գծով ծախսեր	132,896	112,136
Գրասենյակային ծախսեր	122,919	77,498
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	98,112	98,972
Գործուղման ծախսեր	69,146	77,241
Խորհրդատվական և մասնագիտական ծառայությունների ծախսեր	45,714	79,246
Հիմնական միջոցների օտարումից վնասներ	19,421	17,969
Այլ գործառնական ծախսեր	213,705	281,230
Ընդամենը այլ ծախսեր	4,478,468	3,618,191

12. Շահութահարկի գծով ծախսեր

	2018 թ.	2017 թ.
Ընթացիկ տարվա հարկի գծով ծախս	689,992	483,684
Նախորդ տարիների հարկի գծով օգուտ	(20,410)	-
Հետաձգված հարկի գծով (օգուտ)/ծախս	(94,892)	1,575
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	574,690	485,259

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույթաչափը կազմում է 20% (2017 թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունները մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջ են բերում ժամանակավոր տարբերություններ

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է՝ կիրառելով 20% հիմնական դրույթաչափը:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը:

	2018 թ.	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)	2017 թ.	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	2,652,716		2,035,656	
Շահութահարկ՝ 20% դրույթաչափով	530,543	20	407,131	20
Չհարկվող եկամուտ այլ համապարփակ եկամուտի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից	(3,002)	-	(69,209)	(3)
Չնվազեցվող ծախսեր	72,368	3	362,724	-
Արտարժույթի փոխարկումից (օգուտ)/վնաս	7,725	-	(209,287)	10
Այլ չհարկվող եկամուտ և արտոնություններ	(12,534)	-	-	-
Ընթացիկ տարում ճանաչված ճշգրտում նախորդ տարվա ընթացիկ հարկերի գծով	(20,410)	(1)	(6,100)	-
Շահութահարկի գծով ծախս	574,690	22	485,259	24

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

	2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	ճշգրտումներ \$ՀՄՍ 9 սկզբնական կիրառման մասով	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հաշվեկշռված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	127,876	-	18,184	-	146,060
Հաճախորդներին տրված վարկեր	103,503	45,635	(17,232)	-	131,906
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	1,496	5,794	-	7,290
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	231,379	47,131	6,746	-	285,256
Ներդրումային արժեթղթեր	(410,127)	-	31,069	49,249	(329,809)
Պայմանական պարտավորություններ	(10,987)	20,682	(40,316)	-	(30,621)
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(16,976)	29,764	(30,186)	-	(17,398)
Հիմնական միջոցներ	(889,295)	-	127,579	4,306	(757,410)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(1,327,385)	50,446	88,146	53,555	(1,135,238)
Չուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(1,096,006)	97,577	94,892	53,555	(849,982)

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

	2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված 31-ի դրությամբ	2017 թ. դեկտեմբերի դրությամբ
Հաշվեգրված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	104,967	22,909	-	127,876
Հաճախորդներին տրված վարկեր	77,825	25,678	-	103,503
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	182,792	48,587	-	231,379
Ներդրումային արժեթղթեր	(340,918)	-	(69,209)	(410,127)
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(16,976)	-	-	(16,976)
Պայմանական պարտավորություններ	(13,805)	2,818	-	(10,987)
Հիմնական միջոցներ	(836,315)	(52,980)	-	(889,295)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(1,208,014)	(50,162)	(69,209)	(1,327,385)
Չուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(1,025,222)	(1,575)	(69,209)	(1,096,006)

13. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2018 թ. դեկտեմբերի 31	2017 թ. դեկտեմբերի 31
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում	2,709,811	1,369,519
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	24,178,654	25,017,857
Կարճաժամկետ ավանդներ ՀՀ ԿԲ-ում	2,000,986	-
Կանխիկ դրամական միջոցներ	9,304,956	9,437,455
Պակասեցում՝ ակնկալվող վարկային կորուստների գծով պահուստ	(36,362)	-
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	38,158,045	35,824,831

	Ընդամենը
Կորուստների գծով պահուստ 2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-
Կորուստների պահուստ 2018 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	7,479
ՖՀՄՍ 9 կիրառումից հետո	28,883
Արժեզրկման ծախս/ (վերականգնում) ժամանակաշրջանի ընթացքում	
Կորուստների գծով պահուստ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	36,362

2018 և 2017 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր նվազագույն պահուստները, որոնք հաշվարկվում են Բանկի կողմից ներգրավված դրամային և արտարժույթով որոշ միջոցների համար Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված կարգի համաձայն: Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը կարող է հանգեցնել ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: ՀՀ ԿԲ-ում ունեցած դրամական միջոցների, այլ դրամական տեղաբաշխումների, թղթակցից հաշիվների ավանդների և պարտադիր պահուստների համար Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ակնկալվող վարկային կորուստների գծով պահուստը գնահատվել է՝ հիմք ընդունելով գործընկերների վարկանիշերը՝ սահմանված միջազգային վարկանիշային գործակալությունների կողմից:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

14. Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ

Բանկը կնքում է գործարքներ տարբեր ածանցյալ ֆինանսական գործիքներով հիմնականում առևտրային և հեջավորման նպատակներով: Ստորև աղյուսակը ներկայացնում է որպես ակտիվներ կամ պարտավորություններ ճանաչված ածանցյալ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը, ինչպես նաև դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերը: Ստորև նշված պայմանական գումարները արտացոլում են գործարքների ծավալը տարեվերջի դրությամբ և չեն արտացոլում շուկայական և վարկային ռիսկերը:

	2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Անվանական գումար		իրական արժեք		Անվանական գումար		իրական արժեք	
	Դեբ. պարտք	Կրեդ. պարտք	Ակտիվ	Պարտավորություն	Դեբ. պարտք	Կրեդ. պարտք	Ակտիվ	Պարտավորություն
Առևտրային նպատակներով պահվող ածանցյալ ֆին.գործիքներ								
Արտարժուրային սվոփեր	11,614,959	11,598,900	16,059	-	1,732,594	1,740,300	-	7,706
Ածանցյալ գործիքներ	124,089	122,680	1,409	-	-	-	-	-
Ընդամենը	11,739,048	11,721,580	17,468	-	1,732,594	1,740,300	-	7,706

15. Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

	2018 թ. դեկտեմբերի 31	2017 թ. դեկտեմբերի 31
Վարկեր և ավանդներ	10,052,146	10,210,590
Վարկային քարտերով վճարումների ավանդ ՅՅ ԿԲ-ում	1,786,500	1,520,000
Վճարային համակարգերով ստացվելիք գումարներ	977,947	557,158
Այլ կազմակերպություններում դեպոնացված գումարներ	132,470	124,640
Բանկերում դեպոնացված գումարներ	75,992	64,060
Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացման ենթակա այլ գումարներ	308,675	559,920
	13,333,730	13,036,368
Պակասեցում արժեզրկման պահուստ	(157,780)	(5,758)
Ընդամենը պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	13,175,950	13,030,610

2018 և 2017 թթ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ» տողում ներառված են Բանկի կողմից տրամադրված երաշխիքային գումարները՝ 54,522 հազար ՅՅ դրամ գումարով VISA վճարահաշվարկային համակարգով, 77,948 հազար ՅՅ դրամ Armenian Card վճարահաշվարկային համակարգով գործառնություններ իրականացնելու նպատակով (2017 թ.՝ համապատասխանաբար 53,869 հազար ՅՅ դրամ գումարով և 70,772 հազար ՅՅ դրամ գումարով):

Ավանդային հաշիվները ՅՅ ԿԲ-ում իրենցից ներկայացնում են ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ: ՅՅ դրամով տրված վարկերի միջին տոկոսադրույքը կազմում է 12.2%, ԱՄՆ դոլարով՝ 7.9%, (2017 թ.՝ ՅՅ դրամով՝ 14.65 %, ԱՄՆ դոլարով՝ 6.24%):

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով արժեզրկման կորուստների հատկացումների շարժը հետևյալն է.

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

	Ընդամենը
2017 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-
Արժեզրկման ծախս	5,758
2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,758
ՖՀՄՍ 9 կիրառման ազդեցությունը	148,819
2018 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	154,577
Արժեզրկման ծախս	3,203
2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	157,780

16. Հակադարձ հետզնման/հետզնման պայմանագրեր

Բանկն ունի գործարքներ հետզնման և հակադարձ հետզնման համաձայնագրերով: Ռեպո համաձայնագրերով փոխատվություն տրված կամ վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմին Բանկի կողմից ստացած կանխիկ դրամի փոխարեն: Այս ֆինանսական ակտիվները կարող են վերագրավադրվել կամ վերավաճառվել գործընկերների կողմից Բանկի կողմից պարտավորությունների չկատարման (դեֆոլտի) բացակայության դեպքում, սակայն գործընկերը պարտավորվում է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ավարտին: Բանկի սահմանմամբ այդ արժեթղթերի գծով բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվել են և այդ իսկ պատճառով դրանք չեն ապաճանաչվել: Այս գործարքներն իրականացվում են այն պայմաններով, որոնք ընդունված են ստանդարտ վարկավորման և արժեթղթերի փոխառության ու վարկային գործունեության ժամանակ, ինչպես նաև այնպիսի փոխանակման գործարքներում, որտեղ Բանկը հանդես է գալիս որպես միջնորդ:

Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր

2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի հակադարձ հետզնման պայմանագրեր ֆինանսական ոլորտում գործող կազմակերպությունների հետ 3,882,703 հազար ՀՀ դրամ (2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 4,296,862 հազար ՀՀ դրամ): 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս հակադարձ հետզնման պայմանագրերով որպես գրավ ստացված ակտիվների իրական արժեքը, որոնք իրենցից ներկայացնում են պետական պարտքային արժեթղթեր, կազմում էր 3,946,554 հազար ՀՀ դրամ (2017 թ.՝ 1,491,589 հազար ՀՀ դրամ): Բանկը պարտավոր է վերադարձնել համարժեք գումարի արժեթղթեր: Միջին տոկոսադրույքը կազմում է 6.36% (2017 թ.՝ 6.75%):

Հետզնման պայմանագրեր

	2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հետզնման պայմանագրերով փոխանցված և գրավադրված՝ սեփական ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը	17,454,208	19,619,097
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերով որպես գրավ ստացված վերագրավադրված ակտիվների իրական արժեքը	3,946,554	1,491,589
Ընդամենը հետզնման պայմանագրերով փոխանցված և գրավադրված ֆինանսական ակտիվներ	21,400,762	21,110,686
Հետզնման պայմանագրերի հարակից պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեք	20,519,048	20,511,989

2018 և 2017 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռային արժեքում ներառված հարակից պարտավորությունները հետզնման պայմանագրերի գծով իրենցից ներկայացնում են ՀՀ կենտրոնական բանկի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների հետ ստորագրված հետզնման պայմանագրեր: Միջին տոկոսադրույքը կազմում է 5.99% (2017 թ.՝ 6.24%):

ԱՎԿ-ի չափման նպատակներով հակադարձ հետզնման պայմանագրերի պայմանավորված ստացման ենթակա գումարները դասակարգվում են փուլ 1-ում: Այդ մնացորդների գծով ԱՎԿ-ն իրենցից ներկայացնում է աննշան գումար, հետևաբար, Բանկը չի ճանաչում վարկային կորուստի գծով պահուստ հակադարձ հետզնման պայմանագրերով ստացման ենթակա գումարների մասով:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

17. Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	125,962,139	97,252,824
Օվերդրաֆտ ամորտիզացված արժեքով	9,176,064	8,568,854
	135,138,203	105,821,678
Նվազեցում՝ վարկերի արժեզրկման պահուստների գծով	(1,508,428)	(1,605,120)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	133,629,775	104,216,558

2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 12.9% ՀՀ դրամով վարկերի համար (2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 19.6%) և ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով վարկերի համար՝ 8.8% (2016 թ.՝ 11.8%):

Վարկերն ըստ ոլորտների ներկայացված են ստորև.

	2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Սպառողական	56,919,932	39,931,510
Առևտուր	24,010,747	31,065,800
Շինարարություն	19,388,879	14,183,657
Արտադրություն	9,175,875	5,841,516
Հիփոթեքային	7,738,895	6,149,163
Գյուղատնտեսություն	1,132,017	947,885
Այլ ճյուղեր	16,771,858	7,702,147
	135,138,203	105,821,678
Նվազեցում՝ արժեզրկման պահուստների գծով	(1,508,428)	(1,605,120)
Ընդամենը վարկեր	133,629,775	104,216,558

Հաճախորդներին տրված վարկերի որակական վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

	2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Համախառն վարկեր	ԱՎԿ պահուստ	Չուտ վարկեր	ԱՎԿ տոկոսադրույք
Սպառողական				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	56,461,435	206,700	56,254,735	0.4%
- 1-ից 30 օր	184,955	631	184,324	0.3%
- 31-ից 60 օր	56,659	15,175	41,484	26.8%
- 61-ից 90 օր	46,812	10,574	36,238	22.6%
- 91-ից 180 օր	98,047	76,052	21,995	77.6%
- 180 օրից ավել	72,024	50,451	21,573	70.0%
Ընդամենը	56,919,932	359,583	56,560,349	0.6%
Առևտուր				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	24,007,172	708,464	23,298,708	2.9%
- 1-ից 30 օր	3,319	101	3,218	3.0%
- 31-ից 60 օր	-	-	-	0%
- 61-ից 90 օր	256	131	125	51.2%
- 91-ից 180 օր	-	-	-	0.0%
- 180 օրից ավել	-	-	-	0.0%
Ընդամենը	24,010,747	708,696	23,302,051	3.0%
Արտադրություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	19,388,879	369,185	19,019,694	1.9%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	0.0%
- 31-ից 60 օր	-	-	-	0.0%
- 61-ից 90 օր	-	-	-	0.0%
- 91-ից 180 օր	-	-	-	0.0%
- 180 օրից ավել	-	-	-	0.0%
Ընդամենը	19,388,879	369,185	19,019,694	1.9%
Շինարարություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	7,738,895	703	7,738,192	0.0%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	0.0%
- 31-ից 60 օր	-	-	-	0.0%

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Համախառն վարկեր	ԱՎԿ պահուստ	Չուտ վարկեր	ԱՎԿ տոկոսադրույք
- 61-ից 90 օր	-	-	-	0.0%
- 91-ից 180 օր	-	-	-	0.0%
- 180 օրից ավել	-	-	-	0.0%
Ընդամենը	7,738,895	703	7,738,192	0.0%
Հիփոթեքային				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	9,167,111	39,629	9,127,482	0.4%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	0.0%
- 31-ից 60 օր	6,804	1,508	5,296	22.2%
- 61-ից 90 օր	1,960	434	1,526	22.2%
- 91-ից 180 օր	-	-	-	0.0%
- 180 օրից ավել	-	-	-	0.0%
Ընդամենը	9,175,875	41,571	9,134,304	0.5%
Գյուղատնտեսություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	1,131,363	1,159	1,130,204	0.1%
- 1-ից 30 օր	654	1	653	0.1%
- 31-ից 60 օր	-	-	-	0.0%
- 61-ից 90 օր	-	-	-	0.0%
- 91-ից 180 օր	-	-	-	0.0%
Ընդամենը	1,132,017	1,160	1,130,857	0.1%
Այլ ոլորտներ				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	16,769,604	26,501	16,743,103	0.2%
- 1-ից 30 օր	657	-	657	0.1%
- 31-ից 60 օր	-	-	-	0.0%
- 61-ից 90 օր	-	-	-	0.0%
- 91-ից 180 օր	237	68	169	28.7%
- 180 օրից ավել	1,360	961	399	70.7%
Ընդամենը	16,771,858	27,530	16,744,328	0.2%
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	135,138,203	1,508,428	133,629,775	1.1%

2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Համախառն վարկեր	ԱՎԿ պահուստ	Չուտ վարկեր	ԱՎԿ տոկոսադրույք
Սպառողական				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	39,566,982	482,999	39,083,983	1.2%
- 1-ից 30 օր	96,550	10,186	86,364	10.5%
- 31-ից 60 օր	63,057	6,306	56,751	10.0%
- 61-ից 90 օր	64,732	7,800	56,932	12.0%
- 91-ից 180 օր	85,621	21,764	63,857	25.4%
- 180 օրից ավել	54,568	28,608	25,960	52.4%
Ընդամենը	39,931,510	557,663	39,373,847	1.4%
Առևտուր				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	30,192,722	356,392	29,836,330	1.2%
- 1-ից 30 օր	13,293	1,363	11,930	10.3%
- 31-ից 60 օր	-	-	-	0.0%
- 61-ից 90 օր	-	-	-	0.0%
- 91-ից 180 օր	520	125	395	24.0%
- 180 օրից ավել	859,265	256,762	602,503	29.9%
Ընդամենը	31,065,800	614,642	30,451,158	2.0%
Արտադրություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	14,183,657	141,837	14,041,820	1.0%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	0.0%
- 31-ից 60 օր	-	-	-	0.0%
- 61-ից 90 օր	-	-	-	0.0%
- 91-ից 180 օր	-	-	-	0.0%
- 180 օրից ավել	-	-	-	0.0%
Ընդամենը	14,183,657	141,837	14,041,820	1.0%
Շինարարություն				
Ոչ ժամկետանց	6,149,163	61,492	6,087,671	1.0%

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

	2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Համախառն վարկեր	ԱՎԿ պահուստ	Չուտ վարկեր	ԱՎԿ տոկոսադրույք
Ժամկետանց՝				-
- 1-ից 30 օր	-	-	-	0.0%
- 31-ից 60 օր	-	-	-	0.0%
- 61-ից 90 օր	-	-	-	0.0%
- 91-ից 180 օր	-	-	-	0.0%
- 180 օրից ավել	-	-	-	0.0%
Ընդամենը	6,149,163	61,492	6,087,671	1.0%
Հիփոթեքային				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	5,743,500	65,914	5,677,586	1.1%
Ժամկետանց՝				
- 1-ից 30 օր	3,108	373	2,735	12.0%
- 31-ից 60 օր	17,044	2,045	14,999	12.0%
- 61-ից 90 օր	-	-	-	0.0%
- 91-ից 180 օր	34,054	7,826	26,228	23.0%
- 180 օրից ավել	43,810	26,286	17,524	60.0%
Ընդամենը	5,841,516	102,444	5,739,072	1.8%
Փյունդատնստեսություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	947,681	18,670	929,011	2.0%
Ժամկետանց՝				
- 1-ից 30 օր	-	-	-	0.0%
- 31-ից 60 օր	-	-	-	0.0%
- 61-ից 90 օր	204	24	180	11.8%
- 91-ից 180 օր	-	-	-	0.0%
Ընդամենը	947,885	18,694	929,191	2.0%
Այլ ոլորտներ				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	7,646,388	97,366	7,549,022	2.8%
Ժամկետանց՝				
- 1-ից 30 օր	18,586	1,875	16,711	10.1%
- 31-ից 60 օր	2,920	292	2,628	10.0%
- 61-ից 90 օր	8,410	997	7,413	11.9%
- 91-ից 180 օր	16,873	3,374	13,499	20.0%
- 180 օրից ավել	8,970	4,444	4,526	49.5%
Ընդամենը	7,702,147	108,348	7,593,799	1.4%
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	105,821,678	1,605,120	104,216,558	1.5%

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված է 2018 և 2017 թթ. վարկերի արժեզրկման փոփոխությունների վերլուծությունը:

	Սպառողական	Առևտուր	Արտադրություն	Շինարարություն	Հիփոթեքային	Գյուղատնտեսություն	Այլ	Ընդամենը
2018 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, նախկինում ներկայացված	557,663	614,642	141,837	61,492	102,444	18,694	108,348	1,605,120
ՖՀՄՍ 9-ին անցման ազդեցությունը	(140,746)	369,723	166,685	(60,954)	(58,861)	(17,668)	(30,003)	228,176
2018 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, վերահաշվ.	416,917	984,365	308,522	538	43,583	1,026	78,345	1,833,296
Տարվա ծախս	10,995	419,244	58,132	165	38,447	(356)	(113,415)	413,212
Դուրսգրված գումարներ	(223,536)	(713,850)	-	-	(44,084)	-	(16,948)	(998,418)
Վերականգնումներ	155,207	18,937	2,531	-	3,625	490	79,548	260,338
2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	359,583	708,696	369,185	703	41,571	1,160	27,530	1,508,428
Անհատական արժեզրկում Խմբային արժեզրկում	- 359,583	- 708,696	- 369,185	- 703	- 41,571	- 1,160	- 27,530	- 1,508,428
	Սպառողական	Առևտուր	Արտադրություն	Շինարարություն	Հիփոթեքային	Գյուղատնտեսություն	Այլ	Ընդամենը
2017 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	495,168	401,827	97,897	48,662	67,091	27,396	408,442	1,546,483
Տարվա ծախս	79,800	33,709	3,800	8,500	4,900	8,900	16,069	155,678
Դուրսգրված գումարներ	(293,898)	(234,399)	(23,090)	(2,388)	(1,413)	(38,900)	(360,801)	(954,889)
Վերականգնումներ	276,593	413,505	63,230	6,718	31,866	21,298	44,638	857,848
2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	557,663	614,642	141,837	61,492	102,444	18,694	108,348	1,605,120
Անհատական արժեզրկում Խմբային արժեզրկում	19,987 537,676	374,737 239,905	- 141,837	- 61,492	4,976 97,468	- 18,694	- 108,348	399,700 1,205,420
Անհատապես արժեզրկված վարկերը մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստին մասնահանումները	91,187	547,312	-	-	8,621	-	-	647,120
Արժեզրկման պահուստ	(19,987)	(374,737)	-	-	(4,976)	-	-	(399,700)
Անհատապես արժեզրկված վարկերը անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստին մասնահանումներից հետո	71,200	172,575	-	-	3,645	-	-	247,420

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված է հաճախորդների տրված վարկերի և ակնկալվող վարկային կորուստների բաշխվածությունը ըստ փուլերի 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Կորպորատիվ վարկեր				
Համախառն վարկեր	58,929,052	-	-	58,929,052
Արժեզրկում	877,748	-	-	877,748
Անհատական վարկեր				
Համախառն վարկեր	75,924,992	112,491	171,669	76,209,151
Արժեզրկում	475,326	27,822	127,532	630,680
Ընդամենը				
Համախառն վարկեր	134,854,044	112,491	171,668	135,138,203
Արժեզրկում	1,353,074	27,822	127,532	1,508,428

2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շարժը ըստ փուլերի հետևյալն է՝

	Մնացորդը 2018 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Մարված կամ դուրսգրված վարկեր	2018 թ. տրամա- դրված նոր վարկեր	Մնացորդը 2018 թ. դեկտեմբեր ի 31-ի դրությամբ
Փուլ 1	104,719,081	-	(58,856)	(115,468)	(46,070,805)	76,380,092	134,854,044
Փուլ 2	140,754	58,856	-	(8,035)	(79,087)	3	112,491
Փուլ 3	252,225	115,468	8,035	-	(211,205)	7,145	171,668
Ընդամենը	105,112,060	174,324	(50,821)	(123,503)	(46,361,097)	76,387,240	135,138,203

18. Ներդրումային արժեթղթեր

	2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Պարտքային գործիքներ		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	18,627,928	21,200,791
Ոչ պետական արժեթղթեր	1,034,529	414,930
	19,662,457	21,615,721
Կապիտալի գործիքներ		
ՀՀ-ում գործող ընկերությունների բաժնետոմսեր	89,769	89,085
Ընդամենը այլ համապարփակ ֆին.արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	19,752,226	21,704,806

	2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Այլ համապարփակ ֆին.արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր՝ դասակարգված ըստ ՖՀՄՍ 9	19,752,226	-
Վաճառքի համար մատչելի	-	21,655,188
Մինչև մարման ժամկետը պահվող	-	49,618
	19,752,226	21,704,806

Պետական պարտքային արժեթղթերն իրենցից ներկայացնում են Հայաստանի ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր տարեկան արժեկտրոնային ֆիքսված տոկոսադրույթով, որը տատանվում է 8%-ի և 13%-ի միջակայքում (2016 թ.՝ տարեկան 9 – 14%) և որն ուժի մեջ է 2019 – 2047 թթ. (2016 թ.՝ 2018 – 2036 թթ.): Այս գործիքների իրական արժեքը չափվում է օգտագործելով գնահատման տեխնիկա՝ հիմնված տվյալ պահին գործող տոկոսադրույթների վրա, որպես տվյալ ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի զեղչատոկոս: Հայաստանի Հանրապետությունում գործող կազմակերպությունների բաժնետոմսերի գծով բաժնային գործիքներն իրենցից ներկայացնում են չզննարկված ընկերություններում բաժնային գործիքներ՝ հաշվառված ինքնարժեքով և ճշգրտված արժեզրկումից կորուստներով, քանի որ դրանց իրական արժեքը հնարավոր չէ

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

արժանահավատորեն գնահատել: Այսպիսի ներդրումների համար շուկա չկա և Բանկը մտադիր է դրանք պահել երկարաժամկետ կտրվածքով:

Տես ծան. 16-ը գրավադրված ակտիվների նկարագրման համար:

19. Հիմնական միջոցներ

	Հող և Փոխադրանքներ	Փոխադրանքներ	Հակարգիչներ	Կապիտալ ներդրումներ վարձակալված հիմնական միջոցներում	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք կամ վերագնահատված արժեք						
1 հունվարի 2017 թ.	6,859,615	635,197	2,142,603	216,021	1,772,501	11,625,937
Ավելացումներ	650,220	178,689	384,310	65,520	254,588	1,533,327
Օտարումներ	-	(99,328)	(134,836)	(6,418)	(86,755)	(327,337)
Փոխանցում	14,339	-	4,721	(13,039)	(6,021)	-
31 դեկտեմբերի 2017 թ.	7,524,174	714,558	2,396,798	262,084	1,934,313	12,831,927
Ավելացումներ	898,268	73,370	594,338	115,320	410,032	2,091,328
Օտարումներ	(359,503)	(76,432)	(7,591)	-	-	(443,526)
Փոխանցում	(1,058)	-	-	-	1,058	-
31 դեկտեմբերի 2018 թ.	8,061,881	711,496	2,983,545	377,404	2,345,403	14,479,729
Կուտակված մաշվածություն						
1 հունվարի 2017 թ.	118,017	177,177	1,617,214	71,272	1,205,195	3,188,875
Մաշվածության ծախս	172,568	74,881	176,559	8,286	143,340	575,634
Օտարումներ	-	(33,266)	(121,348)	(6,099)	(76,566)	(237,279)
31 դեկտեմբերի 2017 թ.	290,585	218,792	1,672,425	73,459	1,271,969	3,527,230
Մաշվածության ծախս	180,736	86,645	216,985	18,295	163,202	665,863
Օտարումներ	(2,872)	(33,755)	(7,591)	-	-	(44,218)
31 դեկտեմբերի 2018 թ.	468,449	271,682	1,881,819	91,754	1,435,171	4,148,875
Չուտ հաշվեկշռային արժեք						
1 հունվարի 2017 թ.	6,741,598	458,020	525,389	144,749	567,306	8,437,062
31 դեկտեմբերի 2017 թ.	7,233,589	495,766	724,373	188,625	662,344	9,304,697
31 դեկտեմբերի 2018 թ.	7,593,432	439,814	1,101,726	285,650	910,232	10,330,854

2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 1,095,294 հազար ՀՀ դրամ (2017 թ.՝ 1,655,628 հազար ՀՀ դրամ):

Բանկի շինությունները սահմանված են իրենց վերագնահատված արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է իրական արժեքը՝ վերագնահատման ամսաթվի դրությամբ, հանած հետագա կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Բանկի շինությունների իրական արժեքի գնահատումները սահմանվել են 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, որը գրեթե համապատասխանում է հաշվետու շրջանի սկզբի իրական արժեքին: Գնահատումը կատարվել է Բանկի հետ առնչություն չունեցող անկախ գնահատողի կողմից: Շենք-շինությունների վերագնահատված արժեքը սահմանվել է համաձայն շուկայական և եկամտային մոտեցումների:

Շուկայական մոտեցումը հիմնվում է համեմատելի գույքի գնահատման օրվա դրությամբ հասանելի շուկայական գնի վրա: Կիրառվել են հետևյալ ճշգրտումները՝ արտացոլելու տվյալ գույքի և համեմատելի գույքի տարբերությունները. վաճառքի գին-հայտարարված գին հարաբերակցություն (-15%), տարածքի ճշգրտում (միևնույն - 20%), ներքին հարդարման աստիճան և բանկի սարքավորումների ճշգրտում (5-10%):

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Եկամտային մոտեցման դեպքում կիրառվել է ուղղակի կապիտալացման մեթոդը: Եկամտային մոտեցմամբ շինությունների արժեքի սահմանման համար կիրառվել են հետևյալ ենթադրությունները. բոլոր շինությունների զբաղվածությունն ընդունվել է 90 տոկոս, գործառնական ծախսերը՝ շինությունների արդյունավետ համախառն եկամտի 20 տոկոսը, իսկ կապիտալացման տոկոսադրույքը հաշվարկվել է 7.75%:

Շինությունների վերագնահատված արժեքի նպատակով իրական արժեքի որոշումն իրենից ներկայացնում է մակարդակ 3-ի գնահատումները:

20. Ոչ նյութական ակտիվներ

	Լիցենզիաներ	Համակարգ- չային ծրագրեր	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
2017 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	154,163	122,105	75,637	351,905
Ավելացումներ	100,707	28,050	-	128,757
Օտարումներ	-	-	-	-
2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	254,870	150,155	75,637	480,662
Ավելացումներ	92,919	142,707	132	235,758
Օտարումներ	(338)	-	-	(338)
Փոխանցում	44,762	1,056	(45,818)	-
2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	392,213	293,918	29,951	716,082
Կուտակված ամորտիզացիա				
2017 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	83,143	27,350	10,149	120,642
Ամորտիզացիայի գծով ծախս	26,648	9,234	3,020	38,902
2017 թ. դեկտեմբերի 21-ի դրությամբ	109,791	36,584	13,169	159,544
Ամորտիզացիայի գծով ծախս	31,091	16,177	3,015	50,283
Օտարումներ	(338)	-	-	(338)
Փոխանցում	-	1,056	(1,056)	-
2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	140,544	53,817	15,128	209,489
Չուտ հաշվեկշռային արժեք 2017 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	71,020	94,755	65,488	231,263
Չուտ հաշվեկշռային արժեք 2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	145,079	113,571	62,468	321,118
Չուտ հաշվեկշռային արժեք 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	251,669	240,101	14,823	506,593

21. Այլ ակտիվներ

	2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Աշխատակիցներին տրված հատուցումներ	60,378	57,782
Ստացման ենթակա գումարներ	78,470	92,271
Այլ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով պահուստ	(9,468)	(15,800)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	129,380	134,253
Առգրավված ակտիվներ	802,163	358,961
Կանխավճարներ և այլ դեբիտորական պարտք	760,888	1,164,906
Նյութեր	373,018	292,446
Թանկարժեք մետաղներ	116,058	18,356
Այլ ակտիվներ	62,276	134,395
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	2,114,403	1,969,064
Ընդամենը այլ ակտիվներ	2,243,783	2,103,317

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Այլ ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

	Ընդամենը
2017 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	376
Տարվա ծախս	15,424
2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	15,800
Տարվա ծախս	(6,332)
2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9,468

Կանխավճարները հիմնական շենքում լրացուցիչ հարկի շինարարության և վերանորոգման համար կատարված կանխավճարներն են:

22. Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Արժույթ	Մարման ժամկետ	Արժեկտրոնի դրույթաչափ %	2018 թ. դեկտեմբերի 31	2017 թ. դեկտեմբերի 31	
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	ՀՀ դրամ	29/12/2019	12%	102,880	100,100
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	ԱՄՆ դոլար	29/12/2019	5.75%	981,561	968,664
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	ԱՄՆ դոլար	25/07/2020	5.00%	976,519	-
			2,060,960	1,068,764	

23. Այլ փոխառու միջոցներ

Մարման ժամկետ	Անվանական տոկոսադրու յթ %	2018 թ. դեկտեմբերի 31	Անվանական տոկոսադրու յթ %	2017 թ. դեկտեմբերի 31	
Վարկեր ՀՀ Կենտրոնական բանկից	2023 թ. հոկտեմբեր	5.5%-8.1%	6,030,003	5.5%-9%	4,397,941
Կանխավճարներ ՀՀ Կառավարությունից	-	-	25,314	5.5%-9%	13,686
Ընդամենը վարկեր ՀՀ Կենտրոնական բանկից և կառավարությունից			6,055,317		4,411,627
Վարկեր և ավանդներ ֆինանսական կազմակերպություններից	2026 թ. դեկտեմբեր	3%-10.5%	32,880,745	3%-12.8%	14,110,282
Ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ		0.5%	1,079,460	0.5%	590,503
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ			8,693		18,967
Այլ			116,893		102,985
Ընդամենը պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ			34,085,791		14,822,737
Վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	2019 թ. ապրիլ-2025 թ. հունվար	2.2%-10.5%	24,059,690	6.7%-9.1%	20,296,754
Ընդամենը վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից			24,059,690		20,296,754
Ընդամենը այլ փոխառու միջոցներ			64,200,798		39,531,118

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

ՀՀ ԿԲ-ից և ՀՀ Կառավարությունից ստացված վարկերը ներկայացնում են վարկեր ստացված գերմանա-հայկական հիմնադրամի «Փոքր և միջին բիզնեսի վարկային ծրագրի» ֆինանսավորման շրջանակներում, «Վերականգնվող էներգետիկա» և «Բնակարանային ֆինանսավորում» ծրագրերի շրջանակներում ներգրաված միջոցները:

2018 և 2017 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերը և ավանդներն իրենցից ներկայացնում են ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ բանկերից ստացված վարկեր և ավանդներ:

2018 և 2017 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերը արտահայտված են եվրոյով, ԱՄՆ դոլարով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթով:

2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համար Բանկը չի ունեցել միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պարտավորությունների մայր գումարի կամ տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2017 թ.՝ նույնը):

2018 և 2017 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր, ներառյալ հաշվեգրված տոկոսները, կապիտալի և ֆինանսական որոշակի սահմանված պայմաններ ունեցող վարկերը, ներկայացված են ստորև բերված աղյուսակում:

	Արժույթ	Մարման ժամկետ	Անվանական տոկոսադրույք, %	2018 թ. դեկտեմբերի 31	Անվանական տոկոսադրույք, %	2017 թ. դեկտեմբերի 31
MSME BSA	ԱՄՆ դոլար	1-3 տարի	6.2%	1,523,831	6.2%	4,840,471
MSME BSA	ԱՄՆ դոլար	1-4 տարի	6.2%	899,136	-	-
INCOFIN CVBA	ԱՄՆ դոլար	1-2 տարի	-	-	6.5%	1,490,474
ԲյուՆՕրչարդ Մայքրոֆայնենս հիմնադրամ ՍՊԸ	ԱՄՆ դոլար	1-3 տարի	Libor 6m+4.8%	812,081	Libor 6m+4.8%	1,621,477
GII	ԱՄՆ դոլար	1-3 տարի	4.5%	2,406,903	4.5%	2,424,534
FNCSA	ԱՄՆ դոլար	1-3 տարի	4.5%	483,327	4.5%	481,739
ՎՇԵԲ	ՀՀ դրամ	1-5 տարի	EBRD cost of funds+1 7.28%	962,371	-	-
GII	ԱՄՆ դոլար	1-4 տարի	5.0%	1,470,077	5.0%	1,446,438
Ասիական զարգացման բանկ	ԱՄՆ դոլար	1 տարի	-	-	Libor6 +2.55%	67,974
Ասիական զարգացման բանկ GLS	ԱՄՆ դոլար	1 տարուց պակաս	Libor 6 +2.25% 4.77%-5.15%	1,462,058	Libor6 +2.55%	24,298
այլընտրանքային ներդրումներ - Mikrofinanzfonds Symbiotics գլոբալ ֆինանսական ներառում	ԱՄՆ դոլար	1-3 տարի	6.0%	491,100	6.0%	489,474
Symbiotics SEB IV	ՀՀ դրամ	1-4 տարի	10.5%	507,825	10.5%	505,999
Մայքրոֆայնենս հիմնադրամ	ՀՀ դրամ	1-4 տարի	10.5%	2,031,307	10.5%	2,023,997
INCOFIN CVBA	ԱՄՆ դոլար	1-4 տարի	5.0%	4,841,134	5.0%	4,879,879
EFA	ԱՄՆ դոլար	1-3 տարի	6.0%	1,201,566	-	-
DEG	ԱՄՆ դոլար	1-7 տարի	Libor6 6m+5.0% - 7.52%	4,966,974	Libor6 6m+5.0%	-
Ընդամենը				24,059,690		20,296,754

Բանկը պարտավոր է համապատասխանություն ապահովել վերոնշյալ փոխառու միջոցների գծով առկա ֆինանսական դրույթների հետ: Այդ դրույթները ներառում են սահմանված դրույթաչափերը, վարկ/կապիտալ հարաբերակցությունը և ֆինանսական գործունեության առնչվող մի շարք այլ տվյալներ: Բանկի կողմից չի արձանագրվել այս դրույթներից որևէ մեկի խախտում 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բացառություն են կազմում հետևյալը.

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

- Մեկ կողմի գծով ռիսկի ենթարկվածության գործակիցը DEG ընկերության և ՎՁԲ-ի կողմից ստացված վարկի մասով;
- Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ընդհանուր ակտիվներ հարաբերակցությունը ԲյուլՕրչարդ Մայքրոֆայնենսս հիմնադրամի կողմից ստացված վարկի մասով:

2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկի իրացվելիության վիճակի վերլուծության նպատակով Բանկը միջազգային ֆինանսական հաստատություններից բոլոր փոխառությունները ներառել է ցպահանջ կատեգորիայում, քանի որ այդ հաստատությունների հետ ունեցած պայմանագրերը ներառում են պարտավորությունների փոխադարձ չկատարման մասին դրույթներ (տես ծան. 32): Ղեկավարության հաստատուն համոզվածությունն այնպիսին է, որ նշված վարկերն ամբողջությամբ կմարվեն ըստ իրենց պայմանագրով նախատեսված ժամկետների:

Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո Բանկը ստացել է զիջում երեք վարկատուներից երկուսի կողմից պայմանագրային որոշ պահանջների խախտման մասով: Երրորդ վարկատուի կողմից Բանկը ստացել է էլեկտրոնային հաստատում առ այն, որ վարկատուն չի պահանջելու վարկի վաղաժամկետ մարում:

24. Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

	2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Իրավաբանական անձ հաճախորդներ		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	18,902,627	21,622,825
Ժամկետային ավանդներ	4,508,519	9,854,852
	23,411,146	31,477,677
Ֆիզիկական անձինք		
Ընթացիկ/ցպահանջ հաշիվներ	20,320,693	16,984,137
Ժամկետային ավանդներ	52,096,929	43,242,084
	72,417,622	60,226,221
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	95,828,768	91,703,898

2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական անձ հաճախորդների հանդեպ պարտավորությունները կազմում են 286,459 հազար ՀՀ դրամ գումարով ավանդներ (2017 թ.՝ 900,890 հազար ՀՀ դրամ), որոնք իրենցից ներկայացնում են վարկերի, ակրեդիտիվների, երաշխիքների և այլ հարակից գործիքների գծով ապահովվածություններ: Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի տասը ամենամեծ հաճախորդների ավանդների ընդհանուր գումարը կազմում է 21,720,218 հազար ՀՀ դրամ (2017 թ.՝ 19,851,054 հազար ՀՀ դրամ) կամ հաճախորդների միջոցների ընդհանուր գումարի 23% (2017 թ.՝ 19%):

2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 10.3% (2017 թ.՝ 11.0%), ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով պարտավորությունների համար՝ 4.6% (2017 թ.՝ 4.9%):

2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի ունեցել իր հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2017 թ.՝ նույնպես):

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

25. Ստորադաս փոխառություն

Արժույթ	Ժամկետայ- նություն	Անվանա- կան դրույթաչ- ափ, %	2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
Էդուարդ Սուֆիայան	ՀՀ դրամ	20/03/2025	14.00%	-	1,210,126
Խաչատուր Սուֆիայան	ՀՀ դրամ	17/04/2025	14.00%	-	1,512,658
Ռոբերտ Սուֆիայան	ՀՀ դրամ	28/04/2027	14.00%	705,853	1,008,438
Սարիբեկ Սուֆիայան	ԱՄՆ դոլար	05/04/2025	9.50%	1,702,725	1,704,052
Սարիբեկ Սուֆիայան	ԱՄՆ դոլար	04/04/2026	10.50%	973,571	974,327
			3,382,149	6,409,601	

Ստորադաս փոխառության թողարկման արդյունքում ստացված գումարներն ուղղվել են Բանկի կապիտալի համալրմանը և ներառվել են Բանկի լրացուցիչ կապիտալում (տես նաև ծան. 31):

26. Այլ պարտավորություններ

	2018 թ. դեկտեմբերի 31	2017 թ. դեկտեմբերի 31
Անհատների նկատմամբ պարտավորություններ	305,100	132,100
Վճարման ենթակա շահարաժիներ	235,498	104,911
Վճարման ենթակա գումարներ	44,882	78,394
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	585,480	315,405
Աշխատակիցներին վճարվելիք հատուցումներ	669,236	558,840
Վճարման ենթակա հարկեր, բացի շահութահարկից	251,932	197,625
Արտահաշվեկշռի գծով պահուստ	61,891	-
Ընդամենը ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	983,059	756,465
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	1,568,539	1,071,870

	Երաշխիքներ	Այլ պարտավորու- թյուններ	Ընդամենը
2017 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	-
Պահուստներ	-	-	-
Պահուստների վերականգնում	-	-	-
2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	-
ՖՀՄՍ 9-ին անցման ազդեցությունը	87,530	15,881	103,411
2018 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ, վերահաշվ.	87,530	15,881	103,411
Պահուստներ	-	21,415	21,415
Պահուստների վերականգնում	(62,935)	-	(62,935)
December 31, 2018	24,595	37,296	61,891

27. Սեփական կապիտալ

2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 22,266,343 հազ. դրամ (2017 թ.՝ 13,708,745 հազ. դրամ): Համաձայն կանոնադրության, համալրված բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է թվով 1,852,533 հատ սովորական անվանական բաժնետոմսերից (2017: թվով 1,852,533 հատ սովորական անվանական բաժնետոմս)՝ յուրաքանչյուրը համապատասխանաբար 10,400 դրամ անվանական արժեքով (2017 թ.՝ 2,500 դրամ անվանական արժեքով) և 200,000 հատ արտոնյալ բաժնետոմսերից թվով (2017 թ.՝ գրո)՝ յուրաքանչյուրը 15,000 անվանական արժեքով:

2018 և 2017 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են.

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

	2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Ընդամենը վճարված կապիտալի %	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Ընդամենը վճարված կապիտալի %
Սարիբեկ Սուբիայան	5,457,078	24.51%	3,882,317	28.32%
Խաչատուր Սուբիայան	4,638,533	20.83%	2,233,155	16.29%
Ռոբերտ Սուբիայան	3,060,046	13.74%	1,957,409	14.28%
Էդուարդ Սուբիայան	3,253,158	14.61%	1,461,352	10.66%
Այլ բաժնետերեր	5,857,528	26.31%	4,174,512	30.45%
	22,266,343	100%	13,708,745	100%

2018 և 2017 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չուներ սեփականության իրավունքով իրեն պատկանող բաժնետոմսեր: Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը իրավունք ունեն ստանալու շահաբաժին և մեկ բաժնետոմսի դիմաց մեկ ձայնի՝ Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում:

Բաժնետերերի միջև բաշխման ենթակա պահուստները հավասար են չբաշխված շահույթի գումարին՝ համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Չբաշխվող պահուստներն իրենցից ներկայացնում են պահուստային ֆոնդը, որը ստեղծված է համաձայն կանոնակարգային պահանջների՝ բանկի ընդհանուր ռիսկերի, այդ թվում՝ ապագա կորուստների և այլ չնախատեսված ռիսկերի և այլ պայմանական ռեպերի համար:

2018 թ. թողարկված արտոնյալ բաժնետոմսերը՝ յուրաքանչյուրը 15,000 դրամ անվանական արժեքով, իրավունք ունեն ստանալ 14% արտոնյալ շահաբաժիններ նախքան սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերին շահաբաժիններ հայտարարելը: Արտոնյալ բաժնետոմսերը չունեն ձայնի իրավունք:

2018 և 2017 թթ. Բանկը հայտարարել է 277,880 հազար ՀՀ դրամի շահաբաժիններ սովորական բաժնետոմսերի մասով (2017 թ.՝ 370,507 հազար ՀՀ դրամ) և 232,438 հազար ՀՀ դրամի շահաբաժիններ՝ արտոնյալ բաժնետոմսերի մասով:

Համաձայն Խորհրդի No 3 որոշման, առ 16 նոյեմբեր, 2018 թ., Բանկն իրականացրել է ներքին տեղաշարժեր (չբաշխված շահույթի և այլ պահուստների կապիտալացում) Եմիսիոն եկամուտից 33,438 հազար դրամի չափով, գլխավոր պահուստից՝ 3,000,000 հազար դրամի չափով և չբաշխված շահույթից՝ 2,524,160 հազար դրամի չափով դեպի բաժնետիրական կապիտալ (հղում՝ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն):

28. Ներդրումների վերազնահատման պահուստ

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով ներդրումների վերազնահատման պահուստը ներառում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերազնահատումից առաջացած կուտակված օգուտներ և վնասներ, որոնք ճանաչվել են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, հանած շահույթում կամ վնասում վերադասակարգված գումարներ, երբ այդ ակտիվները օտարվել են կամ ենթակա են արժեզրկման:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

	2018 թ.	2017 թ.
Տարեսկզբի դրությամբ	1,531,277	1,251,977
ՖՀՄՍ 9-ի ընդունում	166,940	-
Վերահաշվարկված	1,698,217	1,251,977
Վերագնահատումից զուտ օգուտ	368,625	912,045
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչման մասով վերադասակարգման ճշգրտումներ	(633,683)	(563,536)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերաբերող շահութահարկ	49,249	(69,209)
Տարվա զուտ օգուտ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերականգնումից	18,811	-
Տարեվերջի դրությամբ	1,501,220	1,531,277

29. Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային հարցեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը կարգավորող օրենսդրական դաշտն աչքի է ընկնում հաճախակի կատարվող փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ: Շատ դեպքերում, այս կամ այն հարցում տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ ունեն տարբեր մեկնաբանություններ:

Հաճախ հարկային մարմինները պահանջում են լրացուցիչ հարկեր այնպիսի գործարքների և հաշվապահական մեթոդների համար, որոնց գծով պահանջներ չեն ներկայացվել: Արդյունքում կարող են առաջանալ հավելյալ տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարին: Որոշ հանգամանքներում հարկերի ստուգումը կարող է ընդգրկել ավելի վաղ ժամանակաշրջաններ: Դեկավարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում և պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Դեկավարությունը նաև կարծում է, որ հիմնական պարտավորությունը, որը բխում է Բանկի դեմ հարուցված դատական հայցերից և բողոքներից, Նշանակալի ազդեցություն չի ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ հետագա գործունեության վրա:

Վարկային պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին արտահաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ հաճախորդների կարիքները բավարարելու համար: Նշված ֆինանսական գործիքները ունեն պարտքային ռիսկի տարբեր մակարդակներ և չեն արտացոլվում հաշվեկշռում:

Այս պայմանագրային պարտավորությունների, երաշխիքների և այլ պայմանական պարտավորությունների անվանական կամ պայմանագրային գումարները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն են.

	2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Չօգտագործված վարկային գծեր	17,900,458	6,013,484
Երաշխիքներ	3,599,016	2,144,644
Ընդամենը պայմանագրային պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ պայմանական պարտավորություններ	21,499,474	8,158,128

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով. Բանկը որպես վարձակալ

Բանկն իր բնականոն գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր շենք և տարածքներ վարձակալելու նպատակով: Չեղարկման ոչ ենթակա գործառնական վարձակալություններով նախատեսված հետագա նվազագույն վարձակալության վճարների ընդհանուր գումարը հետևյալն է.

	2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մինչև 1 տարի	663,159	400,438
1-5 տարի	2,177,613	2,245,170
Ավելի քան 5 տարի	33,179	-
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	2,873,951	2,645,608

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափերը հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Բանկը չի նախատեսում իր գործունեության դադարեցման, ինչպես նաև իր գույքի կամ գործունեության հետ կապված ապահովագրական դեպքերի ժամանակ առաջացող գույքի և շրջակա միջավայրի վնասի՝ երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորության ամբողջական ապահովագրություն: Այնուամենայնիվ, 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, Բանկին սեփականության իրավունքով պատկանող գլխամասային շենքը և փոխադրամիջոցներն ապահովագրված են: Բանկն ունի նաև ապահովագրություն բանկային ընդհանուր պարտավորվածությունների, էլեկտրոնային, համակարգչային հանցագործությունների և մասնագիտական պատասխանատվության համար: Քանի դեռ Բանկը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ նշանակալի բացասական ազդեցություն Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

Սկսած 2005 թ.-ից Բանկը հանդիսանում է ավանդների հատուցումը երաշխավորող պարտադիր համակարգի անդամ: Նշված համակարգը գործում է համաձայն օրենսդրության պահանջների և կանոնակարգվում է ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին օրենքով: Ապահովագրությունը մարում է Բանկի պարտավորությունները ֆիզիկական անձանց ավանդների գծով 10,000 հազար ՀՀ դրամ ընդհանուր գումարով (մինչև 5,000 հազար ՀՀ դրամ արտաբնակային ավանդների դեպքում) Բանկի սնանկացման և բանկային արտոնագրի հետևանքով դեպքում:

30. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը

ՖՀՄՍ-ի սահմանմամբ, իրական արժեքն այն գումարն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև չափման ամսաթվի դրությամբ սովորական գործարքի արդյունքում կստացվեր ակտիվը վաճառելիս, կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելիս:

Բանկը չափում է ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը ներկայացված ֆինանսական վիճակի հաշվետվությունում, օգտագործելով հետևյալ իրական արժեքի աստիճանակարգը, որն արտացոլում է գնահատման մեջ կիրառվող չափանիշների նշանակալիությունը.

- Մակարդակ 1. Համանման գնանշված գործիքի շուկայական արժեքը (չճշգրտված) ակտիվ շուկայում
- Մակարդակ 2. Գնահատման մեթոդներ հիմնված դիտարկելի չափանիշների վրա, ուղղակի (օր., ինչպես գները) կամ անուղղակի ձևով (օր., գներից բխող): Այս մակարդակը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են՝ օգտագործելով ակտիվ շուկայում նման գնանշված գործիքների շուկայական արժեքը, շուկայում գնանշված համանման կամ նմանատիպ գործիքների շուկայական արժեքը, որոնք ենթադրվում են ավելի քիչ ակտիվ շուկա, կամ այլ գնահատման մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի չափանիշները ուղղակի կամ անուղղակի դիտարկելի են շուկայի տվյալներից:
- Մակարդակ 3. Գնահատման մեթոդներ, որոնք օգտագործում են նշանակալի ոչ դիտարկելի չափանիշներ: Այս մակարդակը ներառում է բոլոր գործիքները, որտեղ գնահատման մեթոդը ներառում է չափանիշներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկելի տվյալների վրա և ոչ դիտարկելի չափանիշները ունեն նշանակալի ազդեցություն գործիքների գնահատման մեջ: Այս

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

մակարդակը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են՝ հիմնվելով շուկայական գնի վրա, որտեղ նշանակալի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ են անհրաժեշտ գործիքների տարբերությունները արտացոլելու համար:

30.1 Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը՝ չափված իրական արժեքով շարունակական հիմունքով

Բանկի ֆինանսական ակտիվներից և պարտավորություններից մի քանիսը չափվում են իրական արժեքով՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի վերջին: Հետևյալ աղյուսակը տրամադրում է տեղեկատվություն այդ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքների որոշման վերաբերյալ (մասնավորապես գնահատման տեխնիկաները և ելակետային տվյալները):

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

30. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը (շարունակություն)

Ֆինանսական ակտիվներ/ պարտավորություններ	իրական արժեքը		իրական արժեքի հիերարխի ա	Գնահատման տեխնիկա(ներ) և հիմնական ելակետային տվյալ(ներ)	Էական ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալ(ներ)	Ոչ դիտարկելի ելակետա- յին տվյալների հարաբե- րակցությունը իրական արժեքին
	2018 թ. դեկտեմբեր ի 31-ի դրությամբ	2017 թ. դեկտեմբեր ի 31-ի դրությամբ				
1) Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ/(պարտավորություն- ներ) (տես ծան. 14)	17,468	(7,706)	Մակարդակ 2	Ապագա դրամական հոսքերը գնահատված են հիմք ընդունելով գնահատված ֆորվարդային փոխարժեքները և պայմանագրերի ֆորվարդային դրույթաչափերը՝ զեղչված տարբեր գործընկերների վարկային ռիսկերը արտացոլող դրույթաչափով	կ/չ	կ/չ
2) Այլ համապարփակ ֆին.արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր - պետական պարտատոմսեր (տես ծան. 18)	18,627,928	21,200,791	Մակարդակ 2	Չեղչված դրամական հոսքե Նախասահմանված դրամական հոսքերը զեղչված են այն դրույթաչափով, որն արտացոլում է մինչև մարման ժամկետն ընկած շուկայի եկամտաբերությունը	կ/չ	կ/չ
3) Այլ համապարփակ ֆին.արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր - ոչ պետական պարտատոմսեր (տես ծան. 18)	1,034,529	414,930	Մակարդակ 2	Չեղչված դրամական հոսքե Նախասահմանված դրամական հոսքերը զեղչված են այն դրույթաչափով, որն արտացոլում է մինչև մարման ժամկետն ընկած շուկայի եկամտաբերությունը	կ/չ	կ/չ

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)**

4) Այլ համապարփակ ֆին.արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր – բաժնային ներդրումներ (տես ծան. 18)	89,769	89,085	Մակարդակ 3	Բաժնային գործիքների գնահատման համար բացակայում է ակտիվ շուկան, և ոչ մի կարող կիրառվել՝ դիտարկելի ելակետային տվյալների բացակայությունը պայմանավորված:	Երկարաժամկետ հասույթի աճի դրույթաչափ, կապիտալի միջին կշռված արժեք, ապագա գործառնական դրամական հոսքեր, գնանշված շուկայական արժեք, շուկայի համեմատականներ շուկայահանման բացակայության պայմաններում և համանման ոլորտներում ցուցակված կազմակերպությունների բաժնետոմսի արժեք	Որքան բարձր է հասույթի աճի դրույթաչափը, այնքան ավելի բարձր է իրական արժեքը Որքան մեծ է կապիտալը միջին կշռված արժեքը, այնքան ավելի ցածր է իրական արժեքը Որքան բարձր են ապագա գործառնական դրամական հոսքերը, այնքան ավելի բարձր է իրական արժեքը
---	--------	--------	---------------	--	---	--

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

30. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը (շարունակություն)

Իրական արժեքի գնահատումը մոտավորապես համապատասխանում է այն գումարին, որով ֆինանսական գործիքը կարող է փոխանակվել իրագել, պատրաստական կողմերի միջև՝ «անկախ կողմերի միջև գործարքի» սկզբունքով: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և սուբյեկտիվ գնահատումը, իրական արժեքը չպետք է մեկնաբանվի որպես ակտիվների կամ պարտավորությունների անմիջապես վաճառքի գումար, ինչպես նաև այստեղ ներկայացված գնահատումները պարտադիր կերպով չեն արտացոլում այն գումարները, որոնք Բանկը կարող է ստանալ որոշակի գործիքի շուկայական փոխանակման արդյունքում: Անհրաժեշտ է տրամաբանորեն մեկնաբանել շուկայական տվյալները, գնահատված իրական արժեքը որոշելու համար: Հայաստանի Հանրապետության շուկան կարելի է բնութագրել որպես զարգացող, որտեղ տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել ֆինանսական շուկաներում գործունեության ծավալները: Շուկայի գնանշումները կարող են հնացած լինել կամ արտացոլել վաճառքի գործարքների կրճատում և արդյունքում չեն արտացոլի ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները: Ղեկավարությունն օգտագործել է շուկայի ամբողջ հասանելի տեղեկատվությունը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը գնահատելիս: Հաշվետու ժամանակահատվածում տեղի չեն ունեցել փոխանցումներ մակարդակ 1-ից 2:

Ակնկալվող դրամական հոսքերի գեղջման նպատակով օգտագործված տոկոսադրույքները հիմնված են պետական պարտատոմսերի եկամտաբերության կորի վրա հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, գումարած գործիքի արժույթը, ժամկետայնությունը և գործընկերոջ վարկային ռիսկը հետևյալ կերպ՝

	2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ներդրումային արժեթղթեր	8.2%-17.0%	12.2%-26.1%

30.1 Շարունակական հիմունքով իրական արժեքով չհափվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք (սակայն պահանջում է իրական արժեքով բացահայտում)

Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների գնահատված իրական արժեքը հիմնված են գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք պետք է ստացվեն՝ համանման վարկային ռիսկ և մնացած մարման ժամկետ ունեցող նոր գործիքների դեպքում գեղջվելով ընթացիկ տոկոսադրույքներից: Բացառությամբ ստորև նշված դեպքերի, ղեկավարությունը գտնում է, որ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը մոտավորապես հավասար է դրանց իրական արժեքին:

Ակտիվ շուկայում չգնանշված՝ ֆիքսված տոկոսադրույքով ավանդների և այլ փոխառությունների գնահատված իրական արժեքը հիմնված է դրանց գեղջված դրամական հոսքերի վրա՝ օգտագործելով համանման մարման ժամկետներով նոր պարտքերի գծով գեղջված տոկոսադրույքները: Բացառությամբ ստորև նշված դեպքերի, ղեկավարությունը գտնում է, որ ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը մոտավորապես հավասար է դրանց իրական արժեքին:

	2018 թ. դեկտեմբերի 31		2017 թ. դեկտեմբերի 31	
	Հաշվեկշռային արժեք	իրական արժեք	Հաշվեկշռային արժեք	իրական արժեք
Հաճախորդներին տրված վարկեր	133,629,775	136,837,816	104,216,558	110,890,599
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	(95,828,768)	(95,054,600)	(91,703,898)	(91,400,093)
Այլ փոխառու միջոցներ	(64,200,798)	(63,054,857)	(39,531,118)	(40,919,190)
Ստորադաս փոխառություն	(3,382,149)	(3,701,500)	(6,409,601)	(7,405,773)
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	(2,060,960)	(2,054,185)	(1,068,764)	(1,068,764)

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

31 Կապիտալի ռիսկի կառավարում

Բանկը կառավարում է իր կապիտալը՝ ապահովելու Բանկի գործունեության անընդհատության սկզբունքը, միևնույն ժամանակ առավելագույնի հասցնելով շահագրգիռ կողմերի հատույցը ներգրաված և սեփական միջոցների հավասարակշռության օպտիմալացման ճանապարհով:

Բանկի կապիտալի կառուցվածքը բաղկացած է պարտքից և բաժնետիրական կապիտալը տնօրինողներին բաշխման ենթակա սեփական կապիտալից, որն իրենից ներկայացնում է թողարկված կապիտալը, պահուստները և չբաշխված շահույթը, ինչպես բացահայտված է սեփական կապիտալի փոփոխությունների մասին հաշվետվությունում:

Տնօրինությունը վերանայում է կապիտալի կառուցվածքը կիսամյակային կտրվածքով: Բանկի կապիտալի համարժեքությունը սահմանվում և վերահսկվում է՝ օգտագործելով ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված սահմանաչափերը: Որպես նման վերանայման մի մաս, Բանկը դիտարկում է կապիտալի ինքնարժեքը և կապիտալի յուրաքանչյուր դասին առնչվող ռիսկերը: Խորհրդի առաջարկությունների հիման վրա Բանկն իր ընդհանուր կապիտալի կառուցվածքը կառուցում է շահութաբաժինների վճարման, նոր բաժնետոմսերի թողարկման, ինչպես նաև պարտքի թողարկման միջոցով: Ի լրումն, Բանկը կառավարում է իր կապիտալը՝ պայմանագրային պահանջների իրականացման համար:

ՀՀ կենտրոնական բանկը Բանկի համար սահմանում և վերահսկում է կապիտալի պահանջները: Ըստ ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված՝ ներկայումս գործող կապիտալի պահանջների, Բանկը 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պետք է ապահովի 30,000,000 հազար ՀՀ դրամ նվազագույն բաժնետիրական կապիտալ (2017 թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 30,000,000 հազար ՀՀ դրամ), իսկ կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցությունը՝ 12% (2017 թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 12%):

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է Բանկի կանոնակարգային կապիտալի հարաբերակցությունը՝ համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված սկզբունքների:

	2018 թ. դեկտեմբերի 31 աուդիտ չարված	2017 թ. դեկտեմբերի 31 աուդիտ չարված
Հիմնական կապիտալ	26,735,335	22,419,472
Լրացուցիչ կապիտալ	6,758,956	9,851,109
Ընդհանուր կապիտալ	33,494,291	32,270,581
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	217,367,488	183,231,749
Ընդհանուր կապիտալը՝ ռիսկով կշռված ակտիվներում տոկոսային արտահայտությամբ (ընդհանուր կապիտալի հարաբերակցություն)	15.41%	17.61%
Համապատասխանություն նվազագույն բաժնետիրական կապիտալի և ընդհանուր կապիտալի պահանջներին	Տարվա ընթացքում խախտումներ չեն արձանագրվել	Տարվա ընթացքում խախտումներ չեն արձանագրվել

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ առնչվող վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման, և հաշվի առնելով ցանկացած ընդունելի ապահովվածությունը և երաշխիքները: Համանման մոտեցում է ձևավորված նաև չճանաչված պայմանագրային պարտավորությունների գծով՝ որոշակի ճշգրտումներ կատարելով հնարավոր կորուստների պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

Կանոնակարգային կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է կանոնադրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Կանոնակարգային կապիտալը հաշվարկվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի և ՀՀ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների պահանջների համաձայն: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որն ընդգրկում է վերագնահատման պահուստները:

32 Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն, որը ենթադրում է ռիսկայնության աստիճանների որոշակի համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում: Ռիսկի կրումը ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասն է,

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

ընդ որում գործառնական ռիսկերը գործունեության ընթացքում անխուսափելի են: Այդուհանդերձ, Բանկի նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության՝ ռիսկ-եկամուտ օպտիմալ հարաբերակցության միջոցով՝ նվազագույնի հասցնելով Բանկի ֆինանսական վիճակի վրա անցանկալի ազդեցությունները:

Բանկի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է ախտորոշել, բացահայտել, գնահատել և վերլուծել ռիսկերը, սահմանել ռիսկի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողություն, արժանահավատ և նորացված տեղեկատվական համակարգերի միջոցով վերահսկել ռիսկերը և սահմանաչափերի պահպանումը: Բանկը պարբերաբար վերանայում է ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը՝ շուկայում, արտաքին միջավայրում տեղի ունեցած փոփոխություններն արտացոլելու և առկա լավագույն փորձին համապատասխանեցնելու համար:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկման պատասխանատու մարմիններն են.

Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար: Խորհուրդը տրամադրում է սկզբունքներ ռիսկի ամբողջական կառավարման համար, ինչպես նաև քաղաքականություն՝ հատուկ բնագավառների վերաբերյալ, ինչպիսիք են փոխարժեքային (արտարժույթային) ռիսկը, տոկոսադրույթի ռիսկը, վարկային ռիսկը, ածանցյալ և ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների կիրառումը:

Վարչություն

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի անխափան իրականացման և վերահսկման համար: Վարչությունն ընդհանուր պատասխանատվություն է կրում ռիսկերի կառավարման ռազմավարության, սկզբունքների, հայեցակարգերի, քաղաքականության և սահմանների մշակման ու կիրառման համար: Այն պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման խնդիրների լուծման համար և վերահսկում է դրանց նկատմամբ ընդունված համապատասխան որոշումների կատարումը:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է «Ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման վարչության» (ՌՌԿՎ) կողմից՝ ըստ Տնօրենների խորհրդի հաստատած քաղաքականության: ՌՌԿՎ կողմից գնահատվում, բացահայտվում, վերլուծվում և հեջավորվում են ռիսկերը՝ գործառնական ստորաբաժանումների հետ սերտ համագործակցության միջոցով: Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման սկզբունքների վերահսկման, քաղաքականության և Բանկի ռիսկի սահմանաչափերի համար, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարման հետ կապված գործընթացների ներդրման և իրականացման համար:

Ներքին աուդիտ

Ներքին աուդիտը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման անկախ գնահատման և հսկողության ընդհանուր միջավայրի համար: Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկերի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի ստուգման է ենթարկվում ներքին աուդիտի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում կառավարման համապատասխան մարմիններին:

Ռիսկերի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերի գնահատման մեթոդով հաշվի է առնվում ինչպես սպասվող կորուստը, որն իրենից ներկայացնում է գործունեության ընթացքում կորուստների հնարավոր միջին մակարդակ, այնպես էլ հնարավոր անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են սպասվող միջին մակարդակը գերազանցող կորուստներ: Բանկը նաև մոդելավորում է քիչ հավանական, սակայն պոտենցիալ էական ազդեցություն ունեցող «վատթարագույն դեպքերը»:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերն արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին ոլորտների վրա:

Գործունեության առանձին տեսակների գծով ստացվող տեղեկատվությունն ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տվյալ տեղեկատվության հիման վրա կազմված հաշվետվությունները պարունակում են տեղեկություններ վարկային ռիսկի չափի, վարկային ցուցանիշների կանխատեսվող մակարդակի, ռիսկի սահմանված սահմանաչափերի, դրանցից բացառությունների, VaR գնահատականի, իրացվելիության ցուցանիշների և ընդհանուր ռիսկի մակարդակի փոփոխության վերաբերյալ: Բանկի վարչությունը յուրաքանչյուր ամիս ստանում է ռիսկերի վերաբերյալ մանրամասն հաշվետվություն ըստ ոլորտների, հաճախորդների և աշխարհագրական շրջանների, որը պարունակում է ամբողջ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը Բանկի ռիսկերի գնահատման և համապատասխան որոշումների կայացման համար: Յուրաքանչյուր օր անց է կացվում ղեկավարության կարճատև խորհրդակցություն, անհրաժեշտության դեպքում Բանկի այլ աշխատակիցների մասնակցությամբ, որտեղ քննարկվում են սահմանված սահմանաչափերի պահպանումը, վերլուծվում է ռիսկի մակարդակը, ներդրումները, իրացվելիությունը և ռիսկերին վերաբերող այլ ընթացիկ հարցեր:

Ռիսկերի նվազեցում

Ռիսկերի նվազեցման գործընթացն իրենից ներկայացնում է ռիսկերի առաջացման հնարավորությունը, կամ դրա ազդեցությունը նվազեցնելու, կամ այդ երկու գործոնների մեղմման ուղղությամբ ձեռնարկվող լրացուցիչ միջոցառումների իրականացում: Իր ընդհանուր ռիսկերի կառավարման գործընթացի շրջանակներում Բանկն օգտագործում է ածանցյալ և այլ գործիքներ: Բանկն ակտիվորեն օգտագործում է գրավի միջոցները՝ վարկային ռիսկը նվազեցնելու ուղղությամբ (ավելի մանրամասն՝ տես ստորև):

Ռիսկի համակենտրոնացումներ

Ռիսկի համակենտրոնացումներն առաջանում են, երբ մի շարք փոխառուներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը ծավալվում է միևնույն աշխարհագրական շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ փոխառուների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի համակենտրոնացումները արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա: Համակենտրոնացումների բարձր մակարդակից խուսափելու նպատակով Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ ուղղված դիվերսիֆիկացված պորտֆելի պահպանմանը: Վարկային ռիսկերի բացահայտված համակենտրոնացումները վերահսկվում և կառավարվում են համապատասխան կերպով:

Բանկային գործունեությանը հիմնականում բնորոշ են հետևյալ ռիսկերը՝

- Վարկային ռիսկեր;
- Իրացվելիության ռիսկ;
- Շուկայական ռիսկ:

ա. Վարկային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի՝ կապված պարտատիրոջ կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, ինչը կարող է Բանկին կորուստներ պատճառել: Վարկային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Վարկային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործունեությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Վարկային ռիսկի կառավարումը և հսկողությունը իրականացվում է Բանկի ՌՌԿՎ և վարկային ստորաբաժանման կողմից, որի վերաբերյալ հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Խորհրդին և վարչությանը:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Ռիսկերի կառավարումը և մոնիտորինգն իրականացվում է սահմանված լիազորությունների շրջանակներում: Այս գործընթացներն իրականացվում են Բանկի Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից: Ռիսկերի կառավարման վարչությունը կարևոր դերակատարում ունի վարկային ռիսկերի կառավարման և վերահսկման հարցում: Վարչությունը պատասխանատու է վարկային ռիսկերի բացահայտման և գնահատման, ինչպես նաև վերահսկման և մոնիտորինգի միջոցառումների իրականացման համար: Ռիսկերի կառավարման վարչությունը անմիջականորեն մասնակցում է վարկերի տրամադրման վերաբերյալ որոշումների ընդունման գործընթացներին և ներքին կանոնակարգերի և վարկային ծրագրերի քննարկմանը: Ինչպես նաև, վարչությունը տրամադրում է անկախ ??? վարկային ռիսկերի նվազեցման միջոցառումների վերաբերյալ, վերահսկում և մոնիտորինգ է իրականացնում վարկային ռիսկերը, տրամադրում է համապատասխան հաշվետվություն ղեկավարությանը և ապահովում է վարկային գործընթացի համապատասխանությունը արտաքին կարգուկանոններին և ներքին պահանջներին և ընթացակարգերին: Բանկը սահմանում է իր կողմից ընդունված վարկային ռիսկերի մակարդակ՝ կիրառելով սահմանաչափեր մեկ վարկառուի/կոնտրագենտի կամ վարկառուների խմբի կամ ոլորտի որոշակի հատվածի մասով: Ոլորտի որոշակի հատվածի մասով կիրառվող վարկային ռիսկի համակենտրոնացման մակարդակի սահմանափակումները հաստատվում և վերահսկվում են սակի վերաբերյալ և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (այսուհետ՝ ԱՊԿԿ) կողմից: Վարկային ծրագրերի մասով (Փոքր և միջին ձեռնարկություններին (ՓՄՁ) և անհատներին տրվող վարկեր) կիրառվող վարկային ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Խորհրդի կողմից: Մեկ վարկառուի մասով վարկային ռիսկերի չափը՝ հաշվեկշռային և արտահաշվեկշռային ռիսկերի համար՝ վերահսկվում են վարկային կոմիտեի և ԱՊԿԿ-ի կողմից: Փաստացի ռիսկերի և դրանց սահմանաչափերի միջև համեմատությունը ենթարկվում է մոնիտորինգի օրական կտրվածքով:

Ըստ անհրաժեշտության, և վարկերի մեծամասնության դեպքում, Բանկը ձեռք է բերում գրավ, ինչպես նաև կորպորատիվ և անհատական մակարդակի երաշխիքներ:

Վարկային ռիսկը արտահաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում սահմանվում է որպես գործընկերոջ կողմից պայմանագրային ժամկետների և պայմանների պահպանման անկարողության հետևանքով կորուստների հավանականություն: Ինչ վերաբերում է վարկ տրամադրելու պարտավորությունների գծով վարկային ռիսկին, Բանկը ենթարկվում է վնաս կրելու ռիսկի՝ ընդհանուր չօգտագործված պարտավորությունների չափով: Սակայն, հավանական վնասի չափն ավելի պակաս է, քան ընդհանուր չօգտագործված պարտավորությունների չափը, քանի որ վարկավորման պարտավորությունների ստանձնումը պայմանավորված է հաճախորդների կողմից վարկավորման որոշակի չափանիշներին պահպանմամբ: Բանկը իրականացնում է արտահաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների մոնիտորինգ, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները, ընդհանուր առմամբ, պարունակում են ավելի մեծ վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

Մոնիտորինգ

Վարկերի մոնիտորինգի համար ներքին կանոնակարգերը կիրառվում են բոլոր վարկերի նկատմամբ, բացառությամբ ոսկու գրավով ապահովված վարկերի, սպառողական վարկերի և իրացվելի ակտիվներով ապահովված վարկերի: Ներքին կանոնակարգերի նպատակն է կառավարել վարկային ռիսկը: Մոնիտորինգն իրականացվում է մոնիտորինգի բաժնի կողմից: Կիրառվում է մոնիտորինգի երկու տեսակ՝

- Հեռախոսային մոնիտորինգ;
- Մասնաճյուղեր փաստացի այցելությունների միջոցով մոնիտորինգ;

Մոնիտորինգի հաճախականությունը և տեսակները կախված են վարկի կամ օվերդրաֆտի մնացորդից և դրա ռիսկերից՝

- 15 մլն դրամ կամ պակաս վարկային մնացորդի դեպքում մոնիտորինգն իրականացվում է եռամսյակային կտրվածքով, ընտրանքային մեթոդով, դիտարկելով 15 մլն դրամ կամ պակաս մնացորդով վարկերի 5% և կիրառելով մոնիտորինգի երկու տեսակներն էլ;
- 15-ից 40 մլն դրամ վարկային մնացորդի դեպքում մոնիտորինգն իրականացվում է կիսամյակային կտրվածքով մասնաճյուղեր փաստացի այցելությունների միջոցով: Անհրաժեշտության դեպքում իրականացվում է նաև հեռախոսային մոնիտորինգ;
- 40 մլն դրամից ավելի վարկային մնացորդի դեպքում մոնիտորինգն իրականացվում է հետևյալ կերպ՝
 - Մոնիտորինգ դիտարկումների միջոցով տարին երեք անգամ և համապատասխան հաշվետվության պատրաստում սահմանված ձևաչափով;
 - Փաստացի այցելությունների միջոցով մոնիտորինգ տարեկան կտրվածքով և համապատասխան հաշվետվության պատրաստում սահմանված ձևաչափով :

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Ի հավելումս վերոնշյալ մոնիտորինգի հաճախականությունների՝

- 15 մլն դրամ կամ ավել մնացորդով վարկերը՝ դասակարգված համաձայն ՀՀ ԿՔ դասակարգման պահանջների, մոնիտորինգի են ենթարկվում ոչ ուշ, քան դասակարգվելուց հետո հաջորդող ամսվա 15-րդ օրը և պատրաստվում է համապատասխան հաշվետվություն ըստ սահմանված ձևաչափի;
- 40 մլն դրամ կամ ավել մնացորդով վարկերը մոնիտորինգի են ենթակվում փաստացի այցելությունների միջոցով, եթե առկա են 6 անգամ 20 օր կամ ավել ժամկետանց վճարումներ:

Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների հաշվեկշռային արժեքները լավագույնս արտացոլում են վարկային ռիսկերին Բանկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ անկախ գրավի կամ վարկի ապահովվածության այլ միջոցների տեսակից:

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափը. Բանկի վարկային ռիսկի առավելագույն չափը զգալիորեն տատանվում է և կախված է թե՛ անհատական ռիսկերից, թե՛ ընդհանուր շուկայական տևտեսության ռիսկերից:

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է վարկային ռիսկի առավելագույն չափը հաշվեկշռային ֆինանսական ակտիվների գծով: Հաշվեկշռային ֆինանսական ակտիվների գծով առավելագույն ռիսկը հավասար է այդ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքին, նախքան որևէ հաշվանցում կամ գրավի ազդեցություն հաշվի առնելը:

	2018 թ. դեկտեմբերի 31	2017 թ . դեկտեմբերի 31 (վերահաշվ.)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	38,158,045	35,824,831
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	13,175,950	13,030,610
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	3,882,703	4,296,862
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	17,468	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	133,629,775	104,216,558
Ներդրումային արժեթղթեր	19,752,226	21,704,806
Այլ ֆին. ակտիվներ	129,380	134,253
	208,745,547	179,207,920

Բանկի վարկային ռիսկի գնահատման վերլուծությունում հաշվանցման ազդեցությունը եական չէ: Բանկն ունի վարկերի դիմաց ապահովվածության նպատակով հաճախորդներից ստացված անշարժ գույքի, ակտիվների գծով այլ արժեթղթերի, երաշխիքների տեսքով ստացված գրավներ: Դրանց արժեքների գնահատականը հիմնված է փոխառության պահին գնահատված գրավի արժեքի հիման վրա, և որպես կանոն չեն վերանայվում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ վարկն առանձին վերցրած համարվում է արժեզրկված: Վարկային ռիսկի գծով ստացված գրավները քննարկվում ստորև այս ծանոթագրությունում:

Որպես կանոն, գրավ չի պահվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքներով առկա հայցերի, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի մասով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառությունների գործառնությունների մաս:

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափի համակենտրոնացումը

Բանկը համակարգում է իր ստանձնած վարկային ռիսկի մակարդակը, սահմանափակելով մեկ փոխառուի կամ վարկառուների խմբերի հաշվով ստանձնած ռիսկի գումարը, ինչպես նաև արդյունաբերության ճյուղերը (և աշխարհագրական հատվածները): Վարկային ռիսկի սահմանափակումները վարկառուի և վարկավորման տեսակի (ըստ ոլորտի, ըստ տարածաշրջանի) հաստատվում և վերանայվում են վարչության կողմից: Փաստացի ռիսկերի և դրանց սահմանաչափերի միջև համեմատությունը ենթարկվում է մոնիտորինգի օրական կտրվածքով:

Ըստ անհրաժեշտության, և վարկերի մեծամասնության դեպքում, Բանկը ձեռք է բերում գրավ, ինչպես նաև կորպորատիվ և անհատական մակարդակի երաշխիքներ: Սակայն, վարկերի մի տարատեսակ է ֆիզիկական անձանց վարկավորումը, որտեղ նման գործիքները հնարավոր չէ կիրառել: Նման ռիսկերը վերահսկվում են շարունակական հիմունքներով և ենթակա է տարեկան

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

կամ ավելի հաճախակի վերանայման:

Վարկը տրամադրելու պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկի չօգտագործված մասը վարկերի, երաշխիքների կամ ակրեդիտիվների տեսքով: Վարկային ռիսկը արտահաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում սահմանվում է որպես գործընկերոջ կողմից պայմանագրային ժամկետների և պայմանների պահպանման անկարողության հետևանքով կորուստների հավանականություն: Ինչ վերաբերում է վարկ տրամադրելու պարտավորությունների գծով վարկային ռիսկին, Բանկը ենթարկվում է վնաս կրելու ռիսկի՝ ընդհանուր չօգտագործված պարտավորությունների չափով: Սակայն, հավանական վնասի չափն ավելի պակաս է քան ընդհանուր չօգտագործված պարտավորությունների չափը, քանի որ վարկավորման պարտավորությունների ստանձնումը պայմանավորված է հաճախորդների կողմից վարկավորման որոշակի չափանիշներին պահպանմամբ: Բանկը պայմանական պարտավորությունների նկատմամբ կիրառում է նույն վարկային քաղաքականությունը, ինչ որ հաշվեկշռային ֆինանսական գործիքների նկատմամբ, այսինքն՝ վարկի տրամադրման ընթացակարգերի պահպանում կիրառելով ռիսկի մեղմման սահմանաչափեր և ընթացիկ մոնիտորինգի միջոցառումներ: Բանկը իրականացնում է արտահաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների մոնիտորինգ, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները, ընդհանուր առմամբ, պարունակում են ավելի մեծ վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

Վերանայված վարկեր և կանխավճարներ

Վարկերը և կանխավճարները, ընդհանուր առմամբ, վերանայվում են հաճախորդների հետ շարունակական փոխհարաբերությունների շրջանակներում, կամ վարկառուի դրության անբարենպաստ փոփոխության արդյունքում: Վերջինի դեպքում, վերանայումը կարող է հանգեցնել մարման ժամկետի կամ մարման ժամանակացույցի երկարաձգման, համաձայն որի, Բանկն իրապես անբարենպաստ վիճակում գտնվող վարկառուներին առաջարկում է զեղչային տոկոսադրույքներ: Արդյունքում տվյալ ակտիվը շարունակում է մնալ ժամկետանոց և անհատապես արժեզրկված, ընդ որում՝ տոկոսի և մայր գումարի վճարումը թույլ չի տալիս վերականգնել ակտիվի սկզբնական հաշվեկշռային արժեքը: Այլ դեպքերում, վերանայումը կհանգեցնի նոր պայմանագրի ստորագրման, որն ըստ էության կդիտվի որպես նոր վարկ:

2018 և 2017 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված՝ վերանայված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 1,907,172 հազար ՀՀ դրամ և 3,568,988 հազար ՀՀ դրամ, համապատասխանաբար:

Աշխարհագրական համակենտրոնացում

Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական համակենտրոնացումը 2018 և 2017 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև՝

	2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Հայաստանի Հանրապետու- թյուն	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	35,483,934	1,897,024	777,087	38,158,045
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	10,758,103	1,917,106	500,741	13,175,950
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	17,468	-	-	17,468
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	3,882,703	-	-	3,882,703
Հաճախորդներին տրված վարկեր	133,520,756	32,141	76,878	133,629,775
Ներդրումային արժեթղթեր	19,746,428	-	5,798	19,752,226
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	128,207	-	1,173	129,380
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	203,537,599	3,846,271	1,361,677	208,745,547

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)**

	2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Հայաստանի Հանրապետու- թյուն	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	35,273,763	427,141	123,927	35,824,831
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	13,013,480	-	17,130	13,030,610
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	4,296,862	-	-	4,296,862
Հաճախորդներին տրված վարկեր	104,216,558	-	-	104,216,558
Ներդրումային արժեթղթեր	21,704,806	-	-	21,704,806
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	134,253	-	-	134,253
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	178,639,722	427,141	141,057	179,207,920

Բանկի համար վարկային ռիսկ գոյացնող գործընկերները չունեն արտաքին վարկանշում: Բանկն օգտագործում է ներքին գործընթացներ և քաղաքականություն՝ գործընկերների վարկանշման և համապատասխան ռիսկի «ախորժակը» որոշելու համար:

Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկման և մեղմացման քաղաքականություններ

Բանկը կարգավորում է վարկային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ վարկառուի կամ վարկառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեգմենտների գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Ըստ արդյունաբերության ճյուղերի և երկրների վարկային ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Բանկի խորհրդի կողմից:

Մեկ վարկառուի, ներառյալ ֆինանսական կազմակերպությունների գծով վարկային ռիսկի չափը, նաև սահմանափակված է Բանկի Խորհրդի կողմից սահմանված լրացուցիչ սահմանաչափերով հաշվեկշռային և արտահաշվեկշռային ռիսկերի համար, ինչպես նաև առևտրային գործարքների, օրինակ՝ արտարժույթային ֆորվարդի պայմանագրերի, օրական սահմանաչափերով: Ընթացիկ ռիսկերի ենթարկվելու իրական սահմանաչափերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Վարկային ռիսկի ենթարկվելը նաև կառավարվում է վարկառուների և հնարավոր վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծությունների և, անհրաժեշտության դեպքում, վարկի տրամադրման սահմանաչափերի փոփոխման միջոցով:

Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և մեղմիչ մի քանի այլ միջոցներ:

Գրավ

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ պարտքային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

- հիպոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույք,
- կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, պաշարները և այլ հիմնական միջոցներ,
- ֆինանսական գործիքներ՝ պարտքային և բաժնային արժեթղթեր
- դրամական միջոցներ և ոսկյա իրեր

Կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովվում են, ֆիզիկական անձանց գծով վերաձևակերպվող վարկային գծերը հիմնականում չեն ապահովվում: Ի լրումն, վարկային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Բանկը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Վարկերից տարբեր ֆինանսական ակտիվների ապահովման միջոց հանդիսացող գրավների տեսակները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Հիմնականում ֆինանսական կազմակերպություններին, հատկապես բանկերին, վարկեր և կանխավճարներ տրամադրելու համար գրավներ չեն պահանջվում: Բացառություն են կազմում այն գրավները, որոնք ձեռք են բերվել հետզնման պայմանագրերի և արժեթղթերի փոխառության գործարքներից: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Գրավի նախնական գնահատումը տեղի է ունենում վարկային հաստատման գործընթացի ընթացքում, երբ Բանկը հավաքում է տեղեկատվություն, որը հնարավորություն է տալիս կատարել հիմնավորված գնահատում: Գրավի առարկայի արժեքը այն գնահատված գումարն է, որով այն կարող է վաճառվել և գնահատման ամսաթիվը՝ ճշգրտված արժեքի նվազեցմամբ: Արժեքի նվազեցմամբ չափվում է այն ռիսկը, որ Բանկը չի կարողանա վաճառել գրավի առարկան ակնկալվող շուկայական արժեքին հավասար գնով: Անշարժ գույքի և հիմնական միջոցների համար նման նվազեցումը սովորաբար տատանվում է շուկայական արժեքի 20%-ից 40%-ի միջակայքում: Ղեկավարությունն իրականացնում է գրավի շուկայական արժեքների մոնիտորինգ և պահանջում ապահովման հավելյալ միջոց՝ հիմնական համաձայնագրին համապատասխան, ինչպես նաև հետևում է ստացված ապահովման միջոցների շուկայական արժեքին՝ վարկի արժեգրվման պահուստի բավարարության ստուգման ընթացքում:

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

	2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերահաշվ.)
Վարկերի ապահովվածություն՝		
Անշարժ գույքի գրավով	52,110,663	41,318,815
Երաշխիքով	40,268,615	30,914,066
Ոսկու գրավով	9,417,962	8,302,797
Փոխադրամիջոցներով (մեքենաներով)	1,660,810	1,383,903
Կանխիկով	556,889	1,097,010
Նյութերով	1,181,078	657,784
Սարքավորումներով	1,663,811	613,011
Ոսկու ստանդարտացված ձուլակտորներով	7,029	3,889
Այլ արժեթղթերով	287,512	360,799
Այլ գրավով	15,780,613	8,474,644
Չապահովված վարկերով	12,203,221	12,694,960
	135,138,203	105,821,678
Նվազեցված՝ արժեգրվման կորուստների պահուստը	(1,508,428)	(1,605,120)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր և կանխավճարներ	133,629,775	104,216,558

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ, որ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում, մինչև վարկերը չգնահատվեն որպես անհատապես արժեգրված:

Վարկերին առնչվող պայմանական պարտավորություններ

Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Երաշխիքները և ակրեդիտիվները ենթակա են նույն պարտքային ռիսկին, ինչ վարկերը: Ապրանքային և թղթային ակրեդիտիվները՝ Բանկի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անունից, որոնք թույլ են տալիս երրորդ անձանց գումարներ ստանալ բանկից հատուկ պայմանների կատարման դեպքում, ապահովված են դրանց հետ կապված ապրանքների առաքմամբ և հետևաբար դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը: Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը: Վարկի երկարաձգման պարտավորությունների գծով վարկային ռիսկի առկայության դեպքում Բանկի հնարավոր կորուստները կկազմեն ընդամենը չօգտագործված վարկային գծերին համարժեք գումար:

Սակայն հնարավոր վնասի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Բանկը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ

«Յայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկային ռիսկի գնահատման մեթոդաբանություն կիրառելի մինչև 2018 թ. հունվարի 1

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված ռիսկերը, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Արժեզրկման գնահատումը Բանկը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման գծով պահուստի անհատական գնահատում

Բանկը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի համապատասխան պահուստի չափն անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հատկությունը և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարունակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման գծով պահուստի խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ վարկային քարտերը, հիպոթեքները և չապահովված սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին: Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա:

Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և որպես անհատապես արժեզրկված վարկ բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները և վերականգնումները:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների արժեզրկման գնահատումը և պահուստավորումն իրականացվում է նույն կերպ՝ ինչ վարկերինը:

Բանկն իրականացնում է բազմաթիվ գործարքներ, որոնց պայմանագրային կողմերը չեն վարկանշված միջազգային վարկանիշային գործակալությունների կողմից: Ֆինանսական ակտիվների վարկային որակը կառավարվում է Բանկի ներքին վարկանիշների համաձայն:

Բանկի կողմից մշակվել է վարկառուների վարկանշման մեթոդաբանություն՝ կորպորատիվ վարկառուների վարկանիշերը գնահատելու նպատակով: Այս մեթոդը թույլ է տալիս հաշվարկել և շնորհել/հաստատել վարկառուի վարկանիշը և վարկի դիմաց գրավի վարկանիշը: Յամակարգը հիմնված է սթորինգային մոդելի վրա՝ պայմանավորված փոխառուի հիմնական կատարողական ցուցանիշներով, որոշված ուղեկիշների անբավարար օբյեկտիվության դեպքում աննշան փորձագիտական ճշգրտումների հնարավորությամբ: Այս մեթոդը ապահովում է վարկանիշի շնորհում հետևյալ չափանիշների խմբերի հիման վրա. փոխառուի շուկայական ցուցանիշները, գույքիլը, վարկային պատմությունը, տեղեկատվության թափանցիկությունը և վստահելիությունը, բիզնեսի և գործարար միջավայրի վերաբերյալ տեղեկատվությունը, Բանկի և վարկառուի հարաբերությունները, վարկառուի ֆինանսական վիճակը, ձեռնարկատիրական գործունեությունը և տրամադրված գրավը: Ֆինանսական վիճակը և ձեռնարկատիրական գործունեությունը ամենակարևոր չափանիշներն են: Յետևաբար, սթորինգի մոդելը նախատեսում է վարկառուի և վարկի ընդհանուր գնահատման մոտեցում:

Վարկառուի սթորինգային գնահատման մոդելը մշակվել է Բանկի կողմից՝ փոքր և միջին բիզնեսի վարկերի գնահատման և որոշումների կայացման նպատակով: Սթորինգային մոդելը մշակվել է ստանդարտ վարկատեսակների համար և ներառում է վարկառուների հիմնական

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

ցուցանիշները, ինչպիսիք են՝ ֆինանսական վիճակը, վարկառուի հետ հարաբերությունները, կառավարման որակը, նպատակային օգտագործումը, գտնվելու վայրը, վարկային պատմությունը, գրավը, և այլն:

Վարկառուի չափորոշիչների վրա հիմնված սթորինգային գնահատումը վարկավորման որոշումների կայացման գործընթացի հիմնական գործոններից մեկն է:

Անհատ վարկառուների գնահատման մեթոդաբանությունը հիմնված է հետևյալ չափանիշների վրա՝ կրթական մակարդակը, զբաղվածությունը, ֆինանսական վիճակը, վարկային պատմությունը, վարկառուին սեփականության իրավունքով պատկանող գույքը: Ձեռք բերված տեղեկությունների հիման վրա հաշվարկվում է վարկի առավելագույն սահմանաչափը: Վարկի առավելագույն սահմանաչափը հաշվարկվում է՝ կիրառելով վարկառուի պարտքային ծանրաբեռնվածության հարաբերակցությունը:

Բանկը կիրառում է ներքին մեթոդաբանություններ որոշակի կորպորատիվ վարկերի և մանրածախ վարկերի խմբերի համար: Այս սթորինգային մեթոդները մշակված են կոնկրետ վարկատեսակների համար և կիրառվում են վարկի ընթացքի տարբեր փուլերում: Որպես հետևանք, հնարավոր չէ կատարել վարկատեսակների խաչաձև սթորինգային համեմատություն, որը կհամապատասխաներ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաճախորդների վարկերի մնացորդին: Այդպիսով, ավելի մանրամասն տեղեկատվություն չի ներկայացվում:

Հաճախորդներին տրված վարկերի որակական վերլուծությունն, ըստ դրանց կատարողականի, ներկայացված է ծան. 17-ում:

Ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի, գնահատվում են ըստ միջազգային վարկանիշային գործակալությունների կողմից տրված ընթացիկ վարկանիշերի, եթե դրանք առկա են:

Ժամկետանց, սակայն չարժեզրկված վարկեր

Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը, որոնց գծով վճարումներն ուշացված են միայն մի քանի օրով: Ժամկետանց վարկերի հիմնական մասը չի համարվում արժեզրկված: Ժամկետանց, սակայն անհատապես չարժեզրկված վարկերի ժամկետանց օրերի վերլուծությունն ըստ դասերի ներկայացվում է ծան. 16-ում:

2018 թ. հունվարի 1-ից հետո կիրառվող վարկային ռիսկի չափման մեթոդաբանությունը

Ռիսկերի կառավարման նպատակներով վարկային ռիսկերի գնահատումը բարդ է և պահանջում է մոդելների կիրառում, քանի որ շուկայական պայմաններով, ակնկալվող դրամական հոսքերով և ժամանակային փոփոխություններով պայմանավորված վարկային ռիսկը կարող է տարբերվել: Ակտիվների պորտֆելի վարկային ռիսկի գնահատումը պահանջում է հետագա գնահատումներ կատարել՝ կապված դեֆոլտի, դրանից բխող կորուստների գործակիցների և գործընկերների միջև դեֆոլտի կորելացիաների հավանականության հետ: Բանկը վարկային ռիսկը գնահատում է դեֆոլտի հավանականության (ԴՅ/ԲԸ), դեֆոլտից առաջաջացած վնասի (ԴՎԿ/ԼԳԸ) և դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեք (ԴԺԳՎ/ԵԱԸ): Սա մոտ է ԱՎԿ-ի չափման նպատակով կիրառված մոտեցմանը՝ համաձայն ՖՅՄՍ 9-ի:

ՖՅՄՍ 9-ի համաձայն՝ Բանկն օգտագործում է արժեզրկման «եռափուլ» մոդել՝ վարկի սկզբնական ճանաչումից հետո որակի փոփոխությունների հիման վրա, որն ամփոփված է ստորև.

- Սկզբնական ճանաչման պահին վարկային տեսանկյունից չարժեզրկված ֆինանսական գործիքը դասակարգվում է «փուլ 1-ում», որի վարկային ռիսկը շարունակաբար վերահսկվում է Բանկի կողմից:
- Եթե սկզբնական ճանաչումից հետո հայտնաբերվում է վարկային ռիսկի զգալի աճը (SICR), ապա ֆինանսական գործիքը տեղափոխվում է «փուլ 2», սակայն դեռևս չի համարվում վարկային տեսանկյունից արժեզրկված:
- Եթե ֆինանսական գործիքը վարկային տեսանկյունից արժեզրկված է, ապա այն տեղափոխվում է «փուլ 3»:
- Փուլ 1-ում ֆինանսական գործիքների ԱՎԿ/ԵԼ-ը չափվում է առաջիկա 12 ամիսների ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների տվյալ մասին համարժեք գումարով, որոնք առաջանում են առաջիկա 12 ամիսների ընթացքում հնարավոր դեֆոլտի իրադարձությունների հետեւանքով: 2-րդ կամ 3-րդ փուլերում գործիքների ԱՎԿ-ն չափվում է՝ հիմնվելով գործողության ողջ ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների վրա:.
- ՖՅՄՍ 9-ի համաձայն, ԱՎԿ-ի չափման համապարփակ հայեցակարգը պետք է հաշվի առնի նաև կանխատեսումներ:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

- Ձեռք բերված կամ սկզբնապես վարկային տեսանկյունից արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներն այն ակտիվներն են, որոնք արժեզրկված են սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Դրանց ԱՎԿ-ն մշտապես չափվում է գործողության ողջ ընթացքի համար (փուլ 3):

ԱՎԿ-ները կարող են չափվել կորուստների գծով պահուստների միջոցով՝ ստորև նշվածների համարժեք գումարի չափով՝

- Վարկի գործողության ողջ ընթացքում ԱՎԿ, որոնք արդյունք են ֆինանսական գործիքի արժեզրկման իրադարձությունների, և որոնք կարող են տեղի ունենալ հաշվետու ժամանակաշրջանին հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում (ինչպես նշված է փուլ 1-ում), կամ
- Վարկի գործողության ողջ ընթացքում ԱՎԿ, այսինքն՝ ԱՎԿ, որն արդյունք է ֆինանսական գործիքի գործողության ընթացքում հնարավոր դեֆոլտային իրադարձությունների (ինչպես նշված է փուլ 2-ում և 3-ում):

Լիարժեք ԱՎԿ-ի դեպքում ֆինանսական գործիքի համար պահանջվում է կորուստների գծով պահուստներ, եթե այդ ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը զգալիորեն ավելացել է սկզբնական ճանաչումից հետո: Մնացած բոլոր այլ ֆինանսական գործիքների դեպքում ԱՎԿ-ները չափվում են 12-ամսյա ԱՎԿ-ին համարժեք գումարի չափով:

Չօգտագործված վարկային գծերի և ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերի դեպքում ԱՎԿ-ն չափվում է՝ հիմնվելով 100% «վարկային ռիսկի փոխարկման գործոնների» (Credit Conversion Factor) վրա:

Ֆինանսական հաստատություններից, միջբանկային ավանդներից և թղթակցային հաշիվներից ստացված ենթակա գումարները, պարտքային գործիքներում ներդրումները ենթակա են արժեզրկման՝ հիմնվելով 12-ամսյա ԱՎԿ-ի վրա: Հաճախորդների մասով դեֆոլտի հավանականության և LGD-ի հաշվարկները ստացվում են միջազգային վարկանիշային գործակալությունների (Moody's, Fitch, S & P) տրամադրած վարկային վարկանիշի վերաբերյալ տեղեկատվությունից:

Այլ դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող վարկային կորուստների համար նախատեսված պահուստը հաշվարկվում է անհատական հիմունքով՝ կիրառելով հաճախորդի վարկային կորստի պահուստի դրույթաչափը: Եթե հաճախորդը բանկում վարկային ռիսկ չի ունենում, ապա օգտագործվում են հաճախորդի վարկային վարկանիշը և համապատասխան դեֆոլտի հավանականությունն ու LGD-ն: Բացի այդ, գնահատվում է նաև դեբիտորական պարտքի ակնկալվող ռիսկը: Եվ վերջապես, ԴՀ-ները, LGD-ները և ակնկալվող ժամանակահատվածը բազմապատկվում են՝ վարկային ակնկալվող պահուստը դեբիտորական պարտքերի համար հաշվարկելու համար:

Հաճախորդներին տրված վարկեր

Վարկառուների վարկային ռիսկերի գնահատման նպատակով Բանկը մշակել է ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների վրա հիմնված մեթոդաբանությունը:

Ակնկալվող վարկային կորուստները Բանկը չափում է անհատական, իսկ վարկային պորտֆելների դեպքում՝ հավաքական հիմունքով, որոնք համանման վարկային ռիսկի հատկանիշներ ունեն:

Անհատապես նշանակալի վարկային ռիսկը համարվում է այն վարկառուների կամ փոխկապակցված վարկառուների խումբը, որոնք ռիսկը գերազանցում է կանոնադրական կապիտալի 1 տոկոսը: Բացի այն, նրանց պետք է վարկային ռիսկի զգալի աճի հատկանիշներ դրսևորեն, ինչպիսիք են ժամկետանց օրերի ավելացումը կամ զգալի ֆինանսական դժվարությունները:

Վարկային ռիսկի զգալի աճը, կամ արժեզրկումից կորստի բացահայտման նպատակով Ռիսկերի կառավարման վարչությունը վերլուծում է վարկառուների իրացվելիության, վճարունակության, բիզնես գործունեության և ֆինանսական ռիսկերի առկայության, ժամկետանց, վերակազմակերպման, վարկային վարկանիշների և գրավադրումների իրական արժեքների մասին տեղեկատվությունը:

Անհատապես նշանակալի ռիսկերի ԱՎԿ-ն, որոնք վարկային ռիսկի գալի աճի հատկանիշների են դրսևորում, չափվում է անհատական հիմունքով: Անհատապես նշանակալի ռիսկերի ԱՎԿ-ն, որոնք վարկային ռիսկի գալի աճի հատկանիշներ չեն դրսևորում, չափվում են հավաքական հիմունքով:

Անհատական հիմունքով ԱՎԿ-ի չափումը

Անհատապես գնահատված վարկերի համար ԱՎԿ-ները չափվում են որպես պայմանագրով Բանկին տրվելիք դրամական միջոցների հոսքերի և բազմաթիվ ապագա տնտեսական

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

սցենարների վերլուծման արդյունքում Բանկի կողմից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի տարբերության ներկա արժեք, որը գեղջվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով: Բացի այդ, հաշվի են առնվում նաև վարկի գծով գրավադրված ցանկացած ակտիվների մարումը և իրացումը:

Բանկը, որպես կանոն, գնահատում է գրավի իրացման արժեքը՝ հիմք ընդունելով 2 տարին որպես հավաքագրման և գնահատման՝ 25 տոկոսով կրճատում կատարելու ժամկետ: Ընդհանուր մոտեցումը փոփոխվում է կախված առանձին դեպքերից, եթե այլ հանգամանքները ցույց են տալիս, որ հավաքագրման և գնահատման կրճատում կատարելու ընդհանուր ժամկետը ողջամիտ չեն:

Հավաքական հիմունքով ԱՎԿ-ի չափումը

ԱՎԿ-ի չափման հիմնական ելակետային տվյալները հետևյալ փոփոխականների ժամկետային կառուցվածքն է՝

- Դեֆոլտի հավանականություն (PD),
- Դեֆոլտի դեպքում կորստի չափը (LGD),
- Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը (EAD)

Այս պարամետրերը հիմնականում ստացվում են ներքին օգտագործման վիճակագրական մոդելներից և այլ պատմական տվյալներից: Դրանք կարգավորվում են կանխատեսումների արտացոլման նպատակով:

Հավաքական գնահատումն իրականացվում է վարկառուի մակարդակով, այլ ոչ թե պայմանագրի մակարդակով:

Սեզմենտավորում

Հավաքական հիմունքով գնահատված վարկերը խմբավորված են ըստ իրենց վարկային ռիսկի հատկանիշների: Նման հատկանիշները ներառում են.

- Սեզմենտը/հատվածը
- Ժամկետանց օրերը
- Վերակազմակերպում
- Ապահովվածություն

ԱՎԿ-ի՝ հավաքական հիմունքով գնահատման ենթակա պորտֆելները բաժանվում են 5 սեզմենտների կամ հատվածների. Հաճախորդներ, հիփոթեք, արտադրություն, գյուղատնտեսություն, այլ:

Դեֆոլտի սահմանումը

ԱՎԿ-ի սահմանման համար կարևոր է սահմանել դեֆոլտը: Վերջինիս սահմանումն իրենից ներկայացնում է ԱՎԿ-ի չափի գնահատումը: Ստորև նշվածները Բանկը համարում է դեֆոլտի իրադարձություն.

- Վարկառուն ունի ավելի քան 90 օր ժամկետանց որևէ նյութական վարկային պարտավորություն Բանկին՝ հավաքական հիմունքով գնահատվող վարկերի պարագայում,
- Վարկառուի վարկը մեկից ավելի անգամ վերակազմակերպվել է,

Վարկառուի՝ իր վարկային պարտավորությունների չկատարման հավանականության գնահատման ժամանակ Բանկը հաշվի է առնում որակական և քանակական ցուցանիշները: Դեֆոլտի գնահատման համար Բանկն օգտվում է տեղեկատվության բազմաթիվ աղբյուրներից, որոնք պատրաստվում են կազմակերպության ներսում, կամ ստացվում արտաքին աղբյուրներից:

Գնահատվող տեղեկությունը կախված է նաև բացահայտման կարևորությունից: Որակական ցուցանիշները, ինչպիսիք են վարկառուի ֆինանսական վիճակի հնարավոր վատթարացման մասին արտաքին աղբյուրից ստացված տեղեկությունները ծառայում են որպես վերլուծության կարևոր տվյալներ և օգտագործվում ԱՎԿ-ի անհատական հիմունքով գնահատման համար վարկերի բացահայտման նպատակով, եթե վարկառուի ներկայացրած ռիսկը Եականորեն զգալի շեմից ավելի բարձր է:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Վարկային ռիսկի նշանակալի աճ

Բանկը վերահսկում է արժեզրկման պահանջներին ենթակա բոլոր ֆինանսական ակտիվները՝ գնահատելու դրանց սկզբնական ճանաչումից ի վեր վարկային ռիսկի նշանակալի աճը: Վարկային ռիսկի նշանակալի աճի դեպքում Բանկը կչափի կորուստների գծով պահուստները՝ հիմնվելով գործողության ողջ ընթացքում, այլ ոչ 12-ամսյա, ԱՎԿ-ի վրա:

Ֆինանսական գործիքի՝ դրանց սկզբնական ճանաչումից ի վեր վարկային ռիսկի նշանակալի աճի գնահատման ժամանակը Բանկը հաշվի է առնում որակական և քանակական տեղեկությունները, որոնք ողջամիտ են և հիմնավորված: Վարկառու վարկային վարկանիշի զգալի վատթարացումը, գրավի արժեքի զգալի նվազումը կարող են համարվել վարկային ռիսկերի զգալի չափով ավելացման որակական ցուցանիշեր, որոնք օգտագործվում են ԱՎԿ-ի անհատական հիմունքով գնահատման համար նախատեսված վարկերի բացահայտման համար, եթե վարկառուի ներկայացրած ռիսկը զգալիորեն բարձր է էականորեն նշանակալի շեմից:

Երբ ակտիվը դառնում է 30 օր ժամկետանց, Բանկը համարում է, որ վարկային ռիսկի զգալի աճ է տեղի ունեցել և ակտիվը գտնվում է արժեզրկման մոդելի 2-րդ փուլում, այսինքն՝ կորուստների գծով պահուստները գնահատվում են գործողության ողջ ընթացքի ԱՎԿ/ECL-ով:

ԴՅ մոդելը

Յուրաքանչյուր խմբի համար ԴՅ-ի չափը որոշելու համար Բանկն օգտագործում է միգրացիայի մատրիցների մեթոդաբանություն, որը կիրառում է պատմական տվյալների, պարտավորությունների չկատարման և դեֆոլտի փորձի վիճակագրական վերլուծությունները վարկերի գումարը հուսալիորեն գնահատելու համար, որոնք, ի վերջո, կարժեզրկվեն՝ մինչև հաշվեկշռային ամսաթիվը տեղի ունեցած իրադարձությունների արդյունքում: Համանման խմբի դիտարկման համար ընտրվել է յոթ տարվա ժամկետ՝ 2012 թվականի հունվարից մինչև 2018 թվականի դեկտեմբերը: Դիտարկվող ժամանակահատվածում պատրաստվեցին մեկամսյա միգրացիայի մատրիցները:

Միգրացիայի մատրիցներն օգտագործվում են հավաքական հիմունքով գնահատման յուրաքանչյուր խմբի դեֆոլտի 12-ամսյա հավանականությունը հաշվարկելու համար: Դրանից ելնելով, հաշվարկվում են հետագա տարիների սահմանային ԴՅ-ները, մինչև սպառվի պորտֆելի մարման ժամկետը: ԴՅ-ի հաշվարկներ համար դեֆոլտ է սահմանվել 90 օր ժամկետանց դեպքը: Դիտարկվող ժամանակահատվածում առնվազն մեկ անգամ արժեզրկված վարկառուն համարվում է արժեզրկված դիտարման ողջ մնացած ժամանակահատվածում:

Ժամկետային (Point in Time PDs) ԴՅ-ները հաշվարկվելու համար Բանկը տարբեր մակրո սցենարների ներքո կիրառում է նաև կանխատեսումներ:

LGD մոդել

Արժեզրկման մոդելի բաղադրիչներից մեկը դեֆոլտի դեպքում կորստի չափն է, այսինքն՝ հաշվարկվում է դեֆոլտի դեպքում կորուստը: Այն չափելու համար ըստ սեզմենտների արժեզրկված ռիսկերը նվազեցվում են գրավադրված դեպոզիտների և գրավադրված գույքի զեղչված իրացվելիության արժեքի չափով՝ կիրառելով հավաքագրման 2 տարվա ժամկետը և գնահատման 25 տոկոս կրճատումը: Չապահովված ակտիվների LGD մոդելներում հաշվի են առնվում արժեզրկված ակտիվների մարման դրույթաչափերը: LGD-ները չափվում են սեզմենտի, այլ ոչ թե առանձին վարկառուի մակարդակով:

EAD մոդել

EAD-ն դեֆոլտի դեպքում ակնկալվող ռիսկն է: Բանկը EAD-ն ստանում է կոնտրագենտի համար ներկայացրած ընթացիկ/ներկա ռիսկից և ընթացիկ գումարի հնարավոր փոփոխություններից, որոնք նախատեսված են ամորտիզացիա ներառող պայմանագրով:

Կանխատեսումների ներառում

ԱՎԿ-ի չափման ժամանակ Բանկն կանխատեսված տեղեկություններ է օգտագործում: Այդ տեղեկությունները ներառում են դրամավարկային քաղաքականություն սահմանող մարմինների կողմից հրապարակված տնտեսական տվյալները և կանխատեսվող տնտեսական ցուցանիշները: Դեֆոլտի հավանականության որոշմանը մասնակցում են հետևյալ մակրոտնտեսական փոփոխականները. սպառողական գների համաթիվը, ԱՄՆ դոլար-ՀՀ դրամ փոխարժեքը և ՌԴ ռուբլի-ՀՀ դրամ փոխարժեքը: Դրանք հանգեցնում են դեֆոլտի տարբեր հավանականությունների: Այս տարբեր փոփոխականների համակողմանի վերլուծումը կամ կշռումը դեֆոլտի միջին կշռված

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

հավանականության հիմքն է կազմում, որն օգտագործվում է ԱՎԿ-ի հաշվարկների համար: 12-ամսյա ԱՎԿ-ն (փուլ 1-ի վարկեր) չափվում է միայն 12 ամսվա ԴՅ-ով: Գործողության ամբողջ ընթացքի ԱՎԿ-ն (փուլ 2-ի և 3-ի վարկեր) չափվում է բոլոր տարեկան սահմանային ԴՅ-ներով՝ մինչև վարկի մարման ժամկետի ավարտը:

Մակրոտնտեսական ցուցանիշների կանխատեսումներն իրենց տարբեր սցենարների և կշիռների հետ միասին հրապարակվում են ՀՀ ազգային վիճակագրական ծառայության կողմից:

ԱՎԿ-ի հաշվարկ

Յուրաքանչյուր խմբի/սեգմենտի համար սահմանային ԴՅ-ն և LGD-ն որոշելուց հետո վարկային կորուստների գծով պահուստների վերջնական հաշվարկ է կատարվում: Այն կախված է խմբերի ռիսկի հատկանիշներից. փուլ 1-ի խմբերի համար (31-ից պակաս ժամկետանց օր) հաշվարկվում է 12-ամսյա ԱՎԿ-ն, իսկ փուլեր 2-ի և 3-ի խմբերի համար (ավելի քան 90 օր ժամկետանց կամ վերակազմակերպված վարկեր) հաշվարկվում է ամբողջական ԱՎԿ-ն: Վարկային պորտֆելի LLP-ի հաշվարկման արդյունքները հնարավորություն են տալիս տանալ հավաքական հիմունքով գնահատման 5 խմբերից յուրաքանչյուրի արժեզրկման միջին դրույթաչափը: Այս դրույթաչափերը կիրառվում են մինչև ամբողջ մոդելի հաջորդ հերթական վերահաշվարկ կատարելը արկային կորուստների գծով պահուստներ ձևավորելու համար: Արժեզրկման մոդելի վերահաշվարկը մեկ անգամ կատարվել է 2018 թվականին, իսկ վերջինը կատարվել է 2018 թվականի դեկտեմբերին՝ վերջին հասանելի տվյալների հիման վրա:

բ. Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, երբ Բանկի շահույթները, կապիտալը կամ նրա՝ իր գործունեության նպատակներին հասնելու կարողությունը վատթարանում են՝ շուկայական տոկոսադրույթներում և գներում փոփոխությունների կամ դրանց անկայունության պատճառով: Շուկայական ռիսկն ընդգրկում է Բանկի՝ տոկոսադրույթի և արժույթային հնարավոր ռիսկերը: Փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել Բանկի ռիսկերի գնահատման մոտեցումներում կամ ռիսկի աստիճանում, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարման և չափման մեթոդներում:

Տոկոսադրույթի ռիսկ

Տոկոսադրույթի ռիսկը շուկայական տոկոսադրույթների փոփոխման բացասական ազդեցության հնարավորությունն է Բանկի զուտ տոկոսային եկամտի կամ կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա: Տոկոսադրույթի ռիսկը ծագում է Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքերի և նրանց իրական արժեքի վրա տոկոսադրույթների փոփոխությունների ուղղակի ազդեցության հնարավորությունից: Բանկի Տեսքերների խորհուրդը սահմանել է տոկոսադրույթների միջև տարբերությունների սահմանաչափ ժամկետային կտրվածքով: Դիրքերը վերահսկվում են և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դրանց ռիսկայնությունը ընդունելի շրջանակներում պահելու համար:

2018 և 2017 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական գործիքների տարբեր տոկոսադրույթի ռիսկերը ներկայացվում են ստորև աղյուսակում՝

(հազար դրամ)	Միջին լողացող տոկոսա- դրույթ	մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Հաշվեկշռա- յին արժեք
2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ							
Պարտավորությ ունեն							
Այլ փոխառու միջոցներ	Libor6+2.25% - 7.52%	10,101,728	4,231,924	101,104	-	-	14,434,756
		10,101,728	4,231,924	101,104	-	-	14,434,756

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)**

(հազար դրամ)	Միջին լողացող տոկոսա- դրույք	մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Հաշվեկշռա յին արժեք
2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Պարտավորություններ							
Այլ փոխառու միջոցներ	Libor6+2.55% - 5.55%	357,824	2,791,308	-	-	-	3,149,132
		357,824	2,791,308	-	-	-	3,149,132

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի արժեքը կտատանվի շուկայական գների փոփոխության արդյունքում անկախ նրանից, թե փոփոխությունները հետևանք են առանձին արժեթղթին կամ դրա թողարկողին յուրահատուկ գործոնների, թե շուկայում շրջանառվող բոլոր արժեթղթերի վրա ազդող գործոնների: Բանկը ենթարկվում է իր ապրանքների կամ ծառայությունների շուկայական գների փոփոխության ռիսկին, որոնք ենթակա են թե՛ ընդհանուր, թե՛ յուրահատուկ շուկայական տատանումների:

Բանկը կառավարում է գնային ռիսկն այն պոտենցիալ կորուստների պարբերաբար գնահատման միջոցով, որոնք կարող են առաջանալ շուկայական պայմանների անբարենպաստ փոփոխություններից, ինչպես նաև սահմանելով և պահպանելով համապատասխան վնասների կանխարգելման սահմանաչափեր և միջակայքերի (մարժաներ) և գրավի պահանջներ: Բանկի չտրամադրված վարկային պարտավորվածությունների գծով հնարավոր վնասների գումարը հավասար է այդ պարտավորվածությունների ընդհանուր գումարին: Այնուամենայնիվ, վնասի հավանական գումարը ավելի փոքր է քան այդ գումարը, քանի որ պարտավորվածությունների մեծ մասը պայմանական են՝ կախված մի շարք պայմաններից, որոնք սահմանված են վարկային պայմանագրերում:

Արժույթային ռիսկ

Արժույթային ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով, որը գնահատվում է յուրաքանչյուր առանձին արտարժույթի, ինչպես նաև արտարժույթով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների ամբողջ պորտֆելի համար: Յուրաքանչյուր արժույթի դիրքի մասով Բանկը սահմանաչափեր է հաստատել: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դիրքերը սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը Բանկի վրա առ 31 դեկտեմբերի 2018 թ. ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում՝

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Ռուբլի	Այլ ար- ժույթ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19,409,916	7,288,803	10,096,619	1,295,801	66,906	38,158,045
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,142,576	9,176,666	1,404,248	452,424	36	13,175,950
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	3,681,119	201,584	-	-	-	3,882,703
Հաճախորդներին տրված վարկեր և կանխավճարներ	71,471,900	56,944,494	5,196,546	16,835	-	133,629,775
Ներդրումային արժեթղթեր	19,131,502	620,724	-	-	-	19,752,226
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	122,879	3,108	3,373	20	-	129,380
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	115,959,892	74,235,379	16,700,786	1,765,080	66,942	208,728,079
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Հետզնման պայմանագրեր	20,204,342	314,706	-	-	-	20,519,048
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	102,880	1,958,080	-	-	-	2,060,960
Այլ փոխառու միջոցներ	23,198,499	37,174,770	3,677,240	149,094	1,195	64,200,798
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	46,307,832	42,176,826	5,826,961	1,488,309	28,840	95,828,768
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	322,484	181,064	26,605	55,327	-	585,480
Ստորադաս փոխառություններ	705,853	2,676,296	-	-	-	3,382,149
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	90,841,890	84,481,742	9,530,806	1,692,730	30,035	186,577,203
Հաշվեկշռային բաց դիրք	25,118,002	(10,246,363)	7,169,980	72,350	36,907	22,150,876
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ						
Համախառն մարվող արժույթային սվոփեր	(2,040,328)	9,400,298	(7,364,942)	145,120	(122,680)	17,468
Բաց դիրք	23,077,674	(846,065)	(194,962)	217,470	(85,773)	22,168,344

Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը Բանկի վրա առ 31 դեկտեմբերի 2017 թ. ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում (վերահաշվ.)`

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Ռուբլի	Այլ ար- ժույթ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15,449,040	11,979,780	7,001,095	1,301,879	93,037	35,824,831
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	-
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,888,805	10,835,888	63,007	242,840	-	13,030,610
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	4,087,212	209,650	-	-	-	4,296,862
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	54,195,056	44,841,367	5,178,658	1,477	-	104,216,558
Ներդրումային արժեթղթեր	21,556,627	148,179	-	-	-	21,704,806
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	41,108	80,337	8,687	4,121	-	134,253
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	97,217,848	68,095,201	12,251,517	1,550,317	93,037	179,207,920

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)**

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Ռուբլի	Այլ արժույթ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Հետգնման պայմանագրեր	20,511,989	-	-	-	-	20,511,989
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	100,100	968,664	-	-	-	1,068,764
Այլ փոխառու միջոցներ	15,320,395	20,106,980	3,804,415	302,328	-	39,531,118
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	38,338,377	46,653,034	5,376,060	1,307,139	29,288	91,703,898
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	215,095	56,589	13,892	29,828	-	315,404
Ստորադաս փոխառություններ	3,731,222	2,667,379	-	-	-	6,409,601
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	78,217,178	70,463,646	9,191,367	1,639,295	29,288	159,540,774
Հաշվեկշռային բաց դիրք	19,000,670	(2,368,445)	3,060,150	(88,978)	63,749	19,667,146
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ						
Համախառն մարվող արժույթային սվոփեր	-	1,732,594	(1,740,300)	-	-	(7,706)
Բաց դիրք	19,000,670	(635,851)	1,319,850	(88,978)	63,749	19,659,440

Արտարժույթի ռիսկի զգայունություն

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է Բանկի զգայունությունը ՀՀ դրամի՝ ԱՄՆ դոլարի, Եվրոյի, ռուբլու փոխարժեքի 10% աճի կամ նվազման հանդեպ: Տվյալ 10%-ն իրենից ներկայացնում է այն զգայունության տոկոսը, որն օգտագործվում է արտարժույթային ռիսկը հիմնական ղեկավար անձնակազմին ներկայացնելիս և արտարժույթի փոխարժեքի ողջամտորեն հնարավոր փոփոխությունն է՝ ըստ ղեկավարության գնահատականի: Չգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն վճարման ենթակա արտարժույթով գնանշված դրամական միավորները և ճշգրտում դրանց փոխարկումը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ՝ արտարժույթի փոխարժեքների 10% փոփոխության տեսանկյունից: Չգայունության վերլուծությունը ներառում է արտաքին վարկերը, որոնց դեպքում վարկի գնանշումը կատարված է վարկատուի կամ վարկառուի գործառնական արժույթից տարբեր արժույթով: Ստորև նշված դրական թիվը նշանակում է շահույթի կամ կապիտալի տարրի աճ այն դեպքերում, երբ ՀՀ դրամն արժեվորվում է ԱՄՆ դոլարի, Եվրոյի, ռուբլու նկատմամբ 10%-ի չափով:

	2018 թ.			2017 թ.		
	Փոխարժեքի փոփոխություն	Ազդեցությունը շահույթի վրա նախքան հարկումը	Արժեզրկում	Փոխարժեքի փոփոխություն	Ազդեցությունը շահույթի վրա նախքան հարկումը	Արժեզրկում
ԱՄՆ դոլար	10%	(84,607)	84,607	10%	(63,585)	63,585
Եվրո	10%	(19,496)	19,496	10%	131,985	(131,985)
ՌԴ ռուբլի	10%	21,747	(21,747)	10%	(8,898)	8,898

Չգայունության վերլուծության սահմանափակումները. վերևում բերված աղյուսակում բերված է առանցքային ենթադրության փոփոխության ազդեցությունը այլ ենթադրությունների անփոփոխ պայմանների դեպքում: Իրականում ենթադրությունների, ինչպես նաև այլ գործոնների միջև գոյություն ունի փոխադարձ կապ: Հարկ է նաև նշել, որ այս զգայունությունները ոչ գծային են, և ավելի մեծ կամ փոքր ազդեցությունները չպետք է միջարկվեն (ինտերպոլյացիա) կամ արտարկվեն (էքստրապոլյացիա) այս արդյունքներից:

Չգայունության վերլուծությունում հաշվի չի առնվում այն հանգամանքը, որ Բանկի ակտիվները և պարտավորությունները ակտիվորեն կառավարվում են: Ի լրումն, Բանկի ներկայիս ֆինանսական դիրքը կարող է տարբեր լինել այն ժամանակ, երբ որևէ իրական շուկայական շարժ տեղի ունենա: Օրինակ, Բանկի ֆինանսական ռիսկերի կառավարման ռազմավարությունը նպատակ ունի կառավարելու շուկայական տատանումների ազդեցությանը ենթակա լինելը: Երբ ներդրումային շուկաներն անցնում են զանազան շեմային մակարդակներից, Բանկի ղեկավարության արձագանքը

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

կարող է ներառել այնպիսի գործողություններ, ինչպիսիք են ներդրումների վաճառքը, ներդրումային պորտֆելի բաշխվածության փոփոխությունը և այլ կանխարգելիչ միջոցառումներ: Հետևաբար, ենթադրությունների իրական փոփոխության ազդեցությունը կարող է որևէ ազդեցություն չունենալ պարտավորությունների վրա, մինչդեռ ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվառվում են շուկայական արժեքով: Այս հանգամանքներում, ակտիվների և պարտավորությունների տարբեր չափման հիմունքները կարող են հանգեցնել Բանկի կանոնադրական կապիտալի տատանումների:

Զգայունության վերլուծության այլ սահմանափակումները ներառում են հիպոթետիկ շուկայական շարժերի կիրառումը պոտենցիալ ռիսկերը ներկայացնելու նպատակով, որոնք ընդամենը ներկայացնում են Բանկի տեսակետը մոտակա ժամանակների շուկայական հնարավոր փոփոխությունների վերաբերյալ և չեն կարող կանխատեսվել որևէ հավաստիությամբ, ինչպես այն ենթադրությունը, որ բոլոր տոկոսադրույքները շարժվում են համանմանորեն:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիությունը Բանկի ստանձնած պարտավորությունների ամբողջությամբ և սահմանված ժամկետներում կատարման հնարավորությունն է:

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Բանկն ի վիճակի չի լինի ժամանակին բավարարել իր պարտատերերի պահանջները բնականոն և արտասովոր պայմաններում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի գրավների հասանելիությունը, որն, անհրաժեշտության դեպքում, կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և դիվերսիֆիկացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բացի այդ, Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է պահուստավորման նվազագույն պարտադիր ռեզերվը (տես ծան. 13-ը): Իրացվելիության ռիսկը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր հնարավոր սցենարների դեպքում՝ հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ՝ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ իրավիճակների ծրագրի առկայությունը և վերահսկել իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

Ստորև ներկայացվում է 2018 և 2017 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների բաշխումը՝ մարման մնացած ժամկետների համաձայն: Մարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն, Բանկի կարծիքով, շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմությամբ: Ներդրումային արժեթղթերը, բացի բաժնային գործիքներից, ներկայացված են ցպահանջ և պակաս, քան մեկ ամիս կատեգորիաներում, քանի որ Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ դրանք բարձր իրացվելի ակտիվներ են, որոնք կարող են վաճառվել ըստ պահանջի՝ ֆինանսական պարտավորությունների գծով դրամական միջոցների արտահոսքի պահանջն ապահովելու համար: Ավելին, հաշվի առնելով Բանկի կողմից պայմանագրային պահանջների խախտումները փոխառու միջոցների մասով (տես ծան. 23), Բանկը համապատասխան փոխառու միջոցները, ինչպես նաև մնացած փոխառու միջոցների մնացորդները հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին, ընդամենը 24,059,690 հազար ՀՀ դրամ գումարի, դասակարգել է որպես ցպահանջ (պայմանագրային պարտավորությունների փոխադարձ կատարման դրույթների շնորհիվ): Ղեկավարությունը ունի հաստատուն համոզվածություն և առ այն, որ այս փոխառությունների գծով դրամական միջոցների հոսքերը տեղի կունենան համաձայն պայմանագրային պայմանների՝ հաշվի առնելով, որ հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո Բանկը ստացել է համապատասխան զիջումներ այս խախտումների մասով, ինչպես նաև հաշվի առնելով ծան. 34-ում ներկայացված իրադարձությունները: Եթե համապատասխան զիջումները դրույթների խախտման մասով ստացված լինեին հաշվետու ժամանակաշրջանից առաջ, և համապատասխան

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

փոխառությունները դասակարգվել են ըստ իրենց պայմանագրային/ ականկալվող ժամկետայնության, ապա ստորև ներկայացված աղյուսակում գուտ դիրքը *Ընդամենը մինչև 12 ամիս* կկազմեր բացասական 19,301,851 հազար ՀՀ դրամ (2017: բացասական 27,869,735 ՀՀ հազար դրամ):

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

	2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ							
	Ցախահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	Ընդամենը մինչև 12 ամիս	1 -ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը 12 ամսից ավել	Ընդամենը
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	38,158,045	-	-	38,158,045	-	-	-	38,158,045
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	17,468	-	-	17,468	-	-	-	17,468
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,834,632	-	1,649,555	8,484,187	2,721,169	1,970,594	4,691,763	13,175,950
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	3,882,703	-	-	3,882,703	-	-	-	3,882,703
Հաճախորդներին տրված վարկեր	4,108,005	11,369,837	32,589,252	48,067,094	61,368,037	24,194,644	85,562,681	133,629,775
Ներդրումային արժեթղթեր	17,454,208	100,250	393,688	17,948,146	1,173,278	630,802	1,804,080	19,752,226
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	121,308	4,077	3,295	128,680	217	483	700	129,380
	70,576,369	11,474,164	34,635,790	116,686,323	65,262,701	26,796,523	92,059,224	208,745,547
Պարտավորություններ								
Հետզնման պայմանագրեր	20,519,048	-	-	20,519,048	-	-	-	20,519,048
Այլ փոխառու միջոցներ	27,374,010	3,765,124	16,824,799	47,963,933	14,128,118	2,108,747	16,236,865	64,200,798
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	43,321,959	8,235,965	30,312,153	81,870,077	11,830,458	2,128,233	13,958,691	95,828,768
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	26,421	-	1,093,380	967,580	-	967,580	2,060,960
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	344,409	234,813	6,258	585,480	-	-	-	585,480
Ստորադաս փոխառություններ	21,725	-	-	21,725	3,360,424	-	3,360,424	3,382,149
	91,581,151	12,262,323	48,210,169	152,053,643	30,286,580	4,236,980	34,523,560	186,577,203
Չուտ դիրք	(21,004,782)	(788,159)	(13,574,379)	(35,367,320)	34,976,121	22,559,543	57,535,664	22,168,344
Կուտակային տարբերություն	(21,004,782)	(21,792,941)	(35,367,320)		(391,199)	22,168,344		

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

	2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերահաշվ.)							
	Ցպահանջ և միջև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	Ընդամենը մինչև 12 ամիս	1 -ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը 12 ամսից ավել	Ընդամենը
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	35,824,831	-	-	35,824,831	-	-	-	35,824,831
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	7,057,125	437,162	1,650,374	9,144,661	3,567,805	318,144	3,885,949	13,030,610
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	4,296,862	-	-	4,296,862	-	-	-	4,296,862
Հաճախորդներին տրված վարկեր	2,436,360	3,563,385	15,301,124	21,300,869	42,590,654	40,325,035	82,915,689	104,216,558
Ներդրումային արժեթղթեր	-	364,623	50,813	415,436	11,349,722	9,939,648	21,289,370	21,704,806
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	134,253	-	134,253	-	-	-	134,253
	49,615,178	4,499,423	17,002,311	71,116,912	57,508,181	50,582,827	108,091,008	179,207,920
Պարտավորություններ								
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեթով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ								
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	564	-	564	1,068,200	-	1,068,200	1,068,764
Հետգնման պայմանագրեր	20,511,989	-	-	20,511,989	-	-	-	20,511,989
Այլ փոխառու միջոցներ	198,342	1,944,036	5,096,009	7,238,387	31,033,960	1,258,771	32,292,731	39,531,118
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	57,571,597	2,043,162	11,305,543	70,920,302	15,025,023	5,758,573	20,783,596	91,703,898
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	104,912	210,493	315,405	-	-	-	315,405
Ստորադասված փոխառություն	-	-	-	-	-	6,409,601	6,409,601	6,409,601
	78,281,928	4,092,674	16,612,045	98,986,647	47,127,183	13,426,945	60,554,128	159,540,775
Չուտ դիրք	(28,660,750)	406,749	390,266	(27,869,735)	10,380,998	37,155,882	47,536,880	19,667,145
Կուտակային տարբերություն	(28,660,750)	(28,260,001)	(27,869,735)		(17,488,737)	19,667,145		

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, հիմնվելով պայմանագրով նախատեսված՝ չգեղջված մարման պարտավորությունների վրա:

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1 -ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Հետգնման պայմանագրեր	20,209,441	15,250	526	-	-	20,225,217
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	18,473	36,552	87,031	2,061,973	-	2,204,029
Այլ փոխառու միջոցներ	28,259,502	4,157,143	18,252,651	17,616,430	2,880,990	71,166,716
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	45,892,659	8,764,690	31,574,393	13,535,828	2,433,801	102,201,371
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	585,480	-	-	-	-	585,480
Ստորադաս փոխառություններ	51,349	59,250	271,560	1,441,737	4,120,129	5,944,025
Ընդամենը չգեղջված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	95,016,904	13,032,885	50,186,161	34,655,968	9,434,920	202,326,838

Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ

Արտարժույթի սվոփ պայմանագրեր

Ներհոսք

Արտահոսք

11,739,048

(11,721,580)

11,739,048

(11,721,580)

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2017 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերահաշվ.), հիմնվելով պայմանագրով նախատեսված՝ չգեղջված մարման պարտավորությունների վրա:

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3-12 ամիս	1 -ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Հետգնման պայմանագրեր	20,511,989	-	-	-	-	20,511,989
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	5,562	11,688	50,985	1,135,500	-	1,203,735
Այլ փոխառու միջոցներ	198,342	1,944,036	5,096,009	33,671,452	1,709,380	42,619,219
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	57,571,597	2,043,161	11,305,543	16,500,498	6,200,446	93,621,245
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	-	104,912	210,493	-	-	315,405
Ստորադաս փոխառություններ	-	-	-	-	6,800,590	6,800,590
Ընդամենը չգեղջված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	78,287,490	4,103,797	16,663,030	51,307,450	14,710,416	165,072,183

Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ

Արտարժույթի սվոփ պայմանագրեր

Ներհոսք

Արտահոսք

1,732,594

(1,740,300)

1,732,594

(1,740,300)

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկն իրենից ներկայացնում է ուղղակի կամ անուղղակի կորուստների վտանգ, որն առաջանում է Բանկի կողմից ֆինանսական գործիքներում ներգրավվածությունից, այդ թվում՝ գործընթացների, տեխնոլոգիաների, ենթակառուցվածքների գծով և արտաքին գործոնների ազդեցությամբ, բացի վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերից, մասնավորապես՝ իրավական և կանոնակարգային պահանջների արդյունքում առաջացող ռիսկերը և համընդհանուր ընդունված կորպորատիվ վարքագծի ստանդարտները:

Բանկի նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկերն այնպես, որ ֆինանսական կորուստների և վնասի կանխարգելումը համահունչ լինի Բանկի գործնական համբավի և ընդհանուր ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարման մեթոդների մշակման և գործընթացների իրականացման համար հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Բանկի գործադիր մարմինը: Այս պատասխանատվությունն ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում՝ գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների պահպանում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի կրճատում:

Բանկի ստանդարտներին համապատասխանությունն ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքները քննարկվում են Բանկի ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Այդ դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Խորհրդին:

33 Գործարքներ փոխկապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀ ՍՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» ստանդարտի, կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա և դուստր ընկերությունների բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձինք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

2018 և 2017 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալի 73.71% (2017 թ.՝ 69.55%) կամ 16,408, 815 հազար դրամ (9,534,432 հազար ՀՀ դրամ) պատկանում է Սուբխայաններին, որոնք հանդիսանում են Բանկի վերջնական վերահսկող: Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկին են պատկանում բաժնետոմսերի 2.20%-ը՝ գումարած մեկ բաժնետոմս (2017 թ.՝ 2.52%):

Փոխկապակցված կողմերի հետ գործարքները, մնացորդները, եկամուտներն ու ծախսերը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ հետևյալն են (2017՝ վերահաշվ.):

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)**

	2018 թ.		Դուստր ընկերություն ներ և ընկերություն ներ, որտեղ Բանկն ունի ներդրում
	Բաժնետերեր	Հիմնական դեկավար անձնակազմ	
Հաճախորդների տրված վարկեր			
Հունվարի 1-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	1,031,923	153,058	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	2,664,389	138,134	-
Նվազեցված՝ վարկային արժեզրկման պահուստ	(85,521)	(2,666)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր	2,578,868	135,468	-
Վարկերի գծով տոկոսային եկամուտ	273,803	17,799	
Վարկային կորուստների մասով արժեզրկման կորուստներ/(վերականգնում)			
Ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր			
Հունվարի 1-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	100,000	-	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպություններին վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	67,482	-	-
Նվազեցված՝ վարկային արժեզրկման պահուստ	(7)	-	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպություններին վճարման ենթակա վարկեր	67,475	-	-
Ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի գծով տոկոսային եկամուտ	6,875	-	-
Հաճախորդների վճարման ենթակա գումարներ			
Ավանդներ հունվարի 1-ի դրությամբ	845,554	369,357	-
Ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	677,395	446,312	-
Տոկոսային ծախս ավանդների գծով	1,567	25,006	-
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ			
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ հունվարի 1-ի դրությամբ	186,479	-	-
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	177,455	-	-
Տոկոսային ծախս	23,587	-	-
Ստորադաս փոխառություն			
Ստորադաս փոխառություն հունվարի 1-ի դրությամբ	6,409,601	-	-
Ստորադաս փոխառություն դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,382,149	-	-
Տոկոսային ծախս	547,408	-	-
Մուտքեր արտոնյալ բաժնետոմսերի թողարկումից			
Հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	-
Ավելացումներ	3,000,000	-	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,000,000	-	-
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	36,627	-	-
Տրամադրված երաշխիքներ	83,791	-	-
Այլ ծախսեր			
Կոմիսիոն ծախսեր	478	-	-
Գովազդային ծախսեր	41,593	-	-
Ապահովագրական ծախսեր	132,896	-	-

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

	2018 թ.		
	Բաժնետերեր	Հիմնական դեկավար անձնակազմ	Դուստր ընկերություն ներ և ընկերություն ներ, որտեղ Բանկն ունի ներդրում
Ինկասացիոն ծախսեր	-	-	-
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	413,568	-	-
Գործուղման ծախսեր	40,465	-	-
Այլ ծախսեր	-	-	-
	2017		
	Բաժնետերեր	Հիմնական դեկավար անձնակազմ	Դուստր ընկերություն ներ և ընկերություն ներ, որտեղ Բանկն ունի ներդրում
Հաճախորդների տրված վարկեր			
Հունվարի 1-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	751,877	97,458	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	1,031,923	153,058	-
Նվազեցված՝ վարկային արժեզրկման պահուստ	(51,879)	(1,625)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր	980,044	151,433	-
Վարկերի գծով տոկոսային եկամուտ	133,964	12,825	-
Ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր			
Հունվարի 1-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	-	-	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպություններին վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	100,656	-	-
Նվազեցված՝ վարկային արժեզրկման պահուստ	(1,007)	-	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպություններին վճարման ենթակա վարկեր	99,649	-	-
Ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի գծով տոկոսային եկամուտ	5,101	-	-
Հաճախորդների վճարման ենթակա գումարներ			
Ավանդներ հունվարի 1-ի դրությամբ	1,286,621	30,711	-
Ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	845,554	369,357	-
Տոկոսային ծախս ավանդների գծով	23,923	59,366	-
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպություններին նկատմամբ			
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպություններին նկատմամբ հունվարի 1-ի դրությամբ	458,716	-	-
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպություններին նկատմամբ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	177,455	-	-
Տոկոսային ծախս	19,663	-	-
Ստորադաս փոխառություն			
Ստորադաս փոխառություն հունվարի 1-ի դրությամբ	5,399,302	-	-
Ստորադաս փոխառություն դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,409,601	-	-
Տոկոսային ծախս	547,408	-	-

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)**

	2017		Դուստր ընկերություններ և ընկերություններ, որտեղ Բանկն ունի ներդրում
	Բաժնետերեր	Հիմնական ղեկավար անձնակազմ	
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	41,933	--	-
Տրամադրված երաշխիքներ	69,439	-	-
Այլ ծախսեր			
Կոմիսիոն ծախսեր	4,993	1,310	-
Գովազդային ծախսեր	46,978	-	-
Ապահովագրական ծախսեր	-	-	-
Ինկասացիոն ծախսեր	-	-	165,848
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	426,568	-	-
Գործուղման ծախսեր	23,475	-	-
Այլ ծախսեր	48,000	-	-

2018 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարում տնօրենների և առանցքային ղեկավար անձնակազմի ընդհանուր վարձատրության չափը կազմել է 548,354 հազար ՀՀ դրամ (2017 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարում՝ 400,509 հազար ՀՀ դրամ): Առանցքային ղեկավար անձնակազմը ներառում է Տնօրինության և Տնօրենների խորհրդի անդամներին:

34 Զեռազա իրադարձություններ

Բանկը թողարկել է նոր կորպորատիվ պարտատոմսեր 2,100,000 ԱՄՆ դոլարի չափով, մարման ժամկետը՝ 2022 թ. մարտի 29, ֆիքսված արժեկտրոնային դրույթաչափը՝ 5.25%: 2019 թ. ապրիլի 30-ի դրությամբ Բանկը բաշխել է թողարկված պարտատոմսերի ողջ գումարը:

Գործընկեր Միջազգային ֆինանսական կազմակերպության կողմից նոր ֆինանսավորում է հատկացվել Բանկին 2019 թ. փետրվարին 10,000,000 ԱՄՆ դոլարի չափով:

2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և մինչև ապրիլի 25-ն ընկած ժամանակահատվածում միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված պայմանագրային պահանջների խախտումով բոլոր վարկերը մարվել են համաձայնագրերում սահմանված ժամանակացույցի համաձայն, առանց ուշացումների, 252,010,616 ՀՀ դրամի չափով:

Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո Բանկը ստացել է զիջում երեք վարկատուներից երկուսի կողմից պայմանագրային որոշ պահանջների խախտման մասով: Երրորդ վարկատուի կողմից Բանկը ստացել է էլեկտրոնային հաստատում առ այն, որ վարկատուն չի պահանջելու վարկի վաղաժամկետ մարում: